

VIÐMERKINGAR TIL LÓGARUPPSKOT UM KOLVETNISVIKSEMI

Broytingarnar, sum gjørdar vóru, tá lógin um kolvetnisvirksemi var fyrri í vinnunevndini eru skrivaðar inn í viðmerkingarnar niðanfyrri, og greinatølini eru rættaði samsvarandi.

ALMENNAR VIÐMERKINGAR

1. Endamálið við lógaruppskotinum er at skapa eitt tíðarhóskandi støði undir byrjandi leiting eftir og møguligari seinni gagnnýting av kolvetnistilfeingi í undirgrund Føroya. Roynt verður at skapa fortreytir fyrri at fáa staðfest, um olja og jarðgass finst á føroyskum land- og sjóøki og á føroyska landgrunninum, og at skapa trygd fyrri varisligari og skynsamari gagnnýting av tílíkum fundum til gagns fyrri føroyska búskapin og arbeidsvinnu í Føroyum.

2. Ein fortreyt fyrri lógaruppskotinum er lögtingssamtyktin frá 24. september 1993 um leiting eftir olju og jarðgassi á føroyskum øki (løgtingsmál nr. 5/1993). Løgtingið tók í hesi samtyktini undir við landsstýrinum í, at tað lógarfyrirreikandi og útgreinandi arbeiðið, ið byrjaði á vári 1993, helt fram og at uppskot vórðu gjørd til nútímans undirgrundarlóg og aðra neyðuga lóggávu umframt uppskot til framtíðar treytir fyrri leitingar- og útvinningslovvum. Løgtingið staðfesti harafturat, at innan langt umleið átti at verða skipað fyrri fyrsta útbjóðingarfarnum til veitingar av lovvum til leitingar eftir og útvinning av olju og jarðgassi. Fyrst áttu tó forkanningar at verða gjørdar at lýsa jarðfrøðiliga uppbyggingina av landgrunninum, og víddin av honum at vera staðfest í samráðingunum við Stórabretland.

3. Um somu tíð, sum lögtingið gjørdi omanfyri nevndu samtykt, varð uppskot landsstýrisins til lögtingslóg um forkanningar o.a.m. av undirgrund Føroya samtykt (lögtingslóg nr. 179 frá 21. oktober 1993). Við heimild í lógini vórðu á vári 1994 loyvi givin Western Geophysical Corporation at gera víðtøknar seismiskar økiskanningar, serstakliga av havleiðunum eystanfyri og sunnanfyri Føroyar. Tær miðvísu kanningarnar, ið tá vórðu gjørdar, eru síðan fylgdar av einari røð av forkanningum, figgjaðar av bæði seismikkfeløgum og oljufeløgum. Ein bólkur av oljufeløgum hevur harnæst við Dansk Olie- og Gasproduktion A/S sum fyrstøðufelagi í 1996 gjørt eina kanningarboring til lands í Lopra at útvega meira jarðfrøðiliga vitan. Harafturat bað Oljuráðleggingarnevndin, sum landsstýrið setti tann 22. apríl 1994, í 1996 um tilmæli frá oljufeløgum um tey øki á føroyska landgrunninum, ið feløgini hildu áttu at vera tikin við í fyrsta útbjóðingarfarið. Svarini frá feløgnum benda á, at stórir áhugi er fyrri víðum økjum bæði eystanfyri og sunnanfyri Føroyar.

4. Við tí, sum omanfyri er greitt frá, í huga, heldur landsstýrið at tey úrslit, ið fingin eru burtúr teimum kanningum, ið higartil eru gjørdar, benda á at fortreytirnar fyrri fyrsta útbjóðingarfarnum á føroyskum øki skuldu verið reiðiliga góðar. Samráðingarnar við Stórabretland um landgrunsmarkið, sum hava verið fòrdar síðan 1991, eru framvegis ikki endaðar. Fortreyt lögtingsins um greiðu á markinum áðrenn skipað verður fyrri einum útbjóðingarfari, er tí ikki lokin. Lógaruppskotið verður hóast hetta lagt fram til tess at skapa neyðuga lógarkarmin, soleiðis at til ber at hava eitt útbjóðingarfarnar so skjótt umstøðurnar loyva tí.

5. Umframt omanfyri nevndu lógtingslóg um forkanningar o.a.m. er galdandi lóggáva í dag í Føroyum lóg nr. 181 frá 8. mai 1950 um leiting eftir og útvinning av ráevnum í undirgrund Danmarkar kongsríkis. Lógin, ið sambært grein 11 er galdandi í Føroyum við teimum avmarkingum, ið standast av lóg nr. 137 frá 23. mars 1948 um heimastýri Føroya, kom í gildi í Føroyum tann 5. februar 1952 og verður verandi í gildi, eftir at málsøkið “ráevni í undirgrundini“ gjørdist føroyskt sermál sambært avtalu frá 22. december 1992, inntil hon verður broytt ella sett úr gildi við lógtingslóg. Inntil tá verður lógin eftir fastari venju lisiin á tann hátt, at løgting og landsstýri hava tann myndugleika, ið sambært lógini er hjá donsku stjórnini og fólkatinginum, tá tað ræður um mál, ið eru yvirtikin sum sermál. 1950-lógin, sum í Danmark er avloyst av lóg nr. 293 frá 10. juni 1981 um gagnnýting av undirgrund Danmarkar, er ikki brúkilig sum støði undir nútímans og framtíðar olju- og jarðgassvirksemi.

6. Lógaruppskotið byggir á tað lógaruppkastið, ið Oljuráðleggingarnevndin legði fram í frágreiðing sínari frá juli 1997.

7. Í uppskotinum verður skotið upp, at forkanningarlógin frá 1993 verður sett úr gildi og at samsvarandi reglur í kapitli 2 í uppskotinum koma í staðin, og at leiting eftir og framleiðsla v.m. av kolvetnum í framtíðini verða gjørd sambært reglunum í uppskotinum. 1950-lógin fer síðan bert at galda fyri onnur ráevni enn kolvetni, ið hendan lógin fevnir um. Tað merkir sambært grein 1 í lógini onnur ráevni enn kolvetni, ið ikki vórðu gagnnýtt av privatum fyri 23. februar 1932. Torført er at siga, um gamla lógin hereftir hevur nakað veruligt nýtsluøki, av tí at “námsvinna“, sum hon hevur verið ríkin í nógv ár í Suðuroy, altíð hevur verið mett at vera føroyskt sermál og tí ikki undir 1950-lógini. Fyri kortini ikki at skapa møguligt “rættarloysi“, verður í hesum lógaruppskotinum ikki skotið upp at seta 1950 lógina úr gildi.

8. Lógin um kolvetnisvirksemi er ein rammulóg, ið setir reglur fyri bæði veiting av loyvum, t.v.s. neyðugu loyvini til oljufeløgini at leita eftir og framleiða ráolju og jarðgass, og øll skeiðini í virkseminum, t.v.s. leiting og meting, bygging og framleiðslu umframt avrigging av virkseminum. Harafturat eru serligar reglur í lógini um havstøðir, t.v.s. tær innrættingar og tann útbúnaður umframt støðuføst før, ið nýtt verða í virkseminum. Hesar serligu reglurnar svara til reglurnar í arbeiðsumhvørvis- og trygdarlóggávuni á landi og í lóggávuni um trygd á skipum. At enda eru eisini reglur í lógini, sum í Danmark finnast í landgrunslógini.

Í lógini eru reglur, sum í Danmark og øðrum Norðsjóvarlondum finnast í fleiri ymsum lógum. Endamálið við at savna hesar reglur í eina lóg hevur verið at skapa eitt so einfalt og greitt lógargrundarlag sum gjørligt undir virkseminum, ið gevur landsstýrinum allar tær heimildir, ið nútímans lóggáva á økinum vanliga gevur myndugleikunum, og sum er so løtt at umsita sum yvirhøvur gjørligt. Oljuráðleggingarnevndin hevur annars við lógaruppskotinum roynt at fáa tey málsevni við, sum í Norðsjóvarlondunum eru skipað í lóg.

Hinvegin er ikki roynt í lógaruppskotinum at taka avgerð um tann føroyska kolvetnispolitikkin. Lógin setir varandi karmar um virksemið, meðan oljupolitikkurin í verki væntandi verður tilevnaður so hvørt sum útboðið verður, sama tá talan er um hvørji øki verða bjóðað út til leitingar, ella fíggarligar og aðrar treytir, ið samsvarandi kapitl 3, A, í lógini verða settar í teimum loyvum, ið givin verða oljufeløgnum.

9. *Høvuðsevnini* í lógini um kolvetnisvirksemi eru hesi:

- a) Grein 3 í lógini ásetir samsvarandi galdandi rætti, at kolvetni, sum eru allýst í grein 2, litra a, hoyra landinum til og at onnur enn landið einans kunnu leita ella framleiða við loyvi sambært lógini. Hinvegin kann landsstýrið sjálvft fara undir tílíkt fyrítakssemi, treytað av at neyðugur peningur er játtaður og møgulig krøv í aðrari lóggávu lokin. Endamálið við lógini er tí at skapa heimild fyri og nærri at skipa, hvussu onnur enn landsstýrið, og í fyrsta lagi útlenssk oljufeløg, kunnu sleppa at leita eftir olju og framleiða hana á føroyskum øki.
- b) Reglurnar í kapitli 2 (§§ 4 og 5) um *forkanningar o.a.m.* svara til reglurnar í galdandi forkanningarlóg frá 1993, tó í nýggju lógini avmarkaðar til bert at galda fyri kolvetni. Endamálið við tílíkum innleiðandi kanningum, serliga seismiskum kanningum, er at royna at fáa greiðu á, um grundir eru til at fara undir veruliga leiting, ið vanligar er ógviliga kostnaðarmikil, á einum øki.
- c) *Loyvisveitingarskipanin* er ásett í kap. 3, petti A (§§ 6-13). Mannagongdin í sambandi við fyriskipan av útbjóðingarførum og veiting av loyvum at leita eftir og framleiða olju og jarðgass hevur alstóran týðning. Tað er landsstýrismaðurin, ið hevur málsøkið undir sær, ið sambært lógini hevur heimild at veita oljuloyvi landsins vegna. Sambært grein 7 í lógini kunnu tílík loyvi sum høvuðsregla ikki verða veitt fyr enn alment hevur verið lýst eftir umsóknum, og lögtingið hevur fingið frágreiðing um, hvørji øki landsstýrið ætlar at bjóða út og hvørjar høvuðstreytir ætlanin er at seta fyr loyvunum. Eftir at umsóknir eru innkomnar er tað landsstýrismaðurin, ið hevur ábyrgdina av viðgerðini av teimum og av teimum samráðingum, ið Oljufyrisingin hevur við umsøkjararnar, áðrenn loyvini verða givin.

At málini fyrst skulu leggjast fyr lögtingið er í samsvari við venjuna í eitt nú Noregi og Danmark um parlamentariskt eftirlit við myndugleikunum á hesum týðningarmikla økinum. Í báðum londunum verða avgerðir um at bjóða nýggj øki út hildnar at hava stóran týðning, tí hóast óvist er um nakað verður funnið, er ein tílík útbjóðing eitt týðningarmikið amboð í stýringini av fyrítakseminum sum heild og samfelagsligu avleiðingunum av virkseminum. Hildið verður, at tað samsvarar best við reglurnar í stýrisskipanarlógini um viðurskiptini millum landsstýrið og lögtingið, at frágreiðingin um ætlaðar útbjóðingar verður lögð fyr lögtingið at fáa at vita, um lögtingið tekur undir við ætlanum landsstýrisins. Er meiriluti í lögtinginum móti at boðið verður út við teimum treytum, ið skotnar eru upp, verður útbjóðingin ikki ólóglig, men viðkomandi landsstýrismaður kann tá koma í vanda fyr misálitisváttan. Er hinvegin meiriluti fyr at skipað verður fyr útbjóðing, kann frágreiðingin verða tikin til eftirtektar.

Í §§ 8-13 er víst á nakrar týðningarmiklar spurningar (leitingarskyldur, avgjöld, arbeiði í landinum otl.), sum stóða í øllum førum skal verða tikin til í loyvunum, eins og áramálið, loyvini verða givin fyr, má vera í samsvari við tíðaravmarkingarnar í grein 8. Aðrar treytir kunnu verða settar av landsstýrinum enn tær, ið nevndar eru í lógini. Verður eitt nú avgerð tikin um, at eitt oljufelag, ið landið hevur stovnað, skal taka lut í virkseminum, kunnu reglur hesum viðvíkjandi verða tiknar við í loyvini samsvarandi grein 6, stk. 2 í lógini.

Umframt luttøku av einum landsfelagi kunnu aðrir móguleikar fyri beinleiðis samstarvi millum landið og altjóða oljufeløgini um dagliga virkseimið eisini hugsast sambært lógini. Eitt nú kunnu nevnast “framleiðslubýtisavtalur“, ið áseta at útvunnin olja verður býtt millum landið og eitt ella fleiri oljufeløg, tó fáa feløgini fyrst leitingar- og framleiðsluútreiðslurnar endurgoldnar. Teir sonevndu “tænastusáttmálarnir“ eru ein annar móguleiki. Eitt sereyðkenni við teimum er, at privata oljufelagið fær leitingar- og framleiðsluvirkseimið goldið við rætti at keypa ein part av framleiddu kolvetnunum, móguliga fyri framíhjáprís. Í menningarlandum og í Latínamerika er almenni parturin ofta eitt felag, ið tað almenna eigur einsamalt.

Kapittul 3 í lógini byggir á ta í vesturheiminum vanligu “konsessiónsfyrirmyndina“, men setir í aðrar mátar bert nøkur krøv til innihaldið í leitingar- og framleiðsluloyvunum. Lógin byggir á ta skipan, at veruligu avgerðirnar um val av útlenskum samstarvspørtum altíð verða tiknar av landsstýrinum. Somuleiðis skal eitt loyvi sambært grein 6 í lógini liggja sum grund undir øllum virkseminum, sama hvat lögfrøðiligt snið verður valt í hvørtjum umfari.

Reglurnar í grein 10 í lógini um *arbeiðs- og vinnufremjandi politikkin* eru grundaðar á tann hugsunarhátt, at stavnaldið um kolvetnisvirksemi til frama fyri búskapin og arbeiðsvinnu í Føroyum (§ 1, stk. 2, 1.pkt.) eigur at verða stuðlað við at leggja skyldur á oljufeløgini at taka undir við tí í verki. Álagt verður tí landsstýrinum, at hóskaandi treytir skulu vera við loyvunum hesum viðvíkjandi. Orðingin av hesum reglunum í leitingar- og framleiðsluloyvunum er týðandi partur av uppskotinum til útbjóðingarfør, ið leggjast skal fyri lögtingið sambært grein 7 stk. 2 í lógini, áðrenn oljufeløgini verða bjóðað at senda inn umsóknir. Sambært hesi lógargreinini skal frágreiðingin um hesi viðurskiptini m.a. meta um, hvat íkast kolvetnisvirkseimið kann geva til búskap og arbeiði. Meðan grein 10 verður umrødd skal at enda verða víst á grein 15, stk. 3 og 4 um góðkenning av útbyggingarætlanum fyri leiðirnar, har kravd verður frágreiðing um týðningin av útbyggingarætlanini fyri føroyska búskapin og arbeiðsvánirnar, eins og kravt verður, at veitingar verða ikki umbidnar fyrr enn landsstýrið hevur góðkent leiðbyggiætlanina. Landsstýrið kann eisini hava vinnupolitisk sjónarmið í huga, tá umhugsað verður um undantaksloyvi skulu verða givin frá skylduni sambært grein 18 at taka oljuna í land í Føroyum.

- d) Av reglunum um sjálvt *kolvetnisvirkseimið* í kapitli 3, B, í lógini (§§ 14-18) er fyrst at nevna grein 14 um almenna dygdarstigið, ið virkseimið á føroyska landgrunninum skal lúka. Høvuðskravið er, at arbeiðast skal samsvarandi góðum yrkissiði, trygdarliga forsvarligt og við neyðugum fyriliti fyri umhvørvi og øðrum viðkomandi áhugamálum, fiskiskapinum íroknaðum. Eftirlitið við loyvislavunum sambært grein 32, stk. 1 í lógini, ið Oljufyrisitingin hevur í hondum undir ábyrgd mótvegis landsstýrismanninum, hevur almennu leiðregluna í grein 14 at halda seg til umframt tey nógvu nágreiniligari krøvini í serreglum og loyvistreytum. Tær týðningarmiklu reglurnar um góðkenning frammanundan av boringum og uppseting av framleiðslu virkjum v.m. eru at finna í grein 15. Tílikar góðkenningar verða hildnar at vera neyðugar, bæði av tí at djúpar hátrýstboringar eru vandamiklar

og krevja góðan sakkunnleika og royndir, skulu tær verða vandaliga gjørdar, av tí at tær eru av stórum áhuga í leitingini, og av tí at landsstýrið sjálvandi eigur at samtykkja í uppseting av útbúnað, ið skal standa í longri tíð á føroyskum øki. Greinirnar 16 og 17 viðgera samskipanina av framleiðsluni úr einum fundi, ið fevnir um øki hjá fleiri loyvishavum, eisini á landgrunni annara landa, og samskipan av framleiðsluni úr fleiri fundum, ið liggja nær hvørjum øðrum. At enda ásetir grein 18 eina meginreglu um, at framleidd ráolja og jarðgass skal takast í land í Føroyum. Í nógvum førum, og serliga tá tað ræður um jarðgass, verður tað hvørki tøkniliga ella fíggarliga skilagott at føra kolvetnini til Føroya, og landsstýrinum er tí heimilað at samtykkja í, at tey verða send aðrar staðir. Roynt eigur kortini at verða at sleppa undan, at kolvetnisvirksemið á føroyska landgrunninum sum frá líður verður ovmikið einsíðis bundið av atgongd til rørleiðingar og oljustøðir hjá grannalondunum. Í samsvari við landsins áhugamál verður tí tann skipanin skotin upp, at framleiðslan bert í undantaksførum og við landsstýrisins loyvi kann verða tikin upp á land uttan fyri Føroyar. Á hendan hátt verður eisini møguligt hjá landsstýrinum at leggja treytir við, ið hava samband við vantandi vinnulívsframa fyri Føroyar orsakað av, at oljan ikki kemur upp í her.

- e) Í kapitli 3, C og D, í lógini (§§ 19-22) eru reglurnar um stovnan og rakstur av *rørleiðingum* og um *avrigging av virkseminum*, tá framleiðslan heldur uppat. Landsstýrisins góðkenning frammanundan av tílkum tiltøkum er neyðug av somu grundum, sum galdandi eru fyri útbyggingar av oljuleiðum sambært grein 15, stk. 2 í lógini. Í hesum sambandi verður tað lutur landsstýrisins at ansa eftir, at rørleiðingin í størst møguligan mun gerst líður í einum skilagóðum heildarundirstøðukervi til flutnings sum nevnt í grein 14, stk. 2 í lógini. Reglurnar um rørleiðingarútbúnað heimila harafturat landsstýrinum at leggja treytir við, ið kunnu fyrbyggja at ein stóreigari av rørleiðingum misnýtir sína ráðandi støðu og ræði á flutningskervinum til skaða fyri aðrar loyvishavar og landsins áhugamál í, at funnin kolvetni kunnu verða framleidd undir vanligum fíggarligum treytum. Reglurnar um avrigging av virkseminum, tá framleiðslan er hildin uppat ella eitt loyvisskeið runnið, skulu bæði tryggja at gingið verður um tann brúka útbúnaðin á skilagóðan hátt fíggarliga, tøkniliga og umhvørvisliga, og at landið hevur rætt at taka við útbúnaðinum, um brúk framhaldandi er fyri honum í framleiðsluni ella til onnur endamál. Roknað er við, at spurningar um avrigging verða viðgjørdir í hvørjum føri sær við støði í uppskotum, sum loyvishavarin letur myndugleikunum. Tílíkar avgerðir kunnu fáa stóra ávirkan á landskassan, annaðhvørt av tí at loyvishavarin kann draga útreiðslurnar frá í skattaroknskapinum, ella av teimum útreiðslum, ið standast av burturbeining av útbúnað, ið verður yvirtikin av tí almenna.
- f) Umframt vanligu myndugleikaheimildunum finnast í grein 23 í 4. kapitli í lógini fyriskipanir um serligar *metingar um fylgjur fyri umhvørvið* og við móguleika hjá almenninginum at siga sína hugsan um virkisætlanir í hesum sambandi. Í viðgerðini av eitt nú málum um útbygging av leiðum og legging av rørleiðingum fer Oljufyrisitingin at hava umhvørvisviðurskifti í huga í vanligu málsviðgerðini og í hesum viðfangi at taka

umhvörvismyndugleikarnar við í ráðum. Harafturat verður tað hildið at vera skilagott at tryggja í lógini, at bæði almenningurin og allir avvarðandi felagsskapir og myndugleikar fáa móguleika at siga sína hugsan, áðrenn loyvi verður givið. Tílikar mannagongdir eru vanligar í okkara grannalondum og eisini gjøllari umrøddar í sonevndu VVM-direktivinum hjá ES (85/337 EØF). Tá talan er um eina serliga mannagongd, ið vendir sær til almenningin og byggir á eina serliga frágreiðing, verður skotið upp, at landsstýrið fær heimild at sleppa kravinum í serstøkum førum, har neyðugar upplýsingar longu eru til skjals í áður gjørdum árinmetingum.

- g) Reglurnar í kapitli 5 um *arbeiðsumhvørvi, trygd og tilbúgvng v.m. fyri havstøðir* (§§ 24-29) hava til endamáls undir einum at skapa eina greiða skipan av øllum útbúnað, ið verður nýttur í kolvetnisvirkseminum á landgrunninum. Vóru ongar tílikar reglur, høvdu vit als ikki havt nakrar trygdar- og arbeiðsumhvørvisligar reglur fyri føst framleiðsluvirki og rørleiðingar til havs, meðan búnaður í sigling hevði verið undir skipasýnislóggávuni, ið verður umsitin av danska sjóvinnustýrinum (skipaefirlitinum). Tað hevði borið til at sett arbeiðaraverju- og brunalóggávuna, ið galdandi er á landi, í gildi fyri fastan frálandsútbúnað samsvarandi grundregluni í grein 3, stk. 2 í lógini. Men neyðugt hevði kortini verið at gjørt nýggjar serreglur afturat teimum, ið galdandi eru, og sum á mangan hátt eru ógviliga ymiskar til innihalds. Av tí at landsstýrið eigur at vera ført fyri at seta eina skipan í verk, ið fatar um alt trygdar- og arbeiðsumhvørvisliga økið, sama hvør útbúnaður nýttur verður, og tá tað er ein fortreyt fyri dyggum almennum eftirliti, at teir vandar, ið standast kunnu av tílikum virkseminum, kunnu metast sum partar av størri heild, verður kortini skotið upp, at serligar reglur verða gjørdar fyri “havstøðir“, sum eru gjøllari lýstar í grein 2, litra b) í lógini. Ofta verða tað einans tøkniligar ella fíggarligar grundir, ið fara at gera av, um ein ávísur útbúnaður er fastur ella flytandi, og tí eiga somu trygdarreglur at vera galdandi, sama um tað snýr seg um fastan ella flytandi útbúnað, ið nýttur verður í oljuvirkseminum á sjónum. Hesar serligu reglurnar verða ikki galdandi á landi, tí har finst ikki tann serstaka samamsetingin av sjóváða og ídnaðarváða, ið eyðkennir virkseminum á sjónum. Harafturat kemur, at til ber ikki í dag at vita, um leitingar- og framleiðsluvirksemi kann væntast á landi við teimum krøvum, ið hetta fer at seta til arbeiðaraverndarlóggávuna og -myndugleikarnar. Í kapitli 5 í lógini finnast, umframt ein almenn heimild at gera serreglur, serligar reglur um manning og fyriskipan í trygdarmálum, tilbúgvng, trygdarøki og greining av sjóskaða.
- h) Í lógarinnar kapitli 6 um *myndugleikaviðgerð og eftirlit* (§§ 30-34) eru serstakliga reglur um heimildir landsstýrisins sum eftirlitsmyndugleiki. Roknað verður við, at landsstýrið vanliga fremur myndugleika sín gjøgnum Oljufyrisitingina, men at hetta verður gjørt vegna tann landsstýrismannin, ið hevur ábyrgdina. Leiklutur landsstýrisins sum hægsti eftirlitsmyndugleiki krevur eina partleysa og sakliga umsiting, ikki minst í trygdarmálum, ið á sama hátt sum í øðrum londum skal lúkast samstundis sum landsstýrið veitir loyvi, skattleggur og umsitir landsins vinnubúskaparligu áhugamál. Í kapitli 6

finnast eisini reglur um skyldur loyvishavanna at endurgjalda landskassans útreiðslur av myndugleikaviðgerð og eftirliti og um rætt hjá eftirlitinum at senda umboð á fundir hjá samstarvsnevndum loyvishavanna (joint operating committees).

- i) Í kapitli 7 um *endurgjald og serligar reglur um skaðabøtur* til fiskimenn (§§ 35-38) er dentur lagdur á partvís at skipa eitt fullgott og vanligt ábyrgdargrundarlag í teimum førum, har ein uttanfyri standandi verður fyri skaða av ávum teirra, ið reka oljuvinnu, og partvís at skapa eina serliga skipan um skaðabøtur til fiskimenn, ið verða raktir undir ávísimum umstøðum, har eingin loyvishavari hevur borið seg at á ein hátt, ið ber endurgjaldsábyrgd við sær. Í fyrra førinum verður skotið upp, at ábyrgdin fyri skaðar, voldir av virkseminum, skal vera partleys (“objektiv”). T.v.s. at loyvishavarin skal eisini endurgjalda hendiligar skaðar um vanligar endurgjaldstreytir eru loknar, eitt nú at tað er prógvað at ein ávísur loyvishavari hevur volt skaðan, og at loyvishavarin hevur borið so at í kolvetnisvirksemi sínum, at hetta var orsøkin til skaðan. Hendan vanliga endurgjaldsreglan verður eisini brúkt í førum har hann, ið var fyri skaða, er fiskimaður. Uppískoyttisskipanin um skaðabøtur minnir um skipanirnar í Danmark og Noregi og fyri ein part í Stórabretlandi, har royndirnar hava víst, at fiskimenn kunnu verða fyri tapi, uttan at nakar ávísur loyvishavari kann sigast at vera atvoldin, hóast skaðin má haldast at vera völdur av oljuvirksemi. Hugsast kann, at harraleysir lutir á havbotninum skaða fiskireiðskap v.m. Harafturat kann uppseting av einum framleiðsluvirki forða fyri vanliga fiskiskapinum har á leiðini, soleiðis at minni fæst burturúr hjá fiskimonnum. Mál um skaðabøtur skulu verða avgjørd av einari serligari skaðabótanevnd, har báðir partar eru umboðaðir, tó kunnu avgerðir í hesum málunum eftir umstøðunum verða tiknar av landsstýrinum.

VIÐMERKINGAR TIL EINSTØKU

LÓGARGREINIRNAR

---

§ 1. Lógin er galdandi fyri forkanningar o.a.m., leiting eftir, framleiðslu og flutning av kolvetnum gjøgnum rørleiðing á føroyskum land-, sjó- og landgrunsøki. Lógin er eisini galdandi fyri havstøðir, smb. § 2, litra b.

Stk. 2: Lógin miðar móti varisligari og skynsamari leiting eftir og gagnnýting av kolvetnistilfeinginum til gagns fyri føroyskan búskap og arbeidsvinnu í Føroyum. Virkseimið skal vera soleiðis skipað, at neyðug fyrvirni eru tikin fyri fiskiskapi, sigling, umhvørvis- og náttúruá hugamálum umframt øðrum samfelagsligum áhugamálum.

Viðmerkingar

Í **§ 1, stk 1** verður sagt, hvat lógin er um og hvar hon hevur gildi. **§ 1, stk. 2** lýsir endamálið við lógini.

Lógin er ætlað at galda fyri øll skeið í eini oljuverkætlan, t. e. *forkanningar, leiting og meting, bygging og framleiðsla* umframt *avrigging*. Eisini er lógin galdandi fyri *flutning gjøgnum rørleiðingar* og á *havstøðum*, jbr. viðmerkingarnar til §§ 19 og 20 og § 2 litra b).

Tørvurin á *forkanningum* er serliga stórur á økjum sum teimum føroysku, sum jarðfrøðiliga eru lítið kannað. Við innleiðandi kanningum verður vanligar roynt, eitt nú við seismikki, at fáa betur skil á størri pørtum av jarðfrøðini.

Seinastu árin eru kanningar gjørdar á føroyska økinum sambært løgtingslóg nr. 179 frá 21. oktober 1993 um forkanningar o.a.m. av undirgrund Føroya, og hevur hetta økt kunnleikan um jarðfrøðiliga viðurskiptini. Forkanningarlógin varð bert ætlað at vera í gildi, meðan arbeiðt varð við einari heildarlóggávu um kolvetnisvirksemi. Skotið verður tí upp, at ásetingarnar í forkanningarlógini verða fluttar yvir í kolvetnislógina, jbr serliga §§ 4 og 5, og at forkanningarlógin verður sett úr gildi, jbr § 47, stk. 2. Broytingar í rættarstöðuni forkanningum viðvíkjandi eru ikki skotnar upp.

Í *leitingarskeiðinum* verður kannað, um olja og/ella gass er til, og um kolvetni er til í so stór nøgðum, at talan er um rakstrarverdar fundir. Í hesum skeiði er vanligt at gera neyvari seismiskar kanningar o.a. og nakrar dýpdarboringar.

Leitingarskeiðið varir ofta í 5 – 10 ár og á jarðfrøðiliga minni kendum økjum kanska upp aftur longur.

Verða kolvetni funnin í stórum nøgðum at framleiðsla fæst burturúr, verður næsta skeið *byggi- og framleiðsluskeiðið*. Í hesum skeiði verður ætlað um, hvussu leiðin skal troystast, hvussu framleiðslueindin skal verða bygd og hvar, hvussu og nær oljan ella gassið skulu verða tikin í land. Eisini verður gjørt av, nær farast skal undir framleiðslu.

Tá ið framleitt er í nøkur ár, fara útreiðslur at reka og røkja leiðina upp um nettointøkurnar av leiðini, og tí steðgar framleiðslan. Tá tekur spurningurin um avrigging seg upp, herundir hvat gerast skal við framleiðslutólini. Hesin spurningur verður í lógini viðgjørdur saman við spurninginum um framleiðslu, og lógaruppskotið vísir í §§ 21 og 22 á mannagongd at brúka, tá riggað verður av.

Stk. 1 staðfestir eisini, at lógin landafrøðiliga er galdandi á føroyskum land-, sjó- og landgrunsøki.

Føroyska sjóøkið er býtt í ein ytra og ein innara part, jbr. § 1, stk. 1 í fyriskipan nr. 599 frá 21 desember 1976. Ytri parturin er 3 fjórðingar úr beinum grundlinjum, meðan innari parturin er sjógvurin innanfyri nevndu grundlinjur, eitt nú havnir, innsiglingar, pollar, vágir, víkir, firðir og sund.

Yvirvaldsrættur danska ríkisins yvir landgrunninum út fyri ríkisins strondum varð lýstur við kongaligari fyriskipan nr. 259 tann 7. juni 1963. Lýsingin fevnir eisini um føroyska landgrunnin. Sambært altjóða rætti er lýsingin grundað á landgrunssáttmálan frá 29. apríl 1958. Eftir hesum sáttmála kann yvirvaldsrættur strandalandsins yvir landgrunninum røkka, annaðhvørt til 200 metra dýpdarlinjuna, ella so langt út, sum tøknin loyvir gagnnýting.

Forsætisráðið hevur við fráboðan í Statstidende tann 7. mai 1985 fyribils ásett víddina á føroyska landgrunninum. Landnyrðingsparturin svarar til 200 fjórðinga fiskiøkið, men heldur seg nakað innan fyri fiskimarkið, m. a. har fiskimarkið umskarar bretska fiskimarkið og íslenska búskaparøkið. Útsynningsparturin svarar til tann partin av Føroya-Rockall rygginum, sum Danmark vegna Føroyar roknar sum natúrligt framhald av føroyska landgrunninum, men við virðing fyri 200 fjórðinga markinum hjá grannalondunum. Móti Bretlandi er 200 fjórðinga markið roknað úr Sankt Kilda og ikki úr Rockall. Út ímóti havdýpinum er markið sett varisliga, samanborið við reglurnar í grein 76 í havrættarsáttmálanum. Endalig áseting kann ikki væntast, fyrr enn landgrunsmørkini ímóti Íslandi, Bretlandi og á Rockall rygginum móguliga móti Írlandi eru ásett, annaðhvørt við samráðingum ella dómi.

Landgrunsmarkið millum Føroya og Noreg er sett í sáttmála millum Danmarkar og Noregs frá 15. juni 1979. Avtalaða markið er miðlinja, sum eisini er fiskimark. Fyribils er mark bert sett út á tað punktið, ið liggur 200 fjórðingar frá londunum.

Sambært **stk. 2, 1. pkt.** er endamálið við kolvetnislógini ein varislig og skynsamilig gagnnýting av kolvetnistilfeinginum til gagns fyri føroyskan búskap og arbeiðsvinnu í Føroyum.

Endamálsorðingin, sum vendir sær bæði til myndugleikar og loyvishava, leggur við orðunum *varisliga og skynsamiliga* áherðslu á tilfeingisfyrilit, t. e. at í framleiðsluni skal dentur leggjast á skynsamiliga og forsvarliga gagnnýting, bæði privat- og samfelagsbúskaparliga, soleiðis at sum mest fæst burturúr hvørjum einstøkum kolvetnisfundi. Hetta krevur m.a. neyvan kunnleika til goymslufrøði og -tøkni. Ógvuliga ymiskt er, hvussu pøknutar oljuleiðir eru, og hvussu trýstið er. Hvussu nógv fæst burtur úr eini goymslu veldst nógv um valda arbeiðslagið.

Tað verður hildið skynsamt, at loyvishavari, longu tá ið byrjað verður, er bundin av fyriliti um at umsita tilfeingið á hvørjari einstakari leið forsvarliga. Á tann hátt styttest ímillum endamálini, myndugleikar og loyvishavar hava við virkseminum. Hetta skuldi eisini lætt um, tá ið framleiðslugongd verður lögð til rættis, jbr. § 15, stk. 2. Tað liggur á myndugleikunum at taka avgerð um, hvussu kolvetnistilfeingið sum heild eigur at verða troytt, tá ið útbjóðingarumfør verða sett í verk, leiðbyggiætlanir og rørleiðingar verða góðkendar og í teimum serligu førunum, tá framleiðslan verður tillagað, jbr. § 15, stk. 5.

Í endamálsgreinini er eisini dentur lagdur á, at kolvetnistilfeingið skal verða brúkt til gagns fyri *búskap og arbeiðsvinnu*. Hetta samsvarar við avgerð løgtingsins frá 24. sept. 1993 (løgtingsmál 5/1993), sum leggur serligan dent á at stimbra vinnupolitikkin.

Í móguligum byggi- og framleiðsluskeiði kann føroyski parturin, hóast hann er lítil í mun til samlaðu arbeiðsmegina og veitingarnar, hava lutfalsliga stóra ávirkan á føroyskt vinnulív og føroyskan samfelagsbúskap.

Oljufeløgini fara í ávísan mun sjálvi at duga at síggja fyrimunirnar við at spyrja eftir vøru, tænastu og arbeiðsmegi í Føroyum, men í øðrum førum er hugsandi, at tey bara gera tað, um myndugleikarnir krevja tað, sum treyt fyri at feløgini sleppa at virka í Føroyum. § 10 heimilar slíkum treytum. Treytirnar mugu lagast eftir, hvørjar móguleikar føroyingar hava at bjóða tær tænar feløgnum tørvar, tí tørvi, føroyska samfelagið hevur, og eftir krøvum, sum altjóða kappingin í kolvetnisvinnuni seta.

Royndir frá øðrum samfeløgum, sum hava verið fyri oljuídnaðarmenning, eru, at samfelagsbúskapurin kann verða ávirkaður ógvisliga, bæði beinleiðis ígjøgnum vinnulívið og óbeinleiðis ígjøgnum almennar inntøkur, sum kunnu føra til vøkstur í almennu útreiðslunum. Hetta

kann hava ringa ávirkan á kappingarevnini hjá vinnulívinum annars. Týðningarmesti setningurinn hjá føroyskum myndugleikum í hesum viðfangi verður, einamest ígjøgnum búskaparpolitikk, at stýra ávirkanini frá oljuvirkseminum á samfelagið og samfelagsbúskapin. Miðað eigur at verða móti, at fáa eitt vinnulív, sum stendur seg í altjóða kapping tann dagin, tá oljuíðnaðurin fer at nærkast endanum.

Umframt hetta nevnir stk. 2, 2. pkt nøkur viðurskifti, sum bæði myndugleikar og loyvishavar skula ansa eftir, tá virkseimið verður lagt til rættis.

Fyrilit skal verða havt við fiskiskapi, t. d. skulu kanningskip ansa eftir fiskiskapi og aðrari sigling. Tá ið boriloyvi verða givin eftir § 15, stk. 1 kunnu avmarkingar verða gjørdar, t. d. í sambandi við fiskitíð og aðrar serligar treytir um fiskiskap.

Umhvørvis- og náttúruáhugamál eiga at verða virð. Hetta krav er galdandi við síðuna av reglunum um frágreiðingar og umhvørvisligar metingar, jbr. § 7, stk. 2 og § 23. Afturat kemur skylda loyvishavans í leitingar- og framleiðsluskeiðinum at arbeiða forsvarliga, tá tað ræður um umhvørvið, jbr. § 14. Harumframt fara umhvørvisatlit, m. a. reglur um at lata evni út í sjógv, at verða umsitin eftir heimildum í havumhvørvislógini (kongalig fyriskipan nr. 318 frá 26. juni 1985). Millum náttúrumáluni kann t. d. verða nevnd ávirkanin, ið virkseimið hevur á sjóflugl.

Samfelagslig áhugamál eru tikin við bæði í endamálsgreininum og § 7, stk. 2 um frágreiðing landsstýrisins til lögtingið, áðrenn nýggj øki verða boðin út. Hildið verður, at tørvur er á at lýsa ávirkanina, sum oljuvirksemi fer at hava á samfelagið, og at síggja til at leggja virkseimið soleiðis til rættis, at sleppast kann undan skaðiligari ávirkan.

---

§ 2. Í hesi lóg skilst við:

- a) *Kolvetni*: jarðolja, dropagass, jarðgass og onnur kolvetni, sum náttúrliga eru í undirgrundini, og sum kunnu framleiðast flótandi ella í luftlíki.
- b) *Havstøðir*:
  - (i) Fastur útbúnaður sum pallar, rørleiðingar og onnur virki og innrættingar á sjóøkinum og landgrunninum, ið verða nýtt til virkseimi, nevnt í § 1.
  - (ii) Flytandi eindir sum boriskip, -rigg, framleiðslu-, goymslu-, íbúðar- og tílík før, meðan tey eru støðuføst og verða nýtt til virkseimi, nevnt í § 1.

Viðmerkingar

Ásetingin í § 2 litra a) skilmarkar tey kolvetni, ið lógin fevnir um.

Í § 2 litra b) verður heitið *havstøð* nýtt sum felagsheiti bæði fyri føstum útbúnaði, sum nýttur verður á sjóøkinum og landgrunninum, og flytandi eindum, meðan tær eru støðufastar, og verða nýttar til kolvetnisvirksemi á sjóøki og landgrunni.

Endamálið við hesum er at tryggja, at almenna eftirlitið við trygdar-, heilsu- og umhvørvisviðurskiftum í frálandsvinnu, jbr. eisini §§ 24 – 28 við viðmerkingum, verður munadygt. Hildið verður, at tann útbúnaður, ið § 2, litra b), fevnir um, sama hvørjum slagi hann er av, hevur við sær eins stóran vanda, og at tørvurin á nágreiniligum trygdarreglum, -eftirliti og -samskipan er stórur í frálandsvinnuni. Tí verður hildið skilagott at mæla til, at høvuðspartarnir í kolvetnisvinnuni, hvat viðvíkir trygd, heilsu og arbeiðsumhvørvi eru undir somu lóggávu. Við trygdini fyri øllum virkseminum í hyggju, hevur tað havt við sær, at hildið verður neyðugt at lata hugtakið *havstøð* eisini fevna um annan útbúnað enn hann, ið er í beinleiðis sambandi við havbotnin. Av praktiskum grundum eru reglurnar í kap. 5 í lógini ætlaðar at galda, bæði tá ið havstøðin er fingin endaliga uppá pláss, men ikki enn tikin í brúk, og í tíðarskeiðnum til støðin er farin av plássinum, avriggað ella brúkt til annað endamál.

Flytandi eindirnar, nevndar eru í § 2, litra b) (ii), eru sum nevnt undir lógini, tá ið tær eru stöðufastar og verða nýttar til tað í § 1 nevnda virkseimið. Útbúnaður, sum verður sigldur ella sleipaður, er ikki undir lógini. Eftir hesum koma til dómis boriskip, framleiðsluskip, goymslufør, íbúðarfør, umframt fermingar- og lossingarútbúnaður o. a. undir skilmarkingina, meðan tey eru í kolvetnisvirkseimi. Harafturímóti koma hjálpar-, vaktar- og útgerðarskip, rørleggjarfør, seismografisk skip og tangaskip ikki undir skilmarkingina, av tí at hesi skip hava ikki fast og stöðugt tilknýti til virkseimið. Afturat hesum kemur, at hesi skip og før eru undir aðrari og viðvíkjandi trygd nøktandi lóg, t.e. lóg nr. 98 frá 12. mars 1980 um skipatrygd við seinni broytingum. Viðvíkjandi trygd eru boriskip undir sjóferðslulóggávu, men hildið verður neyðugt, at hesi skip, tá ið tey bora, verða mett sum havstøðir, av tí at hetta gevur landsstýrinum høvi at áseta allar neyðugar trygdarfyriskipanir. Harumframt hevði tað verið skilagott, jbr. tí, ið nevnt er omanfyri um tørv á trygdarsamskipan og aðrari samskipan, at allar tær heimildir, neyðugar eru til eftirlitið, verða givnar landsstýrinum.

Skilmarkingin av flytandi eindum, skipum og førum hevur harafturat við sær, at tá ið tey eru undir kolvetnislógini, kunnu tey ikki avmarka sína ábyrgd sambært reglunum í sjólógini, jbr. § 42 við viðmerkingum.

Landafrøðiliga er lógin avmarkað til havstøðir, sum eru á ytra ella innara sjóøkinum, jbr. viðmerkingarnar til § 1, og føroyska landgrunnin. Á sjóøkinum hava Føroyar/Danmark eftir altjóða rætti fullan yvirvaldsrætt, jbr. myndugleikabýtið í heimastýrslógini. Á landgrunninum er yvirvaldsrætturin avmarkaður til leiting og gagnnýting av náttúrutilfeinginum á grunninum. Ósemja er um, hvussu langt heimildin sambært altjóða rætti til leitingar og gagnnýting av náttúruríkidøminum røkkur, men sambært norskari og danskari venju verður hildið, at landgrunssáttmálin frá 1958, sum Danmark staðfesti í mai 1963, gevur strandalandinum lógðømi yvir øllum virkseimi í sambandi við leiting og framleiðslu av m. a. kolvetnum á og í landgrunninum. Tað er sostatt samsvarandi altjóða rætti, at føroyingar seta í gildi rættarreglur fyri havstøðir við omanfyri nevndu endamálum. Somuleiðis kunnu føroyskir myndugleikar áseta og handheva reglur um tvingsil móti teimum, sum við ongum rætti leita ella framleiða á landgrunninum, ella sum í virkseimi sínum bróta galdandi reglur ella ásettar treytir.

Lógin er galdandi fyri bæði føroyskar og útlendskar havstøðir í virkseimi á sjóøkinum og landgrunninum. Hetta er neyðugt til tess at skipa alt leitingar- og framleiðsluvirkseimið á økinum, m.a. av trygdarávum.

---

§ 3. Kolvetni, nevnd eru í § 1, hoyra Føroya landi til. Forkanning, leiting ella framleiðsla kann einans setast í verk av øðrum við loyvi, fingnum sambært reglunum í hesi lóg.

Stk. 2: Føroyskur rættur annars er galdandi fyri havstøðir á landgrunninum og trygdarøki rundanum, er ikki annað ásett í aðrari lóggávu ella í reglum ásettum av landsstýrinum.

Viðmerkingar

NB: Orðingin varð broytt frá "hoyra Føroyum til" til "hoyra Føroya landi til" fyri at ongin ivi skal verða um, at ognarrætturin er avmarkaður soleiðis, at kolvetni hoyra Føroya landi til.

Sí álit í løgtingsmáli nr. 31/1997: Uppskot til løgtingslóg um kolvetnisvirsemi.

Stk. 1 ásetir, at kolvetni er landsins ogn. Á landgrunninum merkir hetta sambært altjóða rætti, at landið hevur einarætt at leita eftir og gagnnýta ráevni, herundir kolvetni.

Kolvetni er eitt av teimum ráevnum, sum sambært lóg nr. 181 frá 8. mai 1950 um leiting eftir og útvinning av ráevnum í undirgrund Danmarkar kongarikis er undir ognarrætti ríkisins, tí tey ikki fyrr enn 23. februar í 1932 hava verið gagnnýtt av privatum.

Heimastýrið hevur sambært avtalu 22. desember 1992 millum donsku stjórnina og Føroya landsstýri yvirtikið málsøkið “ráevni í undirgrundini“, t. e. tey ráevni, sum eru undir áðurnevndu undirgrundarlóg frá 8. mai 1950. Avtalan varð, eftir at lögtingið hevði góðkent hana, lýst í Kunngerðarblaðnum sum kunngerð nr. 96 frá 13. mai 1993. Sum skilst av hesum kannuttan iva verða staðfest, at kolvetni eru landsins ogn. Privat, eitt nú oljufeløg, kunnu bert reka virksemi, nevnt í § 1, við loyvi fingnum sambært lógini. Leitingar- og framleiðsluloyvi sambært konsessiónum eru at skilja soleiðis, at framleitt kolvetni gerast ogn loyvishavans.

Loyvi sambært hesi lóg, sleppir ikki loyvishavanum undan at søkja um loyvi og góðkenningar, sum verða kravd í aðrari lóggávu.

Við **stk. 2** verður annar føroyskur rættur settur í gildi fyri havstøðir á landgrunninum, jbr. § 2 litra b), og í trygdarøkjum uttan um tær, jbr. § 28. Ásetingin verður mett at fáa týðning á tann hátt, at føroyskur privatrættur og reglurnar um, hvørs lands rættur skal nýtast, verða galdandi. Í nógvum førum má haldast, at serligar almennar reglur fara at verða settar í gildi fyri oljuvirksemið, til dømis henda lógin og serligar umhvørvisreglur.

Hugtakið *føroyskur rættur* er at skilja sum bæði lögtingslógir, danskar lógir í gildi í Føroyum, kunngerðir o.l. og óskrivadar rættur.

Føroyskur rættur er ikki galdandi á havstøðum og trygdarøkjum, um onnur lóggáva staðiliga sigur annað, eitt nú um lógin beinleiðis ásetir annað gildisøki ella lógin má tulkast soleiðis, at hon bara er ætlað at galda á føroyskum landøki, (eitt nú lögtingslóg um haruveiðu). Somuleiðis galda reglurnar í kolvetnislógini um trygd á havstøðum v.m. (§§24 – 29) í staðin fyri lögtingslóg um arbeiðaravernd, brunalóg og aðrar lógir um trygd og arbeidsumhvørvi, samsvarandi reglunum um *lex specialis*.

Tað kann tó eisini koma fyri, at tað fer ikki at vera skilagott at víðka føroyska lóg at galda uttanfyri sjóøkið, sjálvst um lóggávan ikki er til hindur fyri tí. Tað verður tí skotið upp, at landsstýrið fær umsitingarlaga heimild til at áseta, at ávísir partar av føroyskari lóg ikki skula verða galdandi á havstøðum á landgrunninum og í trygdarøkinum rundanum tær.

Sum dømi um føri, har tað kann vera skilagott at áseta, at føroyskur rættur sum heild ikki skal vera galdandi á havstøðum, eru rørléiðingar til millumlandaflutning, jbr. § 20, hóast tær í roynd í veru eru havstøðir sambært lógini. Eitt annað dømi er útbúnaður til gagnnýting av fundum, sum røkka um mark til annað land. Í tílíkum førum verður ofta gjørd avtala við grannalandið um samtroyting og tá er ofta skilagott, at ein havstøð er undir sama lögðømi, uttan mun til hvørjumegin landgrunsmarkið hon liggur.

Serliga tá ræður um virksemi í trygdarøkinum kunna grundir vera til varsemi við at seta føroyska lóg í gildi. Strandalandið verður ikki hildið at hava eins víðar heimildir í trygdarøkinum sum á havstøðunum sjálvum, av tí at altjóða rættur bert loyvir strandalandinum at seta í gildi tiltøk, sum er neyðug at verja viðkomandi havstøð, jbr. grein 5(2) í landgrunnsáttmálanum. § 28 um trygdarøki leggur tí dent á vernd av útbúnaðinum, jbr. eitt nú rættin at bannað óviðkomandi skipum at koma inn á øki. Stríð millum lögðømi flaglandsins og strandalandsins kann serliga hugsast, tá talan er um skip ella útbúnað skrásett í útlandinum, ið fáa loyvi at koma inn á trygdarøkini at arbeiða. Hesi skip o.l. – við manningum – mugu sjálvandi lýða reglur strandalandsins um sigling, ankring og arbeiði á økinum v.m. Men tá talan er um aðra føroyska lóg enn hana, ið beinleiðis viðvíkir vernd av (øðrum) havstøðum, kunnu góðar grundir vera at vísa varsemi. Í tílíkum førum eigur dentur at verða lagdur á, hvat tilknýti viðkomandi fremmanda skip o.l. hevur til havstøðirnar og virksemið á teimum. Eitt fremmant skip á trygdarøkinum kann sammetast við eitt útlendst skip á *innara sjóøkinum*, eitt nú í føroyskari havn: Føroyar hava sambært vanligum altjóða rætt lögðømi, men í verki verður tílíkt

løgðomi ikki útint, tá tað ræður um “innanhyssis ósemjur“ umborð. Á trygðarøkjunum kann sostatt mælast til, at føroysk lóg – serstakliga er hon í stríð við reglurnar í flagglandinum – bert verður handhevja móttvegis útlendskum skipum v.m. er talan um verndarreglur samsvarandi endamálinum við trygðarøkinum ella um skipið ella útbúnaðurin er í trygðarøkinum í longri tíð og hefur tætt tilknýti til virkseimið í økinum.

---

§ 4. Landsstýrið kann veita loyvi til forkanningar við atliti at leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum í undirgrundini og til vísindaligar kanningar av undirgrundini, sum hava týðning fyri hetta virkseimið.

Stk. 2: Verður ikki stytri tíðarfreist ásett í einum loyvi, er tað galdandi í 3 ár. Í loyvinum skal verða tilskilað, hvørji øki, tað fevnir um.

Stk. 3: Loyvi til forkanningar gevur rættindi til jarðfrøðiligar, jarðalisfrøðiligar, jarðevna-frøðiligar og jarðtøkniligar kanningar. Loyvið gevur ikki rætt at bora eftir ella at framleiða kolvetni, heldur ikki forrætt til seinni leitingar- og framleiðsluloyvi.

Viðmerkingar

Endamálið við reglunum í **stk. 1 fyrsta parti** (*forkanningar*) er at skapa møguleikar hjá áhugaðum fyrirkomandi at fara undir fyrribils kanningar av, um grundarlag er fyri miðvísari ráevnisleiting. Endamálið við forkannigarbeiðnum er sostatt at kortleggja eitt ávíst øki sum grundarlag undir eini fyrribils meting av, um útvinnandi ráevni kunna verða í økinum.

Forkanningar fevna um kanningararbeiði sum t. d. jarðalisfrøðiligar kanningar, herundir seismiskar mátingar, og jarðevnafrøðiligar kanningar. Loyvi til forkanningar fevna vanliga eisini um sonevndar grunnar boringar, t. e. boringar fáar 100 metrar niður, men eftir umstøðunum kunnu eisini djúpari boringar verða gjørdar.

Reglurnar í **stk. 1 øðrum parti** (*vísindaligar kanningar*) hava til endamáls at tryggja innlit í vísindaligar kanningar av undirgrund Føroya, sum kunnu hava týðning fyri leiting eftir og útvinning av ráevnum í undirgrundini. Tílikar kanningar kunnu vera munagott íkast til jarðfrøðiliga kortlegging av týðningi fyri útvinning. Við vísindaligar kanningar skiljast kanningar á staðnum og mátingar, ið krevja tøkniliga útgerð, t. d. tyngdarkanningar-, sigulmagns- ella seismiskar kanningar, radiometriskar mátingar, mátingar av hitastreymum o.a.m. umframt boringar. Vísindaligar kanningar, ið hava til endamáls at kortleggja onnur ráevni enn kolvetni, og kanningar, ið byggja á eldri mannagongdir, eitt nú innsavning av staklutum, ið liggja omaná lendinum, og ikki eru liður í oljuleiting, galda reglurnar ikki fyri.

Reglurnar í stk. 1 um at vísindaligar kanningar krevja loyvi, hava harafturat til endamáls at tryggja, at vísindaligar kanningar, herundir serstakliga møguligar boringar, verða gjørdar á trygðarlaga forsvarligan hátt. Endamálið er eisini at forða fyri brotum móti reglunum og mannagongdunum í loyvislóggevni gjøgnum vísindaligar kanningar, sum eisini hava vinnuligt virði.

Sambært § 4, stk 1 er tað landsstýrið, ið gevur loyvi til forkanningar og vísindaligar kanningar. Landsstýrið ásetir eisini gjøllari reglur fyri tílikum loyvum, jbr. viðmerkingarnar til § 5, stk. 1 og galdandi forkanningarlóg § 2. Í verki hefur landsstýrið latið Oljufyrisitingini heimildir sínar, jbr. kunngerð nr. 10 frá 15 februar 1996. Oljufyrisitingin hefur orðað standarkrøv til loyvi til bæði forkanningar og vísindaligar kanningar.

Higartil eru forkanningarloyni givin sambært forkanningarlógini, løgtingslóg nr. 179 frá 21 oktober 1993. Í 1994 og 1995 fekk bert eitt felag loyvi at skjóta seismikk við tí endamálið at fáa í lag eina víðfevnda kanning av føroyska landgrunninum innan fyri 200 fjórðingar. Nú er mannagongdin tann, at allar umsóknir vanliga verða játtaðar uttan so at nakað talar ímóti í tí einstaka førinum.

Sambært **stk. 2** kunna loyvi verða givin í upp til 3 ár, hóast ætlaðu kanningarnar kundu verið gjørdar eftir styttri tíð. Føroysku standarloyvini hava higartil ikki verið galdandi í meira enn eitt ár til tess at kunna broyta treytirnar sohvørt sum royndirnar gjørdust fleiri. Vanligt er í grannalondum okkara, at standarloyni til forkanningar hava gildi í 2 – 3 ár móti gjaldi av fastari ágávu. Á henda hátt stendist loyvishavunum ógvuliga frítt at leggja kanningarnar til rættis samsvarandi praktiskum og handilsligum áhugamálum. Tað er ein fortreyt, at landsstýrið (Oljufyrisitingin) fær boð frammanundan, hvørjaferð kanningar verða settar í verk. Loyvi til vísindaligar kanningar vera vanligar einans givin til ítøkiligar kanningar.

Tey øki, ið eitt loyvi fatar um, eru ofta lýst í víðari orðing, eitt nú sum alt landøkið við innara sjóøkinum ella allur landgrunnurin ella ávísir partar av honum. Serlig fyrivarni verða tikin viðvíkjandi økjum, ið kunna vera partur av møguligum marknasamráðingum við grannalond.

Kanningarnar nevndar í **stk. 3, 1. pkt.** eru eisini nevndar í viðmerkingunum til stk. 1. Beinleiðis kanningar sum djúpar boringar, ið miða ímóti at fáa vitan um, hvørt kolvetni, ið kunnu útvinnast á rakstrarverdan hátt, finnast, koma ikki undir regluna. Heldur ikki tílík tiltøk, sum hava til endamáls at kortleggja útbreiðsluna av gjørdum fundum ella fyrireika gagnnýtingina av teimum.

Einkarrættur til útvinning av kolvetnisfundum verður sambært lógini givin í leitingar- og framleiðsluloyvi, jbr. § 6, stk. 1, sum harafturat gevur rætt til forkanningar í øllum økinum, loyvið er galdandi fyri. Í stk. 3, 1. pkt verður sagt, hvørjar kanningar eitt forkanningarloyni gevur rætt til, og harafturat verður gjørt greitt í **stk. 3, 2. pkt.**, at forkanningarloyni ikki kunna veita einarætt til boring eftir ella framleiðslu av kolvetnum. Harafturímóti fer væl at bera til at bora eftir einum forkanningarloyni, serstakliga grunnar ella stratigrafiskar boringar, sum einans hava til endamáls at útvega vitan um undirgrundina. Í seinasta parti av regluni verður skotið upp, at eitt tílíkt loyvi ongantíð kann geva forrætt til seinni leitingar- og framleiðsluloyvi. Grundin er, at verða forrættindi veitt, fer tað at minka um áhugan hjá øðrum oljufeløgum at senda umsóknir inn í seinni útbjóðingarumførum. Hetta hevði ávirkað treytirnar, ið landsstýrið hevði kunnað fingið í hesum umførum.

Forkanningarloyni við framhjárætti eru ikki ókend í økjum, har feløgini meta vánirnar so ringar, at tað hevði ikki borið til at fingið sjálvt forkanningarvirksemi í gongd, uttan áhugað feløg høvdu fingið forrættindi. Tá forkanningarlógin frá 1993 varð fyrireikað, varð hildið, at oljufeløgini høvdu somikið av áhuga fyri føroyska økinum, at somu mannagongdir í kanningum kundu verða skotnar upp, sum tær í brúktar verða í Norðsjóvarøkinum. Áhugin hjá oljufeløgum er framvegis stórur og grundir tykjast ikki vera til at broyta reglurnar.

---

§ 5. Landsstýrið kann áseta treytir fyri einum forkanningarloyni ella einum loyni til vísindaligar kanningar, herundir um rindan av avgjaldi og ágávu og frágreiðing um gongdina í kanningunum og um úrslitini, og um trúnað.

Stk. 2: Landsstýrið kann áseta reglur um avgjöld og ágávu fyri at veita loyni.

Viðmerkingar

Til tess at tryggja eftirlitið við kanningunum (tíðarskeið, mannagongdir, útgerð og úrslit o.a.) og at útvega tí almenna so góðan kunnleika sum gjørligt til viðurskiftini í undirgrundini, verður í loyvunum sambært **stk. 1** ella í vanligum forskriftum, jbr. § 30 gjøllari ásett, hvørjar frágreiðingar skulu verða gjørdar, og á hvønn hátt loyvishavarin skal senda myndugleikunum frágreiðingar um virksemi sítt. Eisini verður ásett læt, hvørjar stakroyndir, rátilfar, viðgerðarúrslit, tulkingar v.m., skulu latast myndugleikunum, og nær hetta skal verða gjørt. Fyribils er tað bert í standartreytunum

hjá Oljufyrisitingini til loyvi til forkanningar og vísindaligar kanningar, at frágreiðingar og innlating av tilfari eru gjøllari viðgjørd, jbr. viðmerkingarnar til § 4.

Grein 5 í galdandi forkanningarlóg ásetir, at kanningar til havs skulu leggjast til rættis við neyðugum atlitum fyri fiskiskapi. Sambært § 47, stk. 2 í hesum lógaruppskotinum verður skotið upp, at forkanningarlógini verður sett úr gildi. Hóast hetta verður rættarstöðan óbroytt, av tí at fyrilit fyri fiskiskapi og sigling er ein partur av endamálsorðingini í hesi lógini, jbr. § 1, stk. 2 við viðmerkingum.

Landsstýrið fer framvegis í forkanningarlovvum at seta treytir um m.a., at kravt kann verða, at seismisk kanningskip taka fiskikønun eygleiðara við.

Higartil hevur fiskikøni eygleiðarin verið við skipum til kanningar við loyvi sambært forkanningarlógini. Eygleiðarin hevur bert ráðgevandi myndugleika. Høvuðsendamálið er at hava samband við møgulig fiskiskip á kanningarøkinum, soleiðis at tað slepst undan samanstoymum.

Av tí at endamálsreglan í § 1, stk. 2 ikki bert hevur boð til myndugleikarnar, áleggur reglan kanningarfeløgnum eina almenna skyldu til at hava fyrilit fyri fiskiskapi á kanningarøkinum. Verður tað neyðugt at útbyggja hesa skyldu við gjøllari reglum, gerst hetta við almennum forskriftum ella treytum í einstøku loyvunum sambært hesi regluni.

At enda kann verða nevnt, at § 4 í forkanningarlógini um ábyrgd loyvishavans verður sambært lógaruppskotinum sett í § 35 í kolvetnislógini. Hetta ber m.a. í sær, at ábyrgdarreglan er galdandi fyri alt virkseimið sambært kolvetnislógini. Um hetta verður víst til § 35 við viðmerkingum.

Endamálið við regluni um trúnað í síðsta petti í hesi grein er at verja innkomið tilfar í eitt ávíst tíðarskeið, av tí at tilíkt tilfar bæði kann vera handilsligt loyndarmál og hava virði hjá teimum, ið hava forkanningarlovyi, at brúka til sølu ella umbýti. Tá skeiðið, ið vanliga er 5 ár, er runnið, kann hetta tilfar latast áhugaðum privatum – møguliga fyri gjald – soleiðis sum vanligt er í øðrum londum. Landsstýrið hevur í kunngerð nr. 10 frá 15. februar 1996 ásett, at tilfar, ið latið verður oljufyrisitingini sambært forkanningarlógini, kemur ikki undir lóg um alment innlit, meðan reglurnar um trúnað, sum ásettar eru í loyvinum, eru galdandi.

Ágávir fyri umsitingarútreiðslur og møgulig avgjöld verða ásett soleiðis, at tey ikki fara at minka um áhugan at gera forkanningar á føroyskum øki, av tí at tað almenna hevur sjálvsagdan áhuga í at fáa betri kunnleika til undirgrundina við forkanningum, ið aðrir gera. Í **stk. 2** verður skotið upp, at landsstýrið fær heimild at áseta almennar reglur um orðing og stødd av møguligum ágávum og avgjøldum. Áður nevnda kunngerð nr. 10 frá 15. februar 1996 setir umsóknargjaldið til kr. 10.000,00 og árliga loyvisavgjaldið til kr. 75.000,00.

---

§ 6. Landsstýrið kann veita loyvi við einkarrætti til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum á neyvt ásettum økjum við gjølla ásettum treytum. Loyvi kann bert veitast umsøkjarum, sum ætlandi hava neyðugan sakkunnleika, royndir, førleika og fíggarorku. Tá avgjørt verður at veita loyvi, skal landsstýrið leggja dent á, í hvønn mun tað almenna fær innlit í og gagn av loyvda virkseminum.

Stk. 2: Í loyvi eftir stk. 1 skulu vera reglur um tey viðurskifti, nevnd eru í §§ 8-13, og harafturat kann landsstýrið áseta treytir, ið hildnar vera neyðugar.

Viðmerkingar

Ásett verður í **stk 1**, at tað er landsstýrið, ið veitir loyvi við einkarrætti til leitingar eftir og framleiðslu av kolvetnum úr undirgrundini. Sum nevnt í viðmerkingunum til § 3, ber einkarrætturin vanliga við sær, at loyvishavarin gerst eigari av møguligum kolvetnum framleiddum í loyvisøkinum.

Leitingarvirksemi ber í sær nágreiniligar kanningar, m.a. dýpdarboringar á einum øki, har metingar av forkanningarútslitum vísa, at møguleikar eru at finna kolvetni.

Framleiðsluvirksemi fatar um alt tað arbeiðið, ið neyðugt er til framleiðslu av einum gjørdum kolvetnisfundi, jbr. viðmerkingarnar til § 1, stk. 1.

Loyvi sambært § 6 verða veitt sum felagsloyvi til leitingar og framleiðslu. Grundin er, at fyrítøkur neyvan fara at gera íløgur við teimum stóru upphæddum, ið neyðugar eru til djúpar leitiboringar og onnur líknandi ovurdýr arbeiði, uttan so at tey frammanundan hava tryggjaðan rætt til framleiðslu og ogn (at selja víðari) av møguligari olju og í ávísan mun kenna treytirnar, ið fara at vera galdandi fyri framleiðsluna.

Í stk. 1 verður harafturat ásett, at loyvi verður givið fyri nærri avmarkað øki, ásett í loyvinum. Tað vanliga er, at alt økið verður býtt í teigar, og at loyvi verður givið til ein ella fleiri teigar (ásett við krosstølum). Harafturat kann loyvisøkið verða avmarkað í dýpd.

Tað stendst av stk. 1, 2. pkt., at tá ið loyvi verður givið, verður dentur lagdur á fíggarstyrki, førleika, tøkniliga kunnleika og royndir umsøklarans. Harafturat verður dentur lagdur á, at virksemi umsøklarans er soleiðis skipað, at tað almenna fær int sítt eftirlit og sína umsjón við virkseminum. Í hesum sambandi ber til at krevja, at loyvishavarin stovnar og varðveitir eitt skipað tilknýti til Føroyar, soleiðis at gjørligt verður at handheva skatta-, avgjalds-, eftirlits- og ábyrgdarreglur mótvegis felagnum.

Stk. 2 ásetir, at loyvi í minsta lagi skulu fevna um tey mál, ið umrødd eru í §§ 8 – 13, t.e. leitingarskeið, treytir fyri at leingja loyvið, arbeiðsskyldur, reglur um at brúka føroyska arbeiðsmegi, tænastrætur o. a., reglur um at senda inn upplýsingar, trúnað, og hvørjar skyldur, ið standa við, eftir tað at loyvið er gingið út.

Sum nú er, ber ikki til at spáa um allar tær treytir, sum kunnu verða viðkomandi hjá landsstýrinum at seta í einum loyvi. Tí verður at enda í § 6, stk. 2, sagt, at aðrar treytir, sum landsstýrið heldur verða neyðugar, kunnu verða settar. Til dømis er einki, ið forðar fyri, at loyvið eisini hevur reglur um granskingar- og íløgumál ella reglur um, hvussu føroyskt oljufelag, t.d. eitt landsoljufelag, kann vera við í virkseminum.

---

§ 7. Loyvi til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum verður veitt eftir, at alment er lýst eftir umsóknum.

Stk. 2: Áðrenn lýst verður eftir umsóknum, verður ásett í løgtingslóg, hvørji øki verða bjóðað út, og almennu treytirnar, ið setast skulu. Í viðmerkingunum til lógaruppskotið skal metast um, hvørjar avleiðingar kolvetnisvirksemið kann hava fyri sigling, fiskiskap og aðrar vinnur, náttúru-, umhvørvis-, og onnur samfelagsáhugamál. Eisini verður mett um, hvat íkast virksemið fer at geva búskapi og arbeiðsvinnu.

Stk. 3: Landsstýrið kann lata vera við at geva teimum loyvi, ið søkt hava eftir almenna lýsing.

Stk. 4: Landsstýrið kann áseta krøv um gjald av ágávu fyri viðgerð av umsóknum og veiting av loyvum eftir § 6.

Viðmerkingar

NB: Sambært § 7, stk. 1 skal útbjóðingarmfar verða hildið, áðrenn loyvi verða veitt. Sambært § 7, stk. 2 skal økið, ið verður boðið út, og almennu treytirnar, ið setast skulu, ásetast í løgtingslóg áðrenn lýst verður eftir umsóknum.

Sí álit í lögtingsmáli nr. 31/1997: Uppskot til løgtingslóg um kolvetnisvirksemi.

Tað fylgir av **stk. 1**, at vanliga verður lýst alment eftir umsóknum, tá ætlanin er at veita loyvi til leitingar eftir og framleiðslu av kolvetnum (eitt sonevnt útbjóðingarumfar). Endamálið er at fáa flest møgulig feløg við í leitingar- og framleiðsluvirksemið á føroyska økinum. Tess fleiri feløgini eru, tess størri trygd fæst fyri, at fleiri ymisk kanningarhugskot og -mannagongdir verða royndar. Hetta er avgerandi fortreyt fyri, at tilfeingið verður kortlagt til fulnar. Útbjóðingarumfør, har feløg verða biðin um at senda inn umsóknir um loyvi til ávís øki, føra til kapping, sum ikki fæst í sama mun, verður boðið út á annan hátt.

Stk. 1 forðar kortini ikki fyri, at landsstýrið, um umstøðurnar tala fyri tí, gevur loyvi uttan at lýst er alment. Fyri øki, har vánirnar ikki eru góðar, kann verða kunngjørt, at frítt er – kanska í avmarkaða tíð – at søkja um loyvi (“Open door“), soleiðis at loyvi kunnu verða veitt, sohvørt sum søkt verður. Umsøkjarin skal í slíkum førum ikki bíða eftir einum útbjóðingarumfari. Onnur føri, har tað kann vera skilagott ikki at skipa fyri útbjóðingarumfari, eru, tá tað vísir seg, at ein fundur, ið loyvi longu er givin til, ella ein møguligur fundur, røkkur inn á øki, har eingi loyvi eru veitt. Í tílíkum førum kann tað vera skilabetri at nýta ta mannagongd, at tann parturin av fundinum ella fundmøguleikanum, ið fer um mark, verður kannaður saman við tí partinum, ið loyvi er fingið til. Í mongum førum verður tað soleiðis, at handilsligt grundarlag bert er undir felags leiting- og gagnnýting av fleiri økjum undir einum. Eisini kann talan verða um, at eitt loyvi, sum ikki leingist meira eftir § 8, verður veitt av nýggjum, tí at tað hevur ikki verið gjørligt at gagnnýta kolvetnini til fulnar.

Í frágreiðingin, ið umrødd er í **stk. 2**, verða grundir givnar fyri, hvørji øki (teigar) ætlanin er at bjóða út, og týðningarmestu standartreytirnar lýstar, sum fara at galda fyri loyvini, ið ætlanin er at veita, tá avgerð er tikin um, hvørjar umsóknir verða játtaðar. Roknað verður við, at almennar treytir verða gjørdar sohvørt sum royndirnar verða fleiri og meiri vitan fæst um økini.

Standartreytirnar verða at finna í loyvisfyrmynd, ið fylgir við frágreiðingini. Í loyvisfyrmyndini er eisini tilskilað, hvørjar treytir vanliga ikki verða endaliga ásettar, fyrr enn samráðst er við umsøkjaran. Í hesum samráðingum verður helst størstur dentur lagdur á jarðfrøðiliga viðurskiftini í avvarðandi øki og hvussu tað almenna og umsøkjarin meta hesi viðurskifti.

Harafturat verða í frágreiðingini metingar um avleiðingar av oljuvirkseminum fyri sigling, fiskiskap og aðrar vinnur og fyri nátturu- og umhvørvisáhugamál. Harumframt verður greitt frá, hvat íkast virkseimið kann geva til frama fyri búskap, arbeidsvinnu og onnur samfelagsáhugamál. Frágreiðingin verður sostatt í høvuðsheitum um tey viðurskifti, nevnd eru í viðmerkingunum til § 1, stk. 2, sum víst verður til.

Grundin til at frágreiðingin “verður lögð fyri“ lögtingið, er sum nevnt í punkt 9 c) í almennum viðmerkingunum tann týðningur, tað hevur at tryggja, at landsstýrið í so týðandi málum sum veiting av loyvum til oljuvirksemi tekur avgerðir, ið ein meirluti í lögtinginum kann taka undir við. Tá tað ikki er skotið upp, at lögtingið ella ein lögtingsnevnd skal góðkenna frágreiðingina, er tað fyrst og fremst av tí, at hetta helst hevði verið ímóti ætlanunum við stýrisskipanarlógini § 34, 2. pkt., sum sigur, at ein heimild til landsstýrið til áseting av rættareglum av almennum slagi ikki kann verða treytað av, at reglurnar, sum ásettar verða, skulu hava góðkenning frá umboðum lögtingsins. Í øðrum lagi hevði tað kunnað verið serstakliga ógagnligt, um landsstýrið hevði verið lögfrøðiliga bundið í samráðingum við umsøkjandi oljufeløg at ganga undir treytir, ið lögtingið hevði sett landsstýrinum fyri at góðkenna frágreiðingina, og sum kanska vóru ógvuliga nágreiniligar.

Í Danmark og Noregi er vanligt at tílíkar ætlanir um útbjóðingarumfør verða lagdar fyri parlamentini. Í donsku undirgrundarlógini frá 1981 er harafturat ásett, at umhvørvis- og orkumálaráðharrin veitir loyvi til leitingar eftir og útvinning av ráevnum eftir at málið hevur verið lagt fyri orkupolitisku nevnd folkatingsins. Eisini her er talan um at “leggja málið fyri“ politiskt, t.v.s. at staðfest verður, at nevndarmeirluti fer ikki at mótmæla, at loyvi verða veitt sum ætlað.

Skotið er ekki upp í lógaruppskotinum, at úrslitið av samráðingum við umsøkjara á sama hátt verður lagt fyri lögtingið, av tí at hetta verður hildið at vera ímóti grundstøðinum undir § 34 í stýrslógini. Henda regla er tó eftir landsstýrisins fatan neyvan til hindurs fyri, at landsstýrið á hóskaði hátt kunna lögtingið um málið.

Innihaldið í loyvunum verður, sum omanfyri nevnt, ikki endaliga orðað fyrr enn samráðingar hava verið millum landsstýrið og umsøkjara um ymisk viðurskifti, herundir serstakliga um uppskot umsøkjara til arbeidsskráir og brúk av føroyskari arbeidsmegi v.m. Sum heild eigur kortini at verða víst varsemi við at samráðast um ov stórar partar av innihaldinum í loyvunum, tí hetta væntandi fer at leingja um málsviðgerðina og gera hana torførari.

Í **stk. 3** verður staðfest, at landsstýrið verður ikki bundið at veita loyvi, sjálvt um lýst hefur verið alment eftir umsókn.

Stk 4 heimilar landsstýrinum, eitt nú í útbjóðingartilfarinum at krevja ágávu fyri at viðgera umsóknir og veita loyvi eftir § 6. Samsvarandi ágáva verður kravd fyri at viðgera umsóknir og geva loyvi sambært forkanningarlógini, jbr. viðmerkingar til § 5.

---

§ 8. Loyvi eftir § 6 til leiting verður veitt fyri tíðarskeið, ikki longri enn 12 ár, ið kunnu verða longd við upp til 2 ár í senn. Leitingarskeiðið alt kann tó ikki fara upp um 16 ár.

Stk. 2: Hevur loyvishavari lokið tær í loyvinum ásettu treytirnar fyri leinging av loyvinum, hevur hann krav um, at loyvið verður longt við atliti at framleiðslu fyri eitt skeið, ið ásett verður í loyvinum, og sum ikki kann fara upp um 30 ár. Leingingin av loyvinum skal í minsta lagi galda fyri teir partar av økinum, ið fata um rakstrarverdar fundir, ið loyvishavari ætlar at framleiða. Landsstýrið kann sum treyt fyri at leingja loyvið krevja, at umsókn um góðkenning av leiðbyggjætlan sambært § 15, stk. 2, verður innsend innan nærri ásetta rímliga freist.

Viðmerkingar

Loyvi eftir § 6 gevur einkarrætt til *leiting eftir og framleiðslu av* kolvetni á viðkomandi øki. Í viðmerkingunum til § 6 varð ført fram, at felagsloyvini til leitingar og framleiðslu eru neyðug fyri at fáa feløgini at brúka so stórar upphæddir, sum neyðugar eru til kolvetnisleiting. Talan er kortini ikki um óskerdan framleiðslurætt, men um rætt, sum er treytaður av, at olja ella gass verður funnið í leitingarskeiðnum. Loyvið er við øðrum orðum tvíliðað, har annað liðið bert gerst veruleiki, um nakað verður funnið í fyrra umfari.

Loyvi til leiting kann sambært **stk. 1** veitast fyri eitt tíðarskeið upp til 12 ár við móguleika til leinging við í mesta lagi tveimum árum í senn, tó soleiðis, at alt skeiðið fer ikki upp um 16 ár.

Neyvan verður tað vanligt, at byrjanarskeiðið verður 12 ár, men tórvur á longum leitingarskeiðum kann vera stórir í øki sum tí føroyska, sum í oljuvinnusamanhangi er nýtt, og har torførar veðurlags-, havfrøðiligar og jarðfrøðiligar umstøður valda.

Leinging av loyvi eftir stk. 1 kemur neyvan uppá tal gera serlig viðurskifti seg ikki galdandi, eitt nú kunna nóg góðar grundir verða givnar fyri, at tað ikki hevur verið gjørligt í tí upprunaliga tíðarskeiðnum at fáa greiðu á, um funnið kolvetni er rakstrarvert. Í loyvinum verða vanliga reglur um, hvørjar arbeidsskyldur (arbeidsskrá) loyvishavarin skal lúka í loyvisskeiðinum, jbr. viðmerkingar til § 9. Sum treyt fyri leinging av skeiðinum kann verða kravt, at arbeidsskráin verður økt. Eitt loyvi kann eisini verða longt fyri ein part av upprunaliga tillutaða økinum.

Stk. 2 tryggjar loyvishavanum, um hinar treytirnar í loyvinum er loknar, rætt til at fáa loyvið longt. Tílik leingini skal í minsta lagi galda fyri tey økir, har rakstrarverdir kolvetnisfundir eru gjørdir. Leingingin kann, sum í grannalondum okkara, eisini vera galdandi fyri stórra økir, alt eftir hvat veitta loyvið sigur um hetta. Framleiðsluskeiðið kann tó ikki vera longri enn 30 ár.

Nærri reglur verða í loyvinum um, hvørjar treytir skulu vera loknar og hvør mannagongdin skal verða, skal loyvið kunna verða langt. Eitt nú kunnu vera treytir um tøkniligar og fíggarligar upplýsingar, ið loyvishavarin skal leggja fram saman við vátanini um, at fundurin er rakstrarverdur og at loyvishavarin ætlar at gagnnýta hann.

Ætlanin við regluni í seinasta punktum í stk. 2, er at forða fyri, at fundir, ið eru staðfestir at vera rakstrarverdir, liggja ónýttir. Víddargjaldið kann eisini medvirka til hetta, jbr. viðmerkingarnar til § 9.

---

§ 9. Ásett verður í loyvi eftir § 6 hvørjar arbeiðsskyldur loyvishavari skal lúka í leitingarskeiðinum sambært § 8, stk. 1, og hvørji avgjöld loyvishavari skal rinda tí almenna. Eitt nú kann ásetast, at rindast skal leypandi avgjald, roknað eftir víddini av loyvisøkinum (víddargjald) og avgjald, roknað eftir nøgd ella virði av framleiddum kolvetnum (framleiðslugjald).

Viðmerkingar

Endamálið við at § 6 ásetir, hvørjar *arbeiðsskyldur* loyvishavarin hevur í leitingarskeiðnum, er at tryggja, at mesta orka verður lögð í leitingararbeiðið. Vanliga eru arbeiðsskyldurnar at finna í arbeiðsskránni í loyvinum.

Skyldan kann verða útgreind, annaðhvørt sum gjøllari ásett arbeiðsmongd ella sum minstaupphædd, ið brúkast skal til leitingararbeiði á loyvisøkinum. Vanliga fer arbeiðsskráin eisini at hava reglur um tíðarætlan fyri arbeiði og peningánýtslu í leitingarskeiðnum.

Í arbeiðsskránni verða vanliga álagdar loyvishavanum skyldur at gera ávíst kilometratál av seismiskum kanningum og ávíst tal av leitingarboringum gjøgnum ávís jarðløg. Í arbeiðsskránni kunnu eisini vera reglur um, hvørjar ískoytiskanningar skulu gerast av gjørdum fundum við tí í hyggju at gera av, um fundirnir eru rakstrarverdir. Eftirlitið kann krevja fleiri kanningar at greina hesi viðurskifti. Krøvini til arbeiðsskránnar verða vanliga lagað eftir teimum vónum, ið eru til eitt øki, áðrenn loyvið verður givið. T.d. kann verða kravt í arbeiðsskrá fyri eitt heldur høgt mettt øki, at loyvishavarin samstundis átekur sær leitingarskyldur á økjum í lægri meti, sum loyvi samstundis verða givin til.

Umframt at fremja arbeiðsskránnar skal loyvishavarin, verður hetta tilskilað í loyvunum, rinda landinum avgjöld.

Neyvan fer at bera til at hava avgjöldini óbroytt til tíð og stað. Ætlandi verða tey ásett í sambandi við hvørt útbjóðingarumfarið sær samsvarandi vónunum til tey øki, ið boðin verða út, marknaðarviðurskifti v.m.

Víddargjaldið er rennandi gjald, ið roknað verður eftir víddini av økinum, loyvið er galdandi fyri, vanliga soleiðis at goldið verður fastur prísur fyri hvønn ferkilometur. Gjaldið kann vera óbroytt alt loyvisskeiðið, men tað kann eisini vera soleiðis, at tað er óbroytt upprunaliga loyvisskeiðið og hækkar, verður loyvið langt, jbr. § 8, stk. 1. Verður skeiðið langt við framleiðslu fyri eyga, jbr. § 8, stk. 2, kann víddargjaldið móguliga hækka enn meira. Tílk hækkingi víddargjöld kunnu medvirka til, at loyvishavarin bert søkir um leinging av leitingarskeiðinum fyri tey øki, hann ætlar at kanna, og at fundir, ið eru staðfestir at vera rakstrarverdir, ikki verða liggjandi ónýttir.

Framleiðslugjaldið (royalty) er eitt gjald, ið svarar til ein ávísan part av framleiðsluvirðinum av útvunnum kolvetnum.

Fyri myndugleikarnar hevur framleiðslugjaldið tann fyrimum, at tað tryggjar tí almenna ein part av inntøkunum frá kolvetnisframleiðsluni beinanvegin framleiðsluskeiðið byrjar.

Avgjaldið kann vera fastur prosentpartur, sama hvør framleiðslunøgðin er, men eisini kann verða brúktur ein stighækkandi prosentpartur, ásettur eftir framleiðsluni.

Nevndu avgjöldini skulu bert skiljast sum dømi. Ei heldur er reglan til hindurs fyri, at onnur gjöld verða kravd, eitt nú ágáva og sergjöld (bonus) av ymiskum slag.

Umframt reglur um støddina á gjöldunum, verða eisini reglur í loyvunum um gjaldstíðir, gjaldstreytir og um grundarlagið undir virðisásetingini av útvunnum kolvetnum.

Avgjöld sambært hesi reglu koma ikki í staðin fyri vanligan inntøkuskatt, herundir møguligan serskatt av inntøkum frá olju- og gassframleiðslu.

---

§ 10. Í loyvum eftir § 6 verða reglur ásettar um brúk av føroyskari arbeiðsmegi, veitingar og tænastr frá føroyskum fyrirkum, um útbúgvingar v.m., umframt hvaðan loyvishavari rekur virksemini sítt, herundir m.a. við útgerðarstøðum.

Viðmerkingar

NB: "herundir m.a. við útgerðarstøðum" varð sett afturat uppruna orðingini. Endamálið varð at fyribyrgja óskipaðar og óneyðugar útbúgvingariløgur og at stýra kolvetnisvirkseminum út á so stóran part av landinum sum til ber.

Sí álit í lógtinsmáli nr. 31/1997: Uppskot til lógtingslóg um kolvetnisvirksemini.

Sambært hesi reglu skal í leitingar- og framleiðsluloyvunum støða takast til tílík viðurskifti, sum eru av avgerandi týðningi fyri, um samfelagið fær nakað burturúr oljuvirkseminum, umframt møguligan skatt og avgjöld. Her verður hugsað um útbúgving, brúk av føroyskari arbeiðsmegi og veitingar av vørum og tænastrum frá føroyskum fyrirkum. Tað verður ikki hildið at vera skilagott at hava gjøllari reglur um hesi viðurskifti í lógini sjálvari, av tí at tílíkar reglur kortini ikki fáa týðning í verki uttan saman við meira nágreiniligum reglum í loyvunum. Á henda hátt gerst tað eisini møguligt at orða skyldurnar eftir at samráðingar hava verið við feløgini, ið søkja um loyvi. Handilsavtalur við grannalondini og tær broytingar í hesum avtalum, sum talan kann fara at verða um, verða viðurskifti okkara við ES broytt, tala eisini móti at seta ov bindandi reglur í lógina sjálva.

Í verki verða § 10 og treytirnar í leitingar- og framleiðsluloyvum, umframt umsitingarligar mannagongdir (eftirlit v.m.) av týðningi fyri brúk av føroyskari arbeiðsmegi og vinnupolitikkin annars at taka hædd fyri nevndu handilsavtalum, heimastýrslógini og møguligum seinni avtalum, eitt nú avtaluni frá 22. desember 1992 um ráevni í undirgrundini.

Í umsitingini av hesi reglu má roknast við, at dentur verður lagdur á, at loyvishavarin arbeiðir á ein tílíkan hátt, at tað førir til *veruligt búskaparligt virksemini í Føroyum*, t.e. at arbeiðspláss verða útvegað, og at verulig virðisøking verður úrslitið, ella við øðrum orðum eitt positivt íkast til føroysku samfelagsúrtekuna. Tey í § 10 nevndu viðurskifti kunna verða tikin við í umhugsan myndugleikanna saman við m.a. leitingarvirkseminum, tá veljast skal millum fleiri umsøkjarar, ið søkja um leitingarloyvi á sama øki. Tílík mál, sum her eru umrødd, verða tí ofta ein partur av samráðingunum við umsøkjararnar, áðrenn loyvi verða givin.

Niðanfyrir verða nevnd summi av teimum krøvum, sum *kunnu* verða sett loyvishavum:

Hvat føroyskari arbeiðsmegi viðvíkir, verður møguligt í loyvunum ella í almennum fyriskipanum, jbr. § 30, at krevja, at loyvishavarin í størst møguligan mun brúkar føroyska arbeiðsmegi. Harafturat kann verða kravt, at loyvishavarin greiðir myndugleikunum frá tali av arbeiðsfólki, herundir føroyingum, umframt hvat loyvishavarin ger til tess at læra fólkið upp og økja um førleika teirra. Endamálið eigur at vera at økja um førleikastigið hjá føroysku arbeiðsmegini, ið sostatt verður før fyri at átaka sær størv í øllum pørtum av virkseminum hjá fyrirkum. Álagt kann eisini

verða loyvishavanum at síggja til, at arbeiðstakarar og undirarbeiðstakarar senda myndugleikum líknandi frágreiðingar.

Tað er av týdning at tryggja føroyingum arbeiði hjá loyvishavum, arbeiðstakarum og undirarbeiðstakarum, men tað hevur ikki minni týdning at tryggja føroyskum fyrítøkum veruligar móguleikar at luttaka í kappingini við aðrar um arbeiði og veitingar av vørum og tænastum. Álagt kann eitt nú verða loyvishavanum at fylgja mannagongdum, sum landsstýrið letur gera m.a. um lisitatióinir og upplýsingar um virkseimið, ætlanin er at fara undir. Møguliga kann eisini verða álagt loyvishavanum, tá hann ger av hvør arbeiðstakari fær arbeiðið, at dentur skal leggjast á støðu arbeiðstakaranna til brúk av føroyskum vørum og tænastum, umframt vanligu kappingartreytirnar sum dygd, tænastu, veitingartíð og prís. Av tí at flestu føroysku fyrítøkurnar eru smáar og hava avmarkaða fíggjarorku, kann tað kanska eisini fara at verða skilagott at leggja dent á, um útlenskir veitarar hava hug at samstarva við føroyskar fyrítøkur. Tað er eisini møguligt hjá landsstýrinum at hava eftirlit við, um loyvishavarin vil brúka føroyskar vøur og tænastur, tá leiðbyggiætlanin verður góðkend, jbr. § 15.

Í grannlondunum hava krøv um útbúgving serliga miðað ímóti at upplæra starvsfólk í oljuumsitingunum og á jarfrøðistovnum, t.e. lögfrøðingar, búskaparfrøðingar, jarðfrøðingar og verkfrøðingar v.m. Tílíkir móguleikar fara sjálvandi eisini at hava stóran týdning at byggja upp vitan hjá viðkomandi føroysku myndugleikum og stovnum (Oljufyrisingini, Føroya Jarðfrøðisavni v.m.), men harafturat kann hugsast, at starvsfólk í vinnufyrítøkum v.m. fáa tilboð um upplæring í ávísa tíð (on the job training). Somuleiðis kann verða kravt, at loyvishavarin medvirkar til, at føroyingar, ið lesa viðkomandi lærugreinir, fáa móguleika fyri serlestur í olju- og gassvirkseimi. Tað eigur eisini at kunna verða álagt loyvishavum at lata føroyskar útbúgvingar- og granskingarstovnar taka lut í granskingarætlanum á teimum økjum, ið loyvið fatar um.

Tað hevur stóran týdning, at kolvetnisvirkseimið í størst móguligan mun verður rikið úr Føroyum. Tí kann verða kravt, at loyvishavarin innan ávísa freist skal lata landsstýrinum eina ætlan um, hvussu virkseimið er skipað, og hvar høvuðsstøðin er í leitingarskeiðnum. Tá framleiðslan verður byrjað, kann ein nýggj ætlan verða kravd.

---

§ 11. Í loyvum eftir § 6, skal verða ásett, at allur flutningur av útgerð og fólk til og frá føroyskum øki skal fara um føroyskan bryggjukant ella føroyskan flogvøll.

Stk. 2: Landsstýrið kann í serligum førum, gera undantak frá ásetingini í stk. 1.

NB: Nýggj grein 11: Tá loyvi verða givin sambært § 6, skal krav verða sett um, at allur flutningur av útgerð og fólk til og frá føroyskum øki skal fara um føroyskan bryggjukant ella føroyskan flogvøll. Tann flutningur, ið fevndur er av kravinum í § 11, er allur flutningur av útgerð og fólk – bæði til og frá føroyskum øki – í samband við virkseimi, ið verður framt sambært loyvi eftir § 6.

Landsstýrið fær heimild til í serligum førum at gera undantak frá kravinum.

Sí álit í løgtinsmáli nr. 31/1997: Uppskot til løgtingslóg um kolvetnisvirkseimi.

---

§ 12. Í loyvum eftir § 6 ella í fyriskipanum, ásettum av landsstýrinum sambært § 30, verða gjøllari reglur ásettar um, at loyvishavari skal lata inn fíggjarligar og roknskaparligar upplýsingar eins væl og upplýsingar um leitingar- og framleiðsluvirkseimi sítt, umframt stakroyndir og aðrar upplýsingar um undirgrundina, hann hevur savnað í virkseimi sínum.

Stk. 2: Í loyvum eftir § 6 kunnu ásetast reglur um trúnað viðvíkjandi teimum frágreiðingum og upplýsingum, nevndar eru í stk. 1.

Viðmerkingar

Í **stk. 1** verður rátt landsstýrinum til, at stöðða eigur at verða tikin í loyvi ella kunngerð til spurningin um innsending av bæði jarðfrøðiligum og fíggjarligum upplýsingum. Reglan, sum er vanlig í eftirlitslóggevnu, hevur til endamáls at gera tað møguligt hjá eftirlitsmyndugleikanum at hava eftirlit við, at reglurnar í lógini og treytir ásettar sambært lógini verða hildnar.

Verður skyldan at lata upplýsingar brotin grovliga og ferð eftir ferð, kann loyvið verða tikið aftur, jbr. § 40 ella viðkomandi revsaður sambært § 45.

Fíggjarligar og roknskaparligar upplýsingar eru m.a. ársroknskapur, ársfrágreiðing, fíggjarætlanir og ætlanir um framtíðar fyrirtakssemi. Fíggjarætlanir og yvirlit yvir framtíðarætlanir fara, umframt at geva myndugleikunum kunnleika um viðurskifti loyvishavans og fíggjarorku, at hjálpa myndugleikunum at meta um støddina av kolvetnisvirkseminum, sum kann hava landsfíggjarligan týdning.

Av upplýsingum um leitingar- og framleiðsluvirksemið kunna verða nevnd úrslit av jarðalísfrøðiligum, jarðfrøðiligum og jarðevnafrøðiligum kanningum. Annars verður víst til viðmerkingarnar til § 31.

Viðvíkjandi **stk. 2** um trúnað er tað sama galdandi um upplýsingar sambært stk. 1, sum nevnt varð í viðmerkingunum til § 5, t.e. upplýsingarnar kunnu vera handilslig loyndarmál.

Tað verður ikki hildið at vera neyðugt at hava reglur um tagnarskyldu í lógini um kolvetnisvirksemi, eins og gjørt varð í § 7 í forkanningarlógini, ella at vísa til reglurnar í revsilógini um tagnarskyldu hjá almennum starvsfólki og øðrum medvirkandi. Grundin er, at spurningurin um tøgnskyldu er viðgjörður í lögtingslóg nr. 132 frá 10. juni 1993 um fyrisiting, ið vísir til revsilógina. Tað verður tí hildið at vera nóg mikið, at loyvini vísa til fyrisitingarlógina og revsilógina, og at trúnaðarskeiðið, tá ræður um jarðfrøðiligar upplýsingar, verður tilskilað, jbr. § 31. Í loyvunum eiga eisini at vera gjøllari reglur um, hvussu myndugleikarnir kunna brúka upplýsingar frá loyvishavanum til kunningar, t.e. til almenn tíðindaskriv, ársfrágreiðingar v.m.

Verður kunngerð lýst um innsending av upplýsingum, jbr. omanfyri, kunnu reglur vera í kunngerðini sambært § 3, stk. 1 í lögtingslóg nr. 133 frá 10. juni 1993 um alment innlit, um at viðkomandi frágreiðingar v.m. vera undantiknar almennum innliti. Tílik undantøk eru longu gjørd, hvat viðvíkir upplýsingum frá forkanningum.

---

§ 13. Í loyvum eftir § 6 verður ásett við fyrivarni fyri reglunum í §§ 21 og 22, í hvønn mun skyldur loyvishavarans standa við, eftir at loyvisskeiðið er runnið, loyvið latið innaftur ella tikið aftur. Harafturat kann verða ásett, at landsstýrið, um arbeiðsskylda ella aðrar skyldur ikki eru loknar, kann krevja, at loyvishavari fult ella fyri ein part rindar ta upphædd, sum tað hevði kostað at lokið skyldurnar.

Viðmerkingar

Endamálið við regluni í 1. pkt. er at tryggja, at tá ið loyvi gongur út, sama av hvørjari orsök, er stöðða tikin til, hvussu verður við fíggjarligu skyldunum, til dømis avgjaldsskyldum ella skyldum at greiða endurgjaldsupphædd, sum liggur á loyvishava sambært reglum ella treytum, ásettum sambært lógini.

Hvat, ið gjørt skal verða við havstøðir hjá loyvishava, eftir at virksemið er steðgað, eru reglur um aðrastaðir, jbr. §§ 21 og 22. Møguligur útbúnaður á landi kemur undir avriggingartreytir, ið eru ásettar í loyvinum, jbr. viðmerkingarnar til §§ 21 og 22.

2. pkt. viðvíkir teimum førum, har ein loyvishavari ikki hevur lokið skyldur sínar, fult ella partvís, at gera ávís leitingararbeiði ella lokið aðrar líkar skyldur, ásettar í loyvinum. Í tílíkum førum verður tað oftast – eitt nú tá eitt loyvi er hildið uppá – hvørki gjørligt ella skilagott at krevja, at

loyvishavarin lýkur skylduna í verki, og landsstýrinum kann tí verða heimilað at krevja skylduna greidda í peningi.

Reglan byggir á ta fortreyt, at um landsstýrið er samt í, at eitt nú ein boriskylda ikki nýtist at vera lokin, m.a. tí at einki bendir á, at kolvetni fara at verða funnin, *kann* landsstýrið sleppa loyvishavanum frá at rinda tað, hann sparir við ikki at bora.

---

§ 14. Leitingar- og framleiðsluvirksemið skal vera forsvarligt og skynsamiligt og samsvarandi viðurkendari góðari altjóða venju undir líkum umstøðum. Virksemið skal vera umhvørvisliga og trygdarliga forsvarligt, og soleiðis at tað slepst undan kolvetnisspilli. Hóskandi atgerðir skulu setast í verk so tað slepst undan at skaða dýra- og plantulív og at dálka umhvørvið. Virksemið skal ikki vera til óneyðugan vanda ella tarn fyri skipaferðslu, loftferðslu, fiskiskap ella annað virksemi ella elva skaða ella skaðavanda fyri rørleiðingar, kaðalar ella annan útbúnað.

Stk. 2: Viðgerðarstøðir, rørleiðingar og aðrar flutningsskipanir eiga at hava hóskandi stødd og leggjast soleiðis, at undirstøðukervið sum heild verður virkisført.

Viðmerkingar

Í hesi reglu verða aðalkrøvini til leitingar- og framleiðsluvirksemi sett, herundir serliga at arbeið eigur at verða forsvarliga og skynsamiliga. Í tilvísingini til altjóða mannagongdir liggur, at tøkni, tilfeingi og trygd eiga at verða havd í huga, tá mettt verður um, hvat er forsvarligt og skynsamiligt. Metingin eigur eisini at byggja á tað, sum undir líkum umstøðum alment er viðurkent av oljuíðnaðinum.

Sambært regluni í 2. pkt. er tað hann, ið fyri virkseminum stendur (loyvishavarin), sum hevur ábyrgdina av at stovna, varðveita og útbýggja eitt fult forsvarligt trygdarstig, soleiðis at eisini slepst undan ráevnisspelli, jbr. § 24. Trygdarreglurnar í hesi lóg ella kunngerðir, gjørdar sambært lógini og myndugleikanna eftirlit og handhevan er bara at meta sum eitt ískoyti og leiðbeining til at fremja í verki ætlan lógarinnar um fullgott virksemi. Tað er m. a. tí, at landsstýrið í § 25, litra b, fær myndugleikan at krevja, at loyvishavarin byggir upp eina skipan fyri góðskutrygd (innaneftirlit).

Í 3. pkt. verður álagt loyvishavanum og hansara sáttmálapørtum at seta í verk hóskilig tiltøk til tess at verja dýr og plantur og umhvørvið annars, meðan pkt. 4 nevnið ymiskt virksemi av øðrum slagi og annan útbúnað, sum kolvetnisvirksemið ikki óneyðuga eigur at seta í vanda, forða ella skaða. Ætlanin við regluni er at tryggja, at sleppast kann undan, at fiskiskapur verður óneyðuga og órímiliga burturokaður. Virksemið verður mettt at tarna fiskiskapi ella aðrari vinnu óneyðuga, hevði tað kunna gingið fyri seg á øðrum staði, til aðrar tíðir ella á annan hátt, uttan at tað hevði volt honum, ið rekur virksemið, tungar fíggarligar, rættarligar ella verkligar trupulleikar. Um eitt virksemi er óneyðugt ella ikki, eitt nú samanborið við fiskiskap, má verða gjørt av í hvørjum einstøkum føri.

Reglan vendir sær serliga til loyvishavan og sáttmálapartar hansara, men eisini myndugleikarnir eiga, eitt nú tá góðkenningar verða givnar sambært lógini, at ansa eftir, at tey krøv, ið nevnd eru í regluni, verða lokin. Tað er m.a. tí, at víst verður til § 14 í § 15, stk. 2 um góðkenning landsstýrisins av tilrættalegging av framleiðsluni, gongdini og útbúnað. At lætta um hjá landsstýrinum í umsitingini av § 14, verður í § 15, stk. 3 um leiðbyggjætlanina álagt loyvishavanum at lýsa tey viðurskifti, umrødd eru í § 14.

Samanhangur er millum **stk. 2** og § 19, har ásett verður, at stovnan og rakstur av rørleiðingarskipanum krevur landsstýrisins loyvi. Í § 14, stk. 2 verður ásett, at tá viðgerðarstøðir og rørleiðingar verða bygdar, eigur neyðugt fyrilit at verða havt fyri virkisførinum av undirstøðukervinum. Endamálið við hesum er at tryggja, at fyrilit verður havt fyri teimum viðurskiftum, ið nevnd eru í viðmerkingunum til § 19, herundir at bæði viðgerðarstøðir og

rørleiðingar verða tilevnað á tílíkan hátt, at tey í størst møguligan mun medvirka til samfelagsliga skilagóða flutningsskipan og viðgerðarorku.

Mett má verða um í hvørjum einstøkum føri, hvussu útbúnaður eigur at verða tilevnaður fyri at hóska sum best saman við kervinum sum heild. Sagt verður tí, at loyvishavarin *eigur* at hava hesi viðurskifti í huga, og tað verða myndugleikarnir, sum sambært § 15, stk. 2 og § 19 fara at meta um, hvussu reglan verður brúkt í verki.

---

§ 15. Leiti- og aðrar boringar í undirgrundini mega ikki verða byrjaðar uttan so, at landsstýrið frammanundan hevur góðkent útgerð, arbeidsætlan og mannagongd.

Stk. 2: Loyvishavari kann bert stovna havstøð ella virki og útbúnað á landi at brúka til kolvetnisframleiðslu og fara undir framleiðslu, um landsstýrið frammanundan hevur góðkent eina leiðbyggjætlan, sum nevnd er í stk. 3, herundir framleiðslufyrirreikingar og -gongd og tann útbúnað, ið nýtast skal.

Stk. 3: Ger loyvishavari av at útbyggja og framleiða ein kolvetnisfund, skal hann gera eina ætlan (leiðbyggjætlan), ið skal sendast til góðkenningar eftir stk. 2. Í ætlanini skulu vera upplýsingar og metingar um kolvetnisfundin og útvinning av honum, umframt upplýsingar og metingar av tøkniligum, fíggarligum, trygdarligum, umhvørvisligum slagi og um fiskivinnu og siglingarviðurskifti saman við einari frágreiðing um týðningin av byggjætlanini fyri búskap og arbeidsvinnu. At enda skal vera greitt frá, hvussu virki og útbúnaður kunnu verða frágingin, tá virksemið verður niðurlagt. Verður bygt í tveimum ella fleiri umførum, eigur ætlanin, so langt til ber, at fata um alla byggingina.

Stk. 4: Góðkenning landsstýrisins av leiðbyggjætlanini, herundir seinni góðkenningar av serskildum byggistigum og støkum virkjum og virkislutum eftir reglum, givnar sambært § 25, skal vera fingin, áðrenn gingið verður í munandi sáttmálabundnar skyldur uttan so, at landsstýrið frammanundan gevur sítt samtykki.

Stk. 5: Talar fyrilit fyri forsvarligari og skynsamiligari framleiðslu fyri tí, ella er tað neyðugt orsakað av týðningarmiklum samfelagsáhugamálum, kann landsstýrið gera broytingar í góðkendum framleiðsluætlanum og laga framleiðsluna samsvarandi til.

Stk. 6: 4 vikur áðrenn avgjørt verður at góðkenna eina leiðbyggjætlan, leggur landsstýrið eina frágreiðing fyri løgtingið um, hvørjar almennar treytir landsstýrið setir fyri hesi góðkenning.

Viðmerkingar

NB: Nýtt stk. 6 til § 15: Um tingið ikki tekur undir við alemnnu treytunum, ið landsstýrið ætlar at seta fyri góðkenning av eini leiðbyggjætlan, skal tingið hava móguleika fyri at seta fram misálit soleiðis, at henda leiðbyggjætlan ikki kann verða góðkend.

Sí álit í løgtinsmáli nr. 31/1997: Uppskot til løgtingslóg um kolvetnisvirksemi.

Her verða krøv sett um góðkenning landsstýrisins av ávísimum fyrítakssemi, sum t.d. boringar, leiðbygging og byrjan av framleiðslu. Harumframt verður landsstýrinum heimilað undir heilt serligum umstøðum at broyta góðkendar framleiðsluætlanir. Stk. 1 fevnir um allar boringar, leitiboringar íroknaðar, meðan stk. 2 – 5 bert hava týðning í teimum førum, har loyvishavarin hevur gjørt rakstrarverdan fund, sum hann ætlar at seta í framleiðslu.

Stk. 1 sigur, at boringar í virksemi eftir hesi lóg krevja góðkenning landsstýrisins. Loyvishavari, sum sambært loyvi eftir § 6 (konsessiún) ætlar at bora á øki, ið loyvið fevnir um, hevur sostatt

skyldu til at sækja um góðkenning. Ískoytisreglur um onnur arbeiði, herundir forkanningar av ymiskum slag, er ætlanin at seta í fyriskipanir sambært § 30.

Tá mett verður um eina umsókn, verða útgerð, arbeiðsætlan og mannagongd at hava í huga. Reglan hevur undirskilda heimild at krevja, at broytingar verða gjørdar í innsenda tilfarinum og trygdartiltøkum virkeminum viðvíkjandi, ið verða mettar at vera neyðugar at tryggja, at arbeiðið verður gjørt forsvarliga og skynsamliga og forða fyri, at skaði verður voldur persónum, ognum, umhvørvi og útbúnað. Áherðsla verður lögð á, at landsstýrið eigur at gera eina heildarmeting av ætlaða arbeiðinum, herundir av trygd, jarðgoymslu og øðrum viðurskiftum, sum eru nevnd í § 14. Hugsast kann, at boriloyvi verður avmarkað til ávísar árstíðir fyri ikki at koma til hindurs fyri fiskiskap. Somuleiðis kunnu treytir verða settar umhvørvinum til frama.

Hóast góðkenning er fingin eftir hesi reglu, skulu møgulig loyvi, ið krevjast sambært aðrari lóggávu, verða útvegað, eitt nú loyvi at veita borievni á sjógv sambært havumhvørvislógini.

Sambært § 15, stk 2 krevst, at loyvishavarin fær landsstýrisins loyvi, áðrenn hann fer undir framleiðslu av kolvetni. Umframt tað krevst, at landsstýrið góðkennir bæði framleiðslugongdina og framleiðsluútbúnaðin. Landsstýrið ansar eftir, áðrenn góðkenning verður givin, at tey viðurskifti, nevnd eru í § 14, eru í lagi, og fer eisini at tryggja, at verandi ella ætlaðar viðgerðar- ella flutningsskipanir verða brúktar á skilagóðan hátt. Tørvur kann serliga verða á hesum, tá framleiðslan er vorðin so stór, at eitt nú rørleiðingar eru lagdar av leiðunum inn á land ella oljuviðgerðarvirki eru bygd á landi.

Stk. 3 krevur av loyvishavanum, vil hann hava góðkenning sambært stk. 2, at hann letur gera eina ætlan um bygging og rakstur av kolvetnisfundinum at leggja fyri landsstýrið til góðkenningar.

Í 2. pkt. er útgreinað, hvørjar upplýsingar og metingar skula vera í ætlanini. Á hendan hátt verður gjørligt hjá tí almenna at meta um líkindini at útvinna kolvetni úr jarðgoymslunum og at hava eftirlit við, at loyvishavarin rekur virksemi sítt samsvarandi teimum ætlanum, ið liggja undir reglunum í § 14. Kravt verður eisini, at ætlanin hevur upplýsingar og metingar um týðningin av verkætlanini fyri búskap og arbeiðsvinnu. Á hendan hátt verður møguligt hjá landsstýrinum at meta um, hvørt byggiaætlanin er samsvarandi aðalendamálinum við lógini, jbr. § 1, stk. 2 við viðmerkingum. Tá kravt verður í 3. pkt. at greitt skal verða frá í ætlanini, hvat gerast skal við virki og útbúnað, tá virksemið verður niðurlagt, er hetta við tí endamáli at eggja loyvishavanum til at meta um henda partin av virkseminum, longu tá leiðin verður bygd. Leiðreglur fyri, hvussu havstöðir, pallar v.m. skula verða beind burtur, tá tey ikki verða brúkt longri, eru m. a. at finna í samtyktini frá 19. oktober 1989 hjá ST-sjóvinnufelagsskapinum IMO, og eiga havstöðir samsvarandi hesum reglum at verða bygdar á ein tílíkan hátt, at tær kunnu verða burturbeindar. Annars verður víst til viðmerkingarnar til §§ 21 og 22.

Í seinasta pkt. í stk. 3 verður ásett, at verður bygt í fleiri umførum, skal ætlanin solangt tilber fata um alla byggingina. Tað fylgir náttúrliga av hesi reglu, at landsstýrið kann avmarka góðkenningina til viðkomandi part av ætlanini.

Ætlanin við regluni í **stk 4** er at forða fyri, at loyvishavarin longu hevur gjørt sáttmálar um munandi veitingar, áðrenn hann sendir leiðbyggiaætlanina til góðkenningar og á tann hátt leggur band á myndugleikarnar, tá ræður um hvør loysn skal verða vald. Loyvishavarin átekur sær ógvuliga stórar skyldur í eini leiðbygging, og tað hevur tí týðning, at byggiaætlanin verður góðkend av myndugleikunum so skjótt sum gjørligt, soleiðis at loyvishavarin kann vera nøkulunda tryggur í, at fortreytirnar fyri íløgnum kunnu verða góðkendar av myndugleikunum. Til tess at fáa byggiaætlanina góðkenda so tíðliga sum møguligt, hevur tað týðning, at myndugleikar og loyvishavari tosa saman óformliga, longu meðan loyvishavarin ger ætlanina, soleiðis at tað slepst undan, at eitt ógvuliga stórt fyrireikandi arbeiði fer fyri skeytið orsakað av formliku málsviðgerðini.

Dentur verður lagdur á, at landsstýrisins góðkenning vanliga verður avmarkað til tær høvuðslinjur fyri bygging og rakstri, ið eru til skjals í teirri innlatnu ætlanini. Roknað eigur at vera við, at

góðkenningarnar verða treytaðar av, at loyvishavarin seinni, tá verkætlanin er gjøllari viðgjørd, sendur inn nýggjar metingar og sundurgreiningar, har tann góðkenda leiðbyggjætlanin verður undirbygd, meira viðgjørd og dagførd, jbr. eisini tilvísingina til § 25. Roknað má eisini verða við, at trygdarreglurnar, ið verða lýstar sambært § 25 fara at hava krøv um, at útbúnaðurin ikki verður tikin í brúk, fyrr enn serligt loyvi er fingið frá myndugleikum.

Endaliga kann verða nevnt, at stk. 4 eisini kann brúkast til at tryggja landsstýrinum betri eftirlit við, at loyvishavarin lýkur tær treytir, ið settar eru sambært § 10 um brúk av føroyskum veitingum og tænastrum.

Í **stk. 5** er hugsað um tey føri, tá tann vitan, ið fingin er um jarðgoymsluna, talar fyri, at framleiðslugongdin, sum er góðkend sambært stk. 2, verður broytt í bráðskundi, t.d. fyri at tað slepst undan óbótandi skaða av goymsluni.

Millum tey samfelagsáhugamál, hugsað verður um, er móguleikin fyri at broyta ásettu framleiðslugongdina í altjóða kreppustøðum, soleiðis at ásett verða annaðhvørt framleiðsluloft ella minsta framleiðsla.

---

§ 16. Røkkur kolvetnisfundur um øki hjá fleiri loyvishavarum, skulu teir samskipa leiting og móguliga framleiðslu. Slíkar avtalur skulu góðkennast av landsstýrinum. Fæst ikki semja um samskipan innan rímliga tíð, kann landsstýrið geva boð um samskipan og áseta treytirnar.

Stk. 2: Røkkur kolvetnisfundur inn á landgrunn ella yvirvaldsøki hjá øðrum landi, kann landsstýrið, verður avtala um samskipan av leiting og framleiðslu gjørd við hetta landið, geva honum, ið loyvi hevur til føroyska partin, boð um at taka lut í tílíkari samskipan og áseta treytirnar.

Viðmerkingar

Reglan í stk. 1 tryggjar, at ein fundur, sum er býttur ímillum ella fatar um fleiri øki, og sum fleiri loyvishavarar hava fingið einkarrætt til, verður gagnnýttur sum ein heild við teimum støðis- og rakstrarfíggarligu fyrimumum, hetta vanliga hevur við sær.

Ein avtala um samskipaða leiting og framleiðslu er vanliga rættiliga umfatandi og hevur m. a. reglur um, hvussu fundurin verður býttur millum loyvishavarnar. Í 2. pkt. verður staðfest, at tílíkar avtalur skulu verða góðkendar. Á henda hátt kann verða tryggjað, at einki er í avtaluni, sum gongur ímóti samfelagsins áhugamáli. Í flestu førunum fer loyvishavans fíggarligi áhugi í skynsamari nýtslu at tala fyri einari samskipan. Eftir 3. pkt. hevur landsstýrið móguleika at krevja samskipan, um so er, at loyvishavarnir ikki sjálvir eru førir fyri at semjast um eina avtalu. Í orðunum *innan rímliga tíð* liggur m. a., at semja skal verða gjørd í so góðari tíð, at hædd kann verða tikin fyri samskipanini, tá framleiðslubúnaðurin verður bygdur. Reglan er eisini galdandi í teimum førum, har ein oljufundur røkkur um fleiri øki, ið sama fyrirøka hevur loyvi í.

Stk. 2 umrøður fundir, ið røkka inn á landgrunn ella yvirvaldsøki hjá øðrum landi. Ein samskipað leiting og framleiðsla kann eisini í tílíkum føri vera fortreyt fyri skilagóðari gagnnýting. Eisini í tílíkum førum kann reglan nýtast at tryggja samskipan. Tílíkar samskipanaravtalur verða vanliga gjørdar fyri hvønn fund sær eftir samráðingar landanna millum, sum eisini loyvishavarnir taka lut í. Umframt avtalurnar landanna millum er vanligt, at loyvishavarnir gera avtalur sínámillum.

---

§ 17. Eiga tveir ella fleiri kolvetnisfundir at verða samtroyttir, av tí at fyrilit fyri tilfeingi, búskapi ella samfelagsáhugamáli tala fyri tí, kann landsstýrið, tá ið tað hevur ráðfært seg við loyvishavarnar, geva boð um at hetta verður gjørt. Í hesum sambandi kann áleggjast loyvishavara móti gjaldi at lata viðgerðar- og flutningsbúnað til nýtslu í tílíkum samstarvi. Semjast loyvishavarnir ikki um gjaldið, verður tað ásett av landsstýrinum.

Viðmerkingar

Henda regla loyvir, at § 16 eisini kann verða brúkt í førum, har tveir ella fleiri fundir eiga at verða samtroyttir av tilfeingis-, búskapar- ella samfelagsáhugamálum. Eitt nú kann tað hugsast, at smærri fundir fyrimumarlíga kunnu verða samtroyttir við felags viðgerðargøgnum. Eisini kunnu kolvetni úr einum fundi verða viðgjörd á viðgerðarstøð hjá øðrum loyvishava, sum hevir nóg stóra avlopsorku. Roknað verður tá við, at hetta ikki er til hindurs fyri virkseimið hjá eiganum ella ger tað torførari. Ætlanin er í størst møguligan mun at lata partarnar sjálvar avtala einstøku treytirnar fyri samskipanini.

---

§ 18. Kolvetni, ið ikki eru brúkt í framleiðsluni, sprænd innaftur, brend ella farin fyri skeytið, skulu takast í land í Føroyum, uttan so at landsstýrið góðkennir annað. Landsstýrið kann áseta treytir fyri góðkenningini.

Viðmerkingar

Reglan ásetir skyldu at taka ta olju í land, sum framleidd verður á føroyska landgrunninum. Undantikin eru kolvetni, sum verða sprænd inn aftur í jarðgoymsluna, brend ella fara fyri skeytið í framleiðsluni. Landsstýrið kann veita undantaksloyvi frá kravinum og sambært reglunum í 2. pkt. seta treytir fyri undantaksloyvinum.

Hóast rakstrarverdir kolvetnisfundir verða gjördir á føroyska landgrunninum, má avgerðin um at olja og/ella gass skal takast í land í Føroyum ætlast at liggja nakað langt inni í framtíðini. Vanliga verður støða tikin til, um olja skal takast í land, tá leiðbyggingin verður góðkend, jbr. § 15, og spurningurin verður vanliga viðgjördur sum ein samanhangandi partur av byggingini og gagnnýtingini av kolvetnisfundinum. Góðkenna kolvetnismyndugleikarnir eina leiðbygging, heruppi loyvi at taka olju/gass í land í Føroyum, skal loyvishavarin kortini síggja til eisini at fáa góðkenningar og loyvi frá øðrum myndugleikum. Eitt nú krevur bygging av móttøkustøðum á landi v.m. loyvi frá byggimyndugleikum á staðnum, náttúrufríðingarmyndugleikum, umhvørvismyndugleikum v.m. Tað, at spurningurin um at taka oljuna í land verður viðgjördur saman við útbyggingini og gagnnýtingini av leiðini sum heild, hevir tann fyrimum, at loyvishavarin sambært § 23 skal gera eina meting um fylgjur fyri umhvørvið, áðrenn landsstýrið tekur støðu til leiðbyggjaætlanina.

Tað verður neyvan búskaparligt og tøkniligt skil í at leggja rørleiðingar til Føroyar frá einstøkum og smáum kolvetnisfundum, ið møguliga harafturat liggja langt úr land. Í tílíkum førum verður neyðugt at føra kolvetnini við skipi (til Føroya ella uttanlands) ella gjøgnum rørleiðingar hjá grannlandunum (uttanlands). Inntil framleiðslan á landgrunninum hevir fingið eina ávísa stødd, má tí verða roknað við, at metingar í hvørjum einstøkum føri kunnu gera, at tað loysir seg best at senda kolvetnini beinleiðs á marknaðin ella til eina útlenska olju- ella gassmóttøkustøð. Somuleiðis kann verða roknað við, at umstøðurnar verða ymiskar fyri olju og gass orsakað av fíggarligum og tøkniligum ávum.

At gera tað møguligt hjá tí almenna at tryggja eina í størst møguligan mun sjálvstøðuga leitingar- og serliga framleiðslugongd á landgrunninum, og fyri ikki at gerast óneyðuga bundin av undirstøðukervinum og flutningsmøguleikunum á landgrunnum grannalandanna, má tað haldast at samsvara best við landsins áhugamál, um olja bert í undantaksførum verður tikin í land uttanlands og bert við loyvi frá landsstýrinum. Stóð tað feløgnum frítt at taka kolvetni í land, har tey vildu, hevði tað kunna hent, at kolvetnisvirkseimið á føroyska landgrunninum sum tíðin leið gjördist

bundið av rørleiðingum og móttøkustøðum í grannalondunum, bundið av krøvum grannalanda um avmarking av teimum nøgdum, ið fyrst kundu ígjøgnum teirra leiðingar, og grannalanda krøvum um gjöld og vørulýsingar. Afturat hesum kemur, at verða kolvetnini tikin í land uttanlands fáa Føroyar ikki lut í teirri vinnumenning við avleiddum ávirkanum á arbeiði, skattainntøkur o. a., sum landið annars kundi havt í væntu, vórðu olju- og gassmóttøkustøðir bygdar og ríknar í Føroyum.

Skyldan at taka kolvetni í land gevur við øðrum orðum landsstýrinum eftirlit við olju- og/ella gassflutningi av leiðum á føroyska grunninum. Tað, at skyldan verður staðfest í sjálvari lógini, ger, at loyvishavar fáa at vita, frá tí at leitingin byrjar, at kolvetnini skal verða tikið í land í Føroyum. Tað er at vænta, at leiðbyggjætlanir loyvishavanna fara at endurspeгла hetta kravið, og góðar tøkniligar og fíggarligar grundir skulu tala fyri, skal samtykki verða givið um at føra oljuna uttanlands.

2. punkt í regluni heimilar landsstýrinum at seta krøv, skal undantak verða gjørt frá kravinum um at taka kolvetni í land. Endamálið við hesum er tvíþýtt: *partvís* setir heimildin landsstýrið í betri samráðingarstöðu, tá ið støða skal verða tikin til at føra kolvetni í land uttanlands, og *partvís* gevur ásetingin landsstýrinum møguleikar at samráðast um vinnumenningar- og arbeiðsmøguleikar sum loysn í staðin fyri eina støð o. a. Tær treytir, sum landsstýrið man fara at seta fyri at víkja frá kravinum, fara fyri tað mesta at vera slíkar, ið virka arbeiðsskapandi.

---

§ 19. Loyvi landsstýrisins krevst til tess at leggja og reka rørleiðingarskipanir at brúka í virksemi, fevnt av hesi lóg.

Stk. 2: Í einum loyvi kunnu setast treytir um rørlegu, støddir, ognarviðurskifti, annara rætt at brúka rørleiðingina, gjald v.m.

Stk. 3: *Stk. 1* og *2* eru ikki galdandi fyri innanhýsis rørleiðingar í framleiðsluútbúnað á stakari leið.

Stk. 4: Røkkur rørleiðingin inn á landgrunn ella yvirvaldsøki hjá øðrum landi, kann landsstýrið, verður avtala gjørd við hetta landið um at leggja og reka rørleiðingina, geva honum, ið loyvi hevur til føroyska partin, boð um at taka lut í avrádda samstarvinum og áseta treytirnar.

Viðmerkingar

Sum nevnt í viðmerkingunum til § 18 má ráolja frá einstøkum og smáum leiðum væntast at verða flutt til lands við skipi. Fær framleiðslan ávísa stødd, tekur spurningurin seg upp, um rørleiðingar skulu verða lagdar. At leggja rørleiðingar at flyta oljuna, kann geva fyrimunir, bæði hvat viðvíkir umhvørvinum og møguleikanum at gagnnýta smáar leiðir, sum valla verða settar í framleiðslu, er eingin rørleiðing til taks. Jarðgass verður flutt í land í rørleiðingum. Bara í teimum førum, tá ið stórar leiðir liggja langt burturi, kann tað loysa seg at dropa gassið og føra tað til lands í serbygðum tangaskipum.

Umhvørvisliga verður tað hildið vera meira vágið at pumpa olju úr eini fermiboyu ella einum goymsluskipi í eitt tangaskip enn at flyta hana gjøgnum rør, tí at vandin fyri leka er størri, tá ið soleiðis verður flutt, enn vandi fyri leka frá rørleiðing. Harafturat kemur, at oljuflutningur úr fermiboyu til tangaskip ikki ber til í øllum veðri, og tí má framleiðslan í summum førum verða steðgað. Verða rørleiðingar brúktar, slepst mestsum undan framleiðslulitum.

Stk. 1 sigur, at tað at byggja og reka rørleiðingar at brúka í virksemi, sum hevur fingið loyvi eftir hesi lóg, krevur loyvi frá landsstýrinum. Endamálið við hesi reglu er at halda skil á, av tí at stendur feløgnum frítt at leggja rørleiðingar á grunninum, kann annað virksemi lættliga verða órógvað, eitt nú legging av samskiftiskaðalum, botntroling v.m. Gjört verður vart við, at rørleiðingar eru havstöðir, jbr. § 2 litra b) (i), og tí undir trygdarkrøvum og eftirliti sambært kap. 5 í hesi lóg.

Slík loyvi kunnu eftir **stk. 2** verða treytað av krøvum um linjuføring, støddir, ognarviðurskifti, nýtslugjald v.m. Krav um at landsstýrið skal góðkenna linjuføringina, kann gera tað møguligt at

royna at sleppa undan teimum vansom, sum kunnu standast av rørleiðingunum, jbr. viðmerkingarnar til stk. 1, eitt nú soleiðis at ávísar trolleiðir fáa frið ella at serligur útbúnaður verður gjørdur til verju av samskiftiskaðalum o. a.

Aðrar treytir um støddir, ognarviðurskifti, rætt hjá øðrum at brúka rørleiðingarnar og brúksgjald, kunnu medvirka til at tryggja, at rørleiðingar verða lagdar og ríknar soleiðis, at tann vanliga sera stóri útbúnaðurin í størst møguligan mun kann verða bygdur og ríkin á samskipaðan og rímiligan hátt og soleiðis, at undirstøðukervið sum heild verður virkisført, jbr. § 14, stk 2.

Á sama hátt sum samfelagið hevur áhuga í, at kolvetnisvirksemið á føroyska landgrunninum ikki verður ov fast bundið at rørleiðingunum á landgrunnum grannalanda, jbr. viðmerkingarnar til § 18, hevur tað avgerandi týðning, at eitt nú ein verulig einkarrættarstöða viðvíkjandi rørleiðingum á landgrunninum ikki verður misnýtt av eigarunum mótvegis øðrum loyvishavum.

Avleiðingin av órímiligum krøvum um gjøld fyri flutning gjøgnum rørleiðingar, kann í ringast føri vera, at smáleiðir bera seg ikki orsakað av ov høgum flutningsgjøldum, og tí ikki verða gagnnýttar. Tí verður hildið skynsamligt, um tað ber til at seta treytir í loyvunum sambært stk. 1 um flutningsorku í rørleiðingini við atlit at flutningi fyri triðjamaðmann, kann hetta gerast á fíggarliga forsvarligan hátt.

Innanhýsis rørleiðingar, sum eru ein samanhangandi partur av eini framleiðslueind, koma ikki undir regluna í **stk. 3**, av tí at hesar rørleiðingar væntandi verða viðgjørdar í sambandi við, at landsstýrið góðkennir leiðbyggjætlan, jbr. § 15. Rørleiðingar millum leiðir eru ikki undantiknar frá kravinum um serligt loyvi eftir stk. 1, jbr. stk. 3. Í hesum viðfangi kann verða nevnt, at § 19 ikki er galdandi fyri rørleiðingar til millumlanda flutning á landgrunninum, av tí at tær eru undir serligum reglum í § 20.

Stk. 4 hevur í roynd og veru sama endamál sum § 16, stk. 2 um samskipan, av tí at reglan heimilar landsstýrinum, er avtala gjørd við grannaland um legging og rakstur av rørleiðing, sum fer um mark, at krevja, at tann, sum loyvi hevur til føroyska partin av rørleiðingini, tekur lut í avtalaða samstarvinum. Vanliga hava tey oljufeløgini, sum leggja rørleiðingina, eisini gjørt umfatandi avtalur um bygging og rakstur við samstarvspartar sínar í grannalandinum. Reglan heimilar eisini landsstýrinum at seta føroysku loyvishavunum treytir fyri luttøku teirra í samstarvinum. Reglan tryggjar soleiðis landsstýrinum ein avgerðarrætt inneftir, var millumlanda avtala á stjórnarstigi gjørd um umsjón og onnur myndugleikamál.

---

§ 20. Loyvi landsstýrisins krevst til tess at leggja og reka undirsjóvar rørleiðingar-skipanir til millumlandaflutning á føroyskum landgrunnsøki. Í góðkenningini skal tilskilast, hvar hesar rørleiðingar verða lagdar og treytir skulu setast um rímiligar atgerðir við atlit at leitingarvirksemi á landgrunninum, gagnnýting av náttúruríkidømi hansara og fyrirbygging, avmarking og eftirliti við dálking frá rørleiðingum.

Viðmerkingar

Rætturin at leggja undirsjóvarkaðalar og rørleiðingar verður roknaður sum eitt av havsins frælsu, men tá ið hesin rættur verður framdur á landgrunni hjá øðrum ríki, er neyðugt at viga ímillum áhugan hjá strandaríkinum og áhugan hjá ríkinum, ið ætlar at leggja kaðalarnar ella rørleiðingarnar. Í altjóða rætti eru reglur, sum viga áhugan hjá pørtunum ímóti hvør øðrum, í landgrunssáttmálanum grein 4, sáttmálanum um havsins frælsi grein 2 og 26 og í havrættarsáttmálanum grein 79. Síðst nevnda grein staðfestir í nr. 1 ein almennan rætt hjá øðrum ríkjum at leggja undirsjóvarkaðalar og rørleiðingar á landgrunni hjá strandaríki við virðing fyri tí, ið sagt verður í nr. 2 – 5.

§ 20 í lógini byggir á tær avmarkingar, sum altjóða rættur ger í lógdømi strandaríkisins yvir annara landa kaðalum og rørleiðingum á landgrunni strandaríkisins. Rørleiðingar til millumlanda flutning eru leiðingar millum lond, sum liggja á landgrunni hjá triðjalandi. Á føroyskum grunni er torført at

ímynda sær slíkar leiðingar, men við teirri menning, ið er í flutningstøkni, verður hildið skynsam at hava eina reglu, sum samsvarar við grein 79 í havrættarsáttmálanum.

Sambært regluni skal landsstýrið góðkenna linjuføringina og annars síggja til, at leiðingarnar serstakliga ikki eru til ampa fyri olju- og gassvirksemi og fiskiskap, sum er á grunninum. Harumframt kann landsstýrið seta í verk rímlig tiltøk til at fyribyrnja, avmarka og hava eftirlit við dálking frá rørleiðingum.

Viðmerkjast skal, at reglan bara er galdandi fyri rørleiðingar til millumlanda flutning á landgrunninum, t. e. rørleiðingar, sum ikki røkka inn á føroyskt sjóki. Í teimum førum, tá ið rørleiðingar verða fýrdar tvørtur um sjóki og møguliga upp á land, hevur strandaríkið sambært altjóða rætti størri rætt at áseta reglur, t.d. eftir § 19 í lógini, fyri tílíkar kaðalar og rørleiðingar.

---

§ 21. Hildið kann einans verða endaliga uppat við rakstri og viðlíkahaldi av havstøð til framleiðslu, eftir at landsstýrið frammanundan hevur givið sína góðkenning. Loyvishavari skal við freist eftir stk. 3 leggja eina avriggingarætlan fyri landsstýrið við neyðugum upplýsingum og metingum um tøkni, trygd, umhvørvi, fiskiskap, sigling og búskap saman við uppskoti um hvussu havstøðin kann verða frágingin.

Stk. 2: Havstøðin skal samsvarandi altjóða reglum framhaldandi verða brúkt í kolvetnisvirksemi sambært hesi lóg, til annað endamál ella burturbeinast heilt ella partvís. Loyvishavari skal fremja avriggingarætlanina innanfyri ta freist og samsvarandi teimum treytum, landsstýrið hevur sett í góðkenning síni av ætlanini. Gongur freistin frá tí, at hildið verður uppat at brúka havstøðina, skal loyvishavari boða landsstýrinum frá, tá hildið verður uppat.

Stk. 3: Avriggingarætlanin skal sendast inn í seinasta lagi tvey ár, innan loyvishavari roknað við at hildið verður uppat at brúka havstøðina. Sama er galdandi, um loyvisskeið eftir §§ 6 og 19 í hesi lóg eru runnin, hendir tað áðrenn roknað er við at halda uppat. Landsstýrið kann krevja avriggingarætlanina fyrr, um umstøðurnar tala fyri tí. Somuleiðis kann landsstýrið til hvørja tíð geva loyvishavaranum boð um at prógva førleika sín at fíggja avriggingarætlanina ella veita neyðuga trygd, metir landsstýrið seg at hava grund til at halda, at loyvishavarin ikki fer at hava neyðuga peningin tókan.

Viðmerkingar

Eins og landsstýrið skal góðkenna, at havstøð verður sett á landgrunnin eftir § 15, stk. 2, má andsstýrið hava innlit í, hvat gerast skal við støðir, sum fara úr nýtslu. Ikki bara við fyriliti fyri fiskiskapi og sjóferðslu, men eisini tí at landið samsvarandi altjóða rætti er bundið at síggja til, at slíkar støðir verða burturbeindar heilt ella partvís. Harafturat kemur áhugin hjá landinum í, hvussu farið skal verða fram í teimum førum, tá ið støðin verður upphøgd, endurbrúkt ella frágingin. **Stk. 1** áleggur tí loyvishavanum skyldu at fáa góðkenning landsstýrisins, áðrenn hildið verður endaliga uppat við rakstri og viðlíkahaldi av havstøð til framleiðslu. Stytri framleiðslustedgur, eitt nú til umvælingar, krevur ikki góðkenning landsstýrisins.

Kravið um innlating av avriggingarætlan er galdandi fyri *havstøðir*, soleiðis sum tær eru allýstar í § 2 litra b) í lógini. Framleiðsluskip og -pallar, framleiðslueindir á havbotni, ella rørleiðingar eri dømi um havstøðir, ið eru fevndar av kravi um avriggingarætlan. Útskipting av einstökum lutum av einari havstøð, eitt nú viðgerðartólum, krevur ikki avriggingarætlan. At seta propp í eitt borihol krevur heldur ikki avriggingarætlan, men tó krevst samtykki frá myndugleikunum, av tí at hetta vanliga er treyt fyri borigóðkenning eftir § 15, stk 1 og/ella sambært trygdarforskriftum fyri boring. Í hesum sambandi kann eisini verða viðmerkt, at góðkenning landsstýrisins av avriggingarætlan sleppur ikki loyvishavanum undan at søkja um loyvi og góðkenningar sambært aðrari lóggávu, t. d. umhvørvislóggávu.

Kravið um at loyvishavari skal leggja avriggingarætlanina fyri landsstýrið tryggja, at avriggingin av einari leið verður viðgjørð eftir somu umsitingarligu mannagongdum sum byggingin av leiðini, jbr. § 15. Um freistirnar fyri innlatingini av avriggingarætlanini verður víst til viðmerkingarnar til stk. 3 niðanfyri.

Umframt landstýrisins góðkenningarheimildir og skyldur loyvishavans at senda inn avriggingarætlan ásetir stk 1 eisini reglur um innihaldið í ætlanini. Við regluni er dentur lagdur á, at loyvishavari í avriggingarætlanini tekur støðu til somu viðurskifti, sum eru galdandi í leiðbyggingini. Grundin til at álagt verður loyvishavanum at taka fíggarligar upplýsingar við í avriggingarætlanina er, at avriggingarútreiðslur loyvishavans helst geva rætt til frádrátt sambært skattalóggávuni. Sum skattkrevjandi myndugleiki hevur tað almenna tí áhuga í at ansa eftir, at avriggað verður so bíliga sum møguligt. Fíggarligu fyrimunirnir við einum móguleika skulu kortini sammetast við onnur krøv, eitt nú tøkni, umhvørvi, fiskiskap v.m. sambært regluni.

Mint eigur at verða á, at tá leiðbyggiætlanir verða góðkendar eftir § 15 verður sum høvuðsregla kravt, at virki og útbúnaður verða bygd soleiðis, at tey kunna burturbeinast. Í tí einstaka førinum kann kortini hugsast, at burturbeining av einari havstøð, eitt nú einari rørleiðing, má haldast at fara at kosta so nógv og at trygdar- og umhvørvisvandin er somikið lítil, at betri er at lata rørleiðingina verða liggjandi. Burturbeining – hóast hon er ein móguleiki sambært stk. 2 – er í roynd og veru ikki serliga skilagóð loysn í hesum føri. Í tílíkum førum fara partar av havstøðini altíð at verða burturbeindir, men høvuðsparturin verður liggjandi (*lutvís burturbeining*). Í hesum sambandi kann verða nevnt, at strandaríki eftir altjóða rætti ikki hava skyldu at beina rørleiðingar burtur, av tí at tær ikki vanliga eru til ampa fyri sigling. Annars verður eisini hildið, at rørleiðingar, verða tær reinsaðar fyri olju, fyltar við sjógvi og afturlatnar, eru ikki umhvørvisvandi.

Tá valt verður millum teir móguleikar, nevndir eru í stk. 2, hevur tað týðning at avriggingarætlanin og landsstýrisins góðkenningin av henni hava í huga ta loysn, sum best er fyri umhvørvi og fiskivinnu, tó soleiðis at fyrivarni má vera havt fyri tøkni, trygd og búskapi.

Mint verður á, at § 21 bert er galdandi fyri havstøðir. Hetta er tí at roknað verður við, at leiting og mógulig framleiðsla helst verður á sjónum. Verður talan um framleiðslu- ella viðgerðarútbúnað, móttøkustøðir v.m. á landi verður gjørligt at seta tilsvareandi treytir um avrigging í loyvi ella byggigóðkenningar.

Stk. 2. 1. pkt. sigur, hvat gerast kann við eina havstøð, sum ikki longur verður ríkin ella hildin viðlíka. Tær kunnu *framhaldandi verða brúktar til kolvetnisvirksemi* eftir lógini, brúktar til *annað endamál* ella *burturbeindar* heilt ella partvís. Metast má um í hvørjum einstøkum føri, hvør móguleiki verður valdur og tey viðurskifti, nevnd eru í stk. 1, eiga at verða havd í huga. Hvussu stórir dentur verður lagdur á tey ymsu viðurskiftini í avriggingarætlanini veldst um, hvønn móguleika ætlanin er at brúka. Í málsviðgerðini kann landsstýrið altíð krevja fleiri upplýsingar. *Framhaldandi brúk til kolvetnisvirksemi* kann í verki koma uppá tal fyri nógvar havstøðir, eitt nú um loyvisskeiðið er runnið, men framvegis verður framleitt á leiðini, ella um havstøðin verður brúkt til tænastuveitingar til grannaleiðir. Er framleiðslan ikki hildin uppát, tá loyvisskeiðið er runnið, talar alt fyri, at loyvishavari sækir um nýtt framleiðsluloyvi, móguliga tá hann sendir inn avriggingarætlan. Endurnýgging av loyvinum er nattúrligasta loysnin í tílíkum førum og verður tí steðgað við avriggingini í nøkur ár.

Er havstøð bygd við endurbrúki á aðrari leið í huga, sum serliga kann koma uppá tal við flytandi eindum, er tílík endurnýtsla skilabesta loysnin. Hetta merkir, at havstøðin verður burturbeind av teirri leiðini, sum er undir avrigging.

Brúk til annað endamál kann eitt nú hugsast at vera sum fiskimið ella til granskingarendamál. Á hendan hátt slepst undan burturbeining og útbúnaðurin fær longri livitíð. Millum tær treytir, sum helst verða settar, áðrenn góðkent verður at ein havstøð kann brúkast til annað endamál, verður, at vandamikil evni og leysir lutir verða burturbeind. Harafturat fer landsstýrið at kunna tryggja sær, at

greiða verður fingin á ábyrgdarbýtinum millum loyvishavan og møguligar nýggjar brúkarar, eitt nú viðvíkjandi skaða, avmerking og viðlíkahaldi.

Burturbeining kann sambært regluni verða heil ella partvís. Tá talan er um burturbeining verður útbúnaðurin annaðhvørt søktur, tikin í land ella endurbrúktur (til kolvetnisvirksemi ella annað endamál). Ofta verður talan um samansettar loysnir. Tá ið burturbeiningin bara er fyri ein part, er tað týðningarmikið, at loyvishavari í avriggingarætlanini lýsir, hvat hann hevur í hyggju at gera við tann partin, sum ikki verður burturbeindur. Sum áður nevnt, verður í leiðbyggjætlanini stórus dentur lagdur á, at skipanir og útbúnaður verða gjørd soleiðis, at tey tøkniliga sæð kunnu verða burturbeind.

Møguleikarnir, sum nevndir eru í stk. 2, loyva Føroyum at halda tær altjóða skyldur og leiðreglur, sum eru í gildi, eitt nú IMO-samtyktina frá 19. oktober 1989, sum setur upp leiðreglur um, hvussu havstøðir verða beindar burtur av landgrunninum. Gjølari frágreiðing um altjóða reglur um hesi viðurskifti eru at finna í fylgiskjali 5.1-1 til kapittul 5.1 um *Fiskivinnu og aling* í frágreiðingini frá Oljuráðleggingarnevndini.

Møguleikarnir eru í lógarregluni orðaðir á tílíkan hátt, at teir eisini í framtíðini mugu haldast at fara at vera í samsvar við altjóða rætt. Verða Føroyar partur í altjóða sáttmálum, sum avmarka møguleikarnar, verður eisini møguligt at lúka hesar skyldur innan karmarnar um § 21.

Eftir stk. 2, 2. pkt. skal loyvishavari beina alt burtur innan fyri freist, sum landsstýrið ásetir og sambært teimum krøvum, sum landsstýrið hevur sett til góðkenning av avriggingarætlanini. Til dømis kann hugsast, at treytir verða settar um, at støðin skal verða avriggað á umhvørvisliga og trygdarliga forsvarligan hátt. Viðvíkjandi freistum til avrigging eigur loyvishavari at fáa eitt ávíst rásarúm, serliga tá ræður um burturbeining. Síðsta pkt. í stk. 2 viðgerð tey føri, har avriggingarætlanin samsvarandi freistunum í stk. 3 er góðkend áðrenn framleiðslan er hildin uppát. Í tílíkum førum góðkennir landsstýrið avriggingarætlanina undir teirri fortreyt, at hon verður fullførd innan ávísa freist frá tí at framleiðslan helt uppát og verður tí álagt loyvishavanum at boða landsstýrinum frá, tá hildið verður uppát.

Stk 3, 1. pkt. ásetir freist loyvishavans at senda landsstýrinum avriggingarætlanina. Freistin er í seinasta lagi tvey ár innan at roknað verður við, at hildið verður uppát at brúka havstøðina. Tað kann vera torfjør at áseta neyva tíð fyri, nær hildið verður uppát at brúka eina havstøð, men hugsað verður um, hvørjar ætlanir loyvishavari hevur. At ætlanin verður send landsstýrinum tvey ár innan hildið verður uppát at brúka havstøðina, skuldi gjørt tað møguligt hjá myndugleikunum at viðgjørt avriggingarætlanina forsvarliga.

Er loyvi eftir §§ 6 ella 19 úti, áðrenn roknað verður við at halda uppát, skal loyvishavari eftir stk. 3, 2. pkt. senda avriggingarætlanina inn í seinasta lagi tvey ár áðrenn loyvisskeiðið er runnið.

Sambært stk. 3 síðsta punktum kann landsstýrið krevja at fáa avriggingarætlanina fyrr, skuldi hetta verið neyðugt, eitt nú um framleiðslan í roynd og veru er steðgað, uttan at loyvishavari hevur boðað landsstýrinum frá hesum. Tað verður eisini hildið at verða skilagott at loyva landsstýrinum at krevja prógv um ella trygd fyri fíggjarligu evnum loyvishavans at rigga støðina av, um grundir kunnu vera at halda, at loyvishavari er fíggjarliga veikur.

---

§ 22. Tá skeiðið í loyvi eftir §§ 6 ella 19 er runnið, loyvið latið innaftur ella tikið aftur, hevur tað almenna rætt til uttan viðurgjald at yvirtaka viðkomandi útbúnað. Sama er galdandi, tá hildið er endaliga uppát at brúka útbúnað, ið burturav er ætlaður til brúks á ávísa økinum.

Stk. 2: Rættur hins almenna eftir stk. 1 verður útintur av landsstýrinum. Avgerðin verður boðað loyvishavaranum í sambandi við, at landsstýrið tekur støðu til avriggingarætlan hansara eftir § 21 og hevur í seinasta lagi gildi, tá 6 mánaðir eru farnir frá tíðini eftir stk. 1.

Stk. 3: Loyvishavarin skal síggja til, at búnaðurin við útgerð og neyðugum tilhoyri og tilfari verður avhendur tí almenna í forsvarliga viðlíkahildnum standi og leysur av møguligum skuldbindingum og øllum triðjamansrættindum. Tílikar skuldbindingar og tílík rættindi detta burtur mótvegis tí almenna.

Viðmerkingar

Reglan gevur landinum rætt til í ávísum førum at yvirtaka ávísan útbúnað kostnaðarleyst. Talan er ikki um, at hann av sær sjálvum fellir til landið, men um rætt, sum landsstýrið *kann* brúka, um hetta verður hildið at vera rímiligt í ávísum førum.

Stk. 1 ásetir landsins yvirtøkurætt. Rætturin kann verða brúktur, tá ið skeiðið í loyvi til framleiðslu eftir § 6 ella rørleiðingarloyvi eftir § 19 er runnið, loyvið latið innaftur ella tikið aftur, ella tá ið virkseimið er endaliga steðgað.

Meðan § 21 bert er galdandi fyri havstøðir, er yvirtøkurætturin eftir § 22 galdandi bæði fyri havstøðir og útbúnað á landi. Harafturímóti er tað týðningarmikið at hugsa um, at einans virki, ið ætlað eru til brúks á ávísum øki, kunnu verða yvirtikin. Tá ræður um havstøðir merkir hetta, at tað almenna helst fer at kunna yvirtaka fastan útbúnað og innrættingar í § 2 litra b) (i), meðan flytandi eindir sum bori- og framleiðsluskip, ið eru bygd til brúks á fleiri leiðum, ikki koma undir regluna um yvirtøku. Í ávísum førum kann tað vera torført at taka dagar ímillum fastan útbúnað og innrættingar øðrumegin og flytandi eindir hinumegin. Summi sløg av útbúnaði sum, meðan framleitt verður, mugu haldast at vera fastur útbúnaður, kunnu í roynd og veru takast burtur og flytast. Orðini “burturav ætlaður til brúks í ávísa økinum“ hava til endamáls at draga fram, at tá hugsað verður um at brúka yvirtøkurættin má dentur leggjast á, um útbúnaðurin varð bygdur við tí endamálið at verða brúktur á meiri enn einari leið og um útbúnaðurin er innrættaður á tílíkan hátt, at flyting og framhaldandi brúk til oljuvirkseimi er bæði tøkniliga og fíggarliga sannlíkt, t.e. at flyting av einari leið á aðra bert fer at krevja smávegis tillagingar av útbúnaðinum.

Borireiði v.m., ið brúkt verða í leitingarskeiðnum, hava júst tað eyðkenni, at tey eru ætlað at verða brúkt allastaðir og fella tí uttanfyri regluna.

Í flestu førum kann roknast við, at útbúnaður á landi er soleiðis dánaður, at hann bert verður brúktur á staðnum, og skuldi tí ikki staðist trupulleikar av regluni, tá ræður um tílíkan útbúnað.

Gjørt verður greitt í **stk. 2**, 1. pkt., at tað er landsstýrið, ið umsitur landsins rættindi til yvirtøku av útbúnað eftir stk. 1. Eftir 2. pkt. skal avgerð landsstýrisins um yvirtøku boðast loyvishavanum, tá landsstýrið tekur støðu til avriggingarætlanina eftir § 21. Av tí at § 21 sum nevnt bert er galdandi fyri havstøðir, verða avriggingartreytirnar settar í møgulig loyvi til útbúnað á landi, soleiðis sum nevnt er í viðmerkingunum til § 21. Viðvíkjandi útbúnaði á landi verður støða landsstýrisins til yvirtøku tí fráboðað í sambandi við viðgerðina av avriggingarætlanini, ið nevnd er í loyvinum. Yvirtøkurættur landsins hevur gildi 6 mánaðir eftir, at loyvisskeiðið er runnið, loyvið latið innaftur, afturtikið ella virkseimið er endaliga hildið uppat eftir stk. 1.

Sambært **stk. 3**, 1. pkt. hevur loyvishavarin skyldu at síggja til, at útbúnaðurin við tilhoyrandi útgerð er í góðum og forsvarliga viðlíkahildnum standi, tá landið yvirtekur hann. Harafturat liggur á loyvishavanum, at útbúnaðurin er leysur av møguligum skuldbindingum og triðjamansrættindum. Eftir 2. pkt. detta bæði skuldbindingar og triðjamansrættindi burtur mótvegis tí almenna. Tað er tí skilagott av loyvishava og sáttmálapørtum hansara at hava regluna í huga og bera so í bandi, at møguligar skyldur, sum veð er veitt fyri, eru loknar, áðrenn loyvisskeiðið er runnið.

---

§ 23. Loyvi ella góðkenningar eftir §§ 15, 19, 20 ella 21 viðvíkjandi verkætlanum, ið ætlandi fara at ávirka umhvørvið munandi, kunnu bert verða veitt eftir, at mett er um umhvørvisligu

avleiðingarnar, og eftir at avvarandi almenningur, myndugleikar og felagsskapir hava fingið høvi at siga sína hugsan.

Stk. 2: Landsstýrið kann veita undantak frá kravinum eftir stk. 1, tala umstøðurnar fyrri tí.

Stk. 3: Landsstýrið kann áseta reglur um, at avvarðandi almenningur, myndugleikar og felagsskapir skulu fáa boð og verða hoyrdir.

Viðmerkingar

Reglan svarar í høvuðsheitum til 28 a. í donsku undirgrundarlógini, sum heimilar Danmark at seta í gildi ES direktiv 85/337/EØF frá 27. juni 1985 um meting av ávirkanini á umhvørvi av ávísum almennum og privatum verkætlanum (VVM-direktivið), soleiðis at direktivið nú eisini verður at galda fyrri verkætlanir til havs, sum koma undir undirgrundarlógina.

Umframt tey umhvørvisfyrilit, nevnd eru í hesi regluni, er ásett aðrastaðir í lógini, at alt virkseimið sambært lógini skal verða lagt til rættis við neyðugum fyriliti fyrri eitt nú fiskiskapi og umhvørvisáhugamálum, jbr. endamálsorðingina § 1, stk. 2. Harafturat skal landsstýrið í sambandi við útbjóðingarumførini leggja eina frágreiðing fyrri lögtingið, jbr. § 7, stk. 2. Í frágreiðingini skal m.a. vera ein meting um avleiðingarnar av oljuvirksemi fyrri fiskivinnuna og náttúru- og umhvørvisáhugamál. Harafturat skal loyvishavarin í sambandi við stovnan av havstøðum v.m. arbeiða samsvarandi einari leiðbyggiætlan, ið er góðkend av landsstýrinum, jbr. § 15, stk. 2. Ætlanin skal m.a. hava upplýsingar og metingar av árinunum á umhvørvið og fiskivinnuna, jbr. § 15, stk. 3. Sama er galdandi fyrri avriggingarætlanina, jbr. § 21.

Stk. 1 tryggjar, at metingar verða gjørdar um fylgjurnar fyrri umhvørvið, áðrenn loyvi ella góðkenningar verða veitt til leiðbyggingar, legging av rørleiðingum ella avrigging av leiðum, um so er at niðurstøðan av einari ítøkiligari meting av umsóknini verður tann, at verkætlanin munandi ávirkar umhvørvið, herundir dýr og fisk í einum øki, og at tað er neyðugt at gera serstakar fylgjumetingar eitt nú fyrri at útvega upplýsingar, ið ikki eru at finna í upprunaligu umsóknini.

Henda regla er ikki galdandi fyrri forkanningar sum seismiskar upptøkur v.m., av tí at tílíkar kanningar bert hava smávegis ávirkan á umhvørvið. Tey tiltøk, sum kundu gjørst neyðug orsakað av seismikki og øðrum forkanningum kunnu setast í verk gjøgnum treytir í forkanningarloyvunum, jbr. § 5. Leitiboringar koma undir regluna, men fara kortini ikki vanliga at krevja umhvørvisfylgjumeting, av tí at tílíkar boringar ikki fara at hava munandi ávirkan á umhvørvi. Tala serlig viðurskifti fyrri tí, kunnu tílíkar metingar tó verða kravdar, áðrenn leitiboringar byrja.

Í ávísan mun verða metingarnar grundaðar á vitan, ið longu er til taks, men harafturat má roknast við at grundleggjandi kanningar verða gjørdar av avvarðandi økjum, og ganga oljufeløg ofta saman um tílíkar kanningar í nýggjum oljuøkjum.

Sambært **stk. 2** fær landsstýrið heimild at veita undantak frá kravinum í stk. 1 eftir ítøkiliga meting í hvørjum einstøkum føri. Fráviksloyvi verða ætlandi bert givin í teimum førum, har tøk vitan, herundir fyrr gjørdar kanningar, er nóg mikil, ella har upplýsingarnar í umsóknunum um loyvi ella góðkenningar eftir §§ 15, 19, 20 og 21 mugu haldast at vera nóg góðar.

Stk. 3 heimilar landsstýrinum at áseta reglur um, hvørjir myndugleikar, felagsskapir ella avvarðandi almenningur eiga at fáa boð og verða hoyrd við viðgerð av umhvørvisfylgjumeting.

---

§ 24. Loyvishavarin, fyrstøðufelagið, stjórin á havstøðini, arbeiðstakarar, undirarbeiðstakarar og aðrir arbeiðsgevarar skulu hvør í sínum lagi síggja til, at arbeiðsumstøðurnar eru fult forsvarligar til trygd og heilsu, og at dygt eftirlit er við, at arbeiðið verður gjørt forsvarliga.

Viðmerkingar

Í regluni verður tann vanligi trygðar- og heilsustandarin (“fult forsvarligt“), ið eigur at verða upphildin í sambandi við leitingar- og framleiðsluvirksemið, lýstur. Hesin standari verður grundarlagið undir teimum forskriftum, ið ætlandi verða gjørdar við heimild í § 25. Grein 24 er galdandi fyri allar partar av virkseminum, herundir eisini arbeiði og virkseminum, sum gjøllari forskriftir ikki eru gjørdar um.

Annars verður víst til viðmerkingarnar til § 14, har undirstrikað varð, at tað er hann, ið stendur fyri virkseminum (loyvishavarin), sum hevur ábyrgdina av at stovna, varðveita og útbyggja eitt fult forsvarligt trygðarstig. Høvuðsábyrgdin er sostatt hjá loyvishavanum, vanliga umboðaður av fyrstøðufelagnum, men eftir umstøðunum kunna stjórin á eini havstøð, arbeiðstakarar, undirarbeiðstakarar ella aðrir arbeiðsgevarar koma undir sjálvstøðuga ábyrgd, jbr. orðini “hvør í sínum lagi“.

Danska lógin um havstøðir hevur eisini tilsvarendi krøv um, at virkseminum skal vera forsvarligt og undir dyggum eftirliti, tá tað snýr seg um kolvetnisvirksemi til havs. Sama er galdandi fyri donsku lógina um arbeiðsumhvørvi, jbr. §§ 16 og 17. Í lógaruppskotinum eru reglurnar strangari enn tær í løgtingslóg nr. 58 frá 24. mai 1974 um arbeiðaravernd, sum nýtir heitini “nóg væl vardir“ og “gjølla eftirlit“, jbr. § 5.

Sambært seinasta petti í lógarregluni er skylda at hava eftirlit við arbeiðsháttinum hjá øllum starvssettum og at arbeiðsgongdin í aðrar mátar er forsvarlig, eitt nú eigur eftirlit at verða havt við at arbeiðsforskriftir verða yvirhildnar og at møguligir skeivleikar í forskriftunum verða rættaðir sohvørt.

Brot móti regluni kann verða revsað við hefti ella bót, sbr. § 45 nr. 3.

---

§ 25. Landsstýrið kann til tess at verða um trygðar-, heilsu- og umhvørvisatlit í sambandi við kolvetnisleiing, -framleiðslu og/ella -flutning áseta nærri reglur fyri havstøðir, herundir reglur um:

- a) vanligar skyldur hjá arbeiðsgevarum, formonnum, arbeiðstakarum og útvegarum v.m.,
- b) skjalfesting viðvíkjandi heilsu- og trygðarviðurskiftum, eftirlitsskipanir, ið kunnu vera innaneftirlits- ella aðrar líkar skipanir, próvskjalaskipanir, og trygðarbygnað annars,
- c) gerð av virkjum og útgerð, góðkenning og loyvi til byggifyrireiking, bygging, innleggingar, brúk og burturbeining,
- d) trygðar-, heilsu- og umhvørvisviðurskifti, arbeið verður undir,
- e) útbúgving og upplæring, hvíldartíð, frítíð, aldurskrøv og heilsukanningar.

Viðmerkingar

Henda reglan veitir landsstýrinum heimild til at áseta gjøllari reglur fyri virkseminum, ið hevur serligan týdning fyri trygd, heilsu, umhvørvi og arbeiðsumhvørvi, tá ræður um leiti-, framleiðslu- og flutningsvirksemi. Roknað verður við, at gjørdar verða reglur um boriútgerð, framleiðslu- og viðgerðarútbúnað, merking av útbúnaði, vistarhaldsrúm, kranar, fólka- og farmaflutning, lasting, brunaverju og eldsløkking, bjargingarútgerð, ravmagnsskipanir og -útgerð, umframt bori- og framleiðsluarbeiði, arbeiðstrygd og heilsuviðurskifti, trygðarbygnað o.a.

Nakrar lógir eru longu um trygðarviðurskifti, eitt nú løgtingslóg nr. 58 frá 24. mai 1974 um arbeiðaravernd, løgtingslóg nr. 78 frá 12. juni 1986 um eldsbruna o.a., og lóg nr. 98 frá 12. marts 1980 um skipatrygd v.m. Henda lóggáva er kortini ikki orðað við atlit til tey serligu viðurskifti, sum eru galdandi í leitingar- og framleiðsluvirksemi til havs. Í viðmerkingunum til § 2 litra b) varð sagt, at tørvurin á álítandi fyriskipping, eftirliti og samskiping er stórur í frálansvinnuni tá ræður um trygd, heilsu og umhvørvi, og er tað tí ynskiligt, at hesi viðurskifti í mestan mun verða savnað í eina lóggávu. Harafturat varð dentur lagdur á í viðmerkingunum til § 3, at reglurnar í kap. 5 um trygd

v.m. koma í staðin fyri omanfyri nevndu lóggávu um arbeiðaravernd, brunaviðurskifti v.m. Hetta er kortini ikki til hindurs fyri, og tá serliga í eini byrjanartíð, at ein kunngerð lýst sambært § 25 vísir til hesa lóggávuna og á tann hátt letur ávísar reglur í hesi lóggávu fáa gildi í frálendsvinnu.

Viðmerkjast skal, at lógargreinin heimilar, at fyriskipanir verða gjørdar um onnur viðurskifti enn tey í litra a) – e) nevndu, um endamálið við fyriskipanini er at varða um trygd, heilsu og umhvørvi í leiting eftir, framleiðslu og flutningi av kolvetnum. Dømini nevnd í litra a) – e) mugu tó metast at vera kjarnin í teimum viðurskiftum, ið fyriskipanir fara at verða gjørdar um, hvat viðvíkir trygd v.m. Av tí at frálendsvirksemið er undir ógvusligari tøkniligari menning, hevur tað verið hildið skynsamari at geva landsstýrinum heimild at dagføra hesi viðurskifti í kunngerðum, heldur enn at fara í smálutir um trygdarviðurskifti í sjálvari lógini. Kunngerðirnar kunnu verða dagfórdar eftir tøkniligu menningini og eftir tí millum- ella altjóða samstarvi um trygdarviðurskifti millum olju- og gassmyndugleikarnar, samstarvinum í ST sjóvinnufelagsskapinum IMO (International Maritime Organisation) o.a.

Roknað má verða við, at tær reglur, ið verða lýstar við heimild í § 25 í stóran mun verða orðaðar samsvarandi altjóða samtyktum. Hetta ger seg ikki minst galdandi í sambandi við gerð av útbúnaði v.m., eitt nú í førum tá flytandi boripallar stundum arbeiða á einum landgrunni, stundum á øðrum. Trygdarkrøvini, ið sett verða til boripallar, eiga tí at vera rímliga lík frá landi til land. Tað er tí, at IMO í eini samtykt frá 1989 heitir á limalondini, um at brúka sokallaða MODU-standaran, ið fyriskrivar reglur um bygging av og útgerð á ‘Mobile Offshore Drilling Units“. Verður standarin brúktur ella verður víst til hansara fer tað at lætta munandi um umsitingina.

Greinirnar 14 og 24 byggja á ta grundreglu, at tað er hann, ið stendur fyri virkseminum (loyvishavarin), sum hevur ábyrgdina av, at virksemið er fult forsvarligt í øllum lutum og samsvarandi teimum krøvum lógin setir ella teimum krøvum, ið landsstýrið hevur sett í trygdarforskriftum. Eftir nútíðarfatan áleggur henda grundregla eisini loyvishavanum skyldu at seta í verk eina góðskutryggingarskipan (innaneftirlit), sjálvst um landsstýrið ikki skuldi havt brúkt heimildina í § 25 litra b) um innaneftirlit. Eitt krav til loyvishavan um prógv fyri, at ein tílík skipan er sett í verk, eitt nú í sambandi við eina leitiboring, kann tí verða sett við beinleiðis heimild í lógini.

Innaneftirlit loyvishavans eiga at vera fyrireikað og sett í verk sum ein eftirlits- og skjalfestingarskipan fyri leitingar- og framleiðsluvirksemi, ið tryggjar tey starvssettu, umhvørvi, útbúnað v.m. Ábyrgdarviðurskifti, reglur um frágreiðingar, rakstrar- og eftirlitsgongdir eiga at verða skjalfestar og endurskoðaðar regluliga. Innaneftirlitsskipanir loyvishavans eiga eisini at fevna um innaneftirlitsskipanirnar hjá øðrum, ið taka lut í virkseminum, t.e. arbeiðstakarar, undirarbeiðstakarar, reiðarar v.m. Vanliga verður tað latið upp í hendurnar á loyvishavanum og øðrum, ið luttaka í arbeiðnum, at gera av, hvussu innaneftirlitsskipanirnar verða uppbygdar. Landsstýrið kann kortini sum ein partur av eftirlitinum krevja, at broytingar verða gjørdar, um tað verður hildið neyðugt.

Víst verður annars til viðmerkingarnar til § 14, har sagt varð, at trygdarkunngerðir, lýstar sambært lógini, og myndugleikaeftirlitið og útinning einans skulu metast sum ískoyti og vegleiðing til uppfylling av endamáli lógarinnar um forsvarligt virksemi.

---

§ 26. Á mannaðum havstøðum skal eigarin ella brúkarin tilnevna stjóra, ið hevur hægsta myndugleika á støðini í øllum lutum.

Stk. 2: Eigari ella brúkarin av havstøð skal gera manningar- og verkskipan, ið sigur hvør stjórin er, hvørjir hava ábyrgdina av teimum ymisku hævudssetningunum í rakstrartrygdini og ásetir leiðbeinandi reglur fyri samstarvi teirra, ið ábyrgdina hava.

Stk. 3: Landsstýrið kann til tess at vissa sær, at trygðin er í lagi, krevja at fáa ta í stk. 2 nevndu ætlan til góðkenningar og áseta gjøllari manningarreglur.

Viðmerkingar

Reglan í **stk. 1** skal gera greitt, hvør til hvørja tíð hevur ovasta myndugleikan á útbúnaðinum, tá arbeiðt verður sum havstøð. Fyrstøðufelagið eigur tí at tilskila, hvør hevur ábyrgdina til hvørja tíð í teirri verkskipan, hann gera samsvarandi stk. 2.

Tann í **stk. 2** nevnda manningar- og verksskipan skal fevna um alt virkseimið á støðini, ið skal verða viðgjörd sum ein heild, ið fevnir um eitt nú íbúðarpall/-skip til fólk, viðgerðarpallar, tangar v.m., ið eru knýtt at boripallinum ella boriskipinum. Sambært lógarregluni verður kravt, at manningar- og verkskipanin skal fevna um teir, ið ábyrgd hava fyri einstøku høvuðssetningunum, tá umræður tryggum rakstri av útbúnaðinum. Neyvan er tørvur á einum fullfíggaðum manningarlista yvir alla manningina. Hinvegin verður neyðugt í sambandi við góðkenning av manningar- og verkskipan eftir stk. 3 ella í reglum lýstum sambært § 25 av trygðarávum at seta krøv um tann førleika, ið teir, sum ábyrgdina hava av teimum einstøku høvuðssetningunum, mugu hava, eitt nú til manning av samskiftisútgerð, tyrludekki, bruna- og eyðflytingarútgerð v.m. Í hesum sambandi kann harumframt tørvur vera á at seta krøv um, hvussu nógv skulu arbeiða við teimum ymisku høvuðssetningunum og ávís krøv um útbúgving.

Sambært **stk. 3** kann landsstýrið krevja, at tann í stk. 2 nevnda skipan skal góðkennast. Góðkenningarmannagongdin verður kortini valla umfatandi, er manningar- og verkskipanin gjörd samsvarandi teimum vanligu reglunum, sum landsstýrið kundi havt gjørt sambært § 25. Inntil tílíkar vanligar reglur eru gjørdar, mugu bæði verkskipanin og manningarreglunar verða góðkendar í hvørjum føri sær.

---

§ 27. Eigari ella brúkari av havstøð skal halda dygga tilbúgving til verju fyri vanlukku ella vanda, ið kunnu elva fólkaskaða ella deyða, umhvørvisdálking ella tingskaða. Eisini skal hann síggja til, at neyðug útgerð til eyðflytingar og bjargingar umframt ávaringar og fjarskifti er til taks. Hann skal í tílíkum førum skipa fyri neyðugum atgerðum at forða ella minka um fólkavanda og skaðafylgjur.

Stk. 2: Landsstýrið kann taka avgerð um ella áseta nærri reglur um tilbúgvingina, herundir um manning og útgerð, sum eigarin ella brúkarin skal hava til taks, hendir óhapp á støðini og um at fleiri loyvishavarar skulu samstarva um tilbúgving. Í vanlukku- ella vandastøðu kann landsstýrið taka avgerð um at seta í verk bjargingartiltøk ella atgerðir at vinna á vanlukkuni og um, at aðrir skulu koma við neyðugari tilbúgvingarútgerð fyri eigarans ella brúkarans rokning.

Viðmerkingar

Sambært stk. 1 hevur loyvishavarin, jbr. orðini “eigari ella brúkari av havstøð“, skyldu at halda dygga tilbúgving, meðan stk. 2 heimilar landsstýrinum at seta ávís krøv til tilbúgvingina. Tilbúgvingin hjá loyvishavanum eigur at verða skipað á ein tílíkan hátt, at hon kann verða samskipað við landstílbúgvingina.

Stk. 1 áleggur loyvishavanum skyldu at stovna, varðveita og menna dygga tilbúgving at tryggja eitt forsvarligt trygðarstig fyri fólk, umhvørvi og virði. Í hesum sambandi skal loyvishavarin síggja til, at neyðturvilig eyðflytingar- og bjargingarútgerð er til taks, umframt hóskandi ávaringar- og samskiftiskervi. Sambært stk. 1, 2. pkt. hevur loyvishavarin harumframt skyldu at seta í verk neyðug tiltøk at forða ella minka um fólkavanda og skaðafylgjur. Í hesum liggur m.a. skylda at eyðflyta manningina av havstøðini, er hetta neyðugt av trygðarávum. Hann hevur eisini skyldu at

taka upp eftir oljuleka, ið hefur dálkað sjógv ella strond ella hótt við tílíkari dálking. Í skylduni at seta neyðug tiltøk í verk liggur eisini, at viðkomandi tilbúgvingsarmyndugleikar verða boðsendir beinanvegin, hendir størri óhapp, og skylda at kunna myndugleikarnar regluliga og geva upplýsingar, tá biðið verður um tað, jbr. § 33.

Tilbúgvingskipanin hjá loyvishavanum eigur at vera soleiðis háttáð og útgjörd, at gingið kann verða dyggiliga ímóti vanda- og vanlukkuhendinum, ið kunnu volda manndeyða, fólkaskaða, dálking ella munandi tingsskaða.

Stk. 2 heimilar landsstýrinum at taka avgerð um ella áseta gjøllari reglur um stovnan og varðveiting av eini tilbúgvingskipan við neyðugari útgerð og manning.

Soleingi gjøllari reglur ikki eru ásettar, má roknað verða við, at krøvini til tilbúgvingskipanina verða sett í einari tilbúgvingsrætlan, ið loyvishavarin letur gera at leggja fyri myndugleikarnar til góðkenningar, eitt nú tá søkt verður um borigóðkenning. Í hesum sambandi fer at bera til at seta ítøkiligar treytir til tilbúgvingsrætlanina, eitt nú um at bjargingar- og basingarútgerð skal vera tøk á staðnum ella at hendur skal fáast á henni innan ávísa tíðarfreist. Landsstýrið kann krevja, at fleiri loyvishavar samstarva um tilbúgving. Tílíkt samstarv er vanligt í okkara grannalondum og hefur fyrimumir til pening og útgerð, eitt nú tá olja og/ella gass loypir ótamt (“blow out”).

Harumframt kann landsstýrið í bráðkomnari vanlukku- ella vandastøðu gera av, hvørji bjargingar- ella basingartiløk loyvishavarin skal seta í verk at basa vandanum, avmarka og basa vanlukkunum og bøta um fylgjurnar. Her verður hugsað um hendingar sum eldsbruni, spreinging, herverk, ótamt oljulop, og sum á sjónum eru serliga hættisligar fyri mannalív, álvarsliga umhvørvisdálking og sera stóran fígurmiss fyri bæði havstøðina sjálva og samfelagið alt.

Tað verður tí hildið neyðugt, at landsstýrið kann gera av, hvørji tiltøk loyvishavarin skal seta í verk, ger hann tað ikki av sínum eintingum.

Elva avgerðir landsstýrisins eftir hesi lógarreglu til krøv frá triðjamanni móti loyvishavanum fyri skaðar sambært § 35, kann aftursóknarkrav verða sett móti landsstýrinum, um vanligu endurgjaldstreytirnar eru loknar, eitt nú um mannagongdin hefur verið óforsvarlig.

Umframt heimildir landsstýrisins at gera av, hvørji tiltøk loyvishavarin skal seta í verk í ávísari vandastøðu, má roknast við, at tað eisini verður neyðugt við samskipaðum avriki frá myndugleikunum, henda størri vanlukkur. Ein tílík samskipan av bjargingar- og basingartiløkum myndugleikanna kann tryggjast við at landsstýrið uttan beinleiðis lógarheimild setir eina aktiónsnevnd til samskipingar. Gjörligt verður gjøgnum nevdina at tryggja at ymisku uppgáurnar verða raðfestar og nærri fastlagdar eftir sum óhappið krevur tað. Í Noreg og Danmark hava aktiónsnevndirnar ongan sjálvstøðugan myndugleika, men roknað má verða við, at nevndarlimirnir hvør í sínum lagi hava myndugleika.

At enda kann landsstýrið gera av, at aðrir koma við neyðugari tilbúgvingsrætlan fyri eigarans ella brúkarans (loyvishavans) rokning. Fortreytin er, at vanlukku- ella vandastøðan er bráðkomin, á sama hátt sum tá landsstýrið ger av, hvørji bjargingar- ella basingartiløk loyvishavarin skal seta í verk. “Aðrir“ merkir her aðrir loyvishavar og einhvør, ið hefur útgerð, sum kann brúkast í eini vandastøðu. Henda heimild eigur tó bert at verða brúkt móti øðrum enn loyvishavum um tað er alneyðugt. Tann, ið fær álagt at koma við útgerð, hefur krav um endurgjald.

---

§ 28. Rundan um havstøðir, tó ikki rørleiðingar, skulu vera trygdarøki. Landsstýrið ásetir víddina samsvarandi galdandi altjóða reglum og kann gera fyriskipanir um sigling, fiskiskap og flúgvung á økjunum, herundir banna óviðkomandi skipum og flogførum at koma inn á økini.

Stk. 2: Landsstýrið kann av trygdargrundum áseta reglur um avmarkingar av uppankring og fiskiskapi við undirsjóvar rørleiðingar.

Viðmerkingar

Sambært **stk. 1**, 1. pkt. er tað skylda at hava trygdarøki rundan um havstøðir. Tað verður landsstýrið, ið tekur avgerð um trygdarøkini og í hesum sambandi, jbr. 2 pkt., ásetir víddina á økinum samsvarandi altjóða reglum. Landsstýrið kann harafturat gera forskriftir fyri sigling, fiskiskapi og flúgvung á økinum.

Neyðugt er við tílíkum økjum, av tí at pallar og onnur virki tola lítið av, verða tey ásigld, og vandin fyri manningini og kolvetnislekum er stórus, hendir vanlukka. Harafturat kemur, at nógv skip og hjálparfær vanliga eru í økinum um sjálva havstøðina í oljuørindum. Tað hevur tí stóran týdning fyri trygdina, at før, sum einki hava við virkseimið at gera, halda seg burtur.

Altjóða rættur heimilar strandalondum at skipa trygdarøki rundan um havstøðir, jbr. grein 5(2) í landgrunssáttmálanum, ið heimilar trygdarøki rundan um “installations and other devices“, ið neyðugar eru til leiting og gagnnýting av undirsjóvar náttúruilfeingi. Í grein 60(4), jbr. grein 80, í havrættarsáttmálanum er samsvarandi heimild at skipa trygdarøki kring “artificial islands, installations and structures“. Ósemja er millum serfrøðingar í altjóða rætti, um nakar veruligur munur er á hesum báðum orðingunum, men hóast hesar ósemjur verður hildið, at tey kunna tulkast reiðiliga vítt, soleingi trygdarøkini eru sakliga grundað og ikki eru “unjustifiable interference“ fyri sigling, fiskiskap v.m., jbr. grein 5(1) í landgrunssáttmálanum. Tað er neyvan nakar ivi um, at havstøðir, jbr. § 2 litra b), koma undir orðingarnar í báðum sáttmálanum.

Altjóða rættur áleggur skipum úr øllum londum at virða trygdarøkini, og heimilar strandalandinum at seta í verk tiltøk í økinum, sum neyðug eru at tryggja havstøðirnar.

Hvat víddini av trygdarøkjunum viðvíkjur áseta bæði landgrunssáttmálin og havrættarsáttmálin størstu vídd til 500 metrar frá útsíðu at rokna. Havrættarsáttmálin loyvir tó víðari trygdarøkjum, er hetta í samsvar við alment viðurkendar altjóða reglur ella viðmælt av viðkomandi altjóða felagsskapi (IMO). Havandi í huga tað sum henda kann á hesum øki, er tað skilabetri, at tað er landsstýrið, ið ásetir víddina av trygdarøkinum, heldur enn at størsta vídd verður ásett í lógini.

Landsstýrið kann í almennari fyriskipan, ið heimilar ítøkiligum undantøkum, áseta vídd á trygdarøkjum, reglur um fiskiskap, sigling og flúgvung á økinum. Tá hetta er gjørt, er einans tørvur á at almannakunngerða positióinina á havstøðunum, sohvørt tær verða lagdar út. Kunngerðin eigur at verða gjørd hóskandi tíð frammanundan.

Um gildi av føroyskum rætti á trygdarøkinum verður víst til § 3, stk. 2 við viðmerkingum.

Stk. 2 heimilar landsstýrinum av trygdargrundum at avmarka rættin at ankra upp ella royna við undirsjóvarrørleiðingar.

Hildið verður ikki, at altjóða rættur heimilar standalandinum at skipa beinleiðis trygdarøki um rørleiðingar á sama hátt sum rundan um havstøðir, men hinvegin hindrar altjóða rættur ikki, at tiltøk verða sett í verk, sum eru neyðug av trygdarávum.

Avmarking ella møguligt bann móti fiskiskapi við undirsjóvarrørleiðingar, verða vanliga bert at galda fyribils, meðan rørleiðingin verður lögð. Tá rørleiðingarnar eru lagdar, kann fiskiskapur í flestu førum verða tikin upp aftur.

Annars verður víst til viðmerkingarnar til §§ 19 og 20.

---

§ 29. Er álvarslig vanlukka hend orsakað av virkseimi, ið kemur undir hesa lóg, ella tilburður, ið kundi elvt slíka vanlukku, ella munandi tingskaða, ella sjódálking, kann landsstýrið seta skaðanevnd at kanna og meta um hendingina og skriva frágreiðing. Landsstýrið kann áseta nærri reglur um virkseimi nevndarinnar.

Stk. 2: Skaðanevndin hevur loyvi at kanna havstøðina ella leivdirnar av henni.

Stk. 3: Skaðanevndin kann krevja, at bøkur og onnur skjøl, ið hava týðning fyri kanninginina, verða framløgd, og kann avhoyra eigan ella brúkaran av havstøðini, starvsfólk og hvønn tann, ið verður hildin at kunna koma við upplýsingum, ið hava týðning fyri kanninginina.

Stk. 4: Skaðanevndin kann krevja avhoyring í rættinum sambært reglunum í rættargangslógini.

Viðmerkingar

Stk 1 heimilar, at sett verður skaðanevnd, tá ið álvarsligar vanlukkur ella álvarsligur vandi hevur borist á av virkseminum, lógin fatar um. Av orðingini skilst, at serliga verður hugsað um álvarsligar vandastøður og vanlukkur á havstøðum. Tað kemur sostatt neyvan fyri, at skaðanevnd verður sett í sambandi við vanligar arbeiðsvanlukku, hóast hon hevur kravt mannalív ella volt stóran mannskaða. Roknað verður við, at lögreglan í samstarvi við trygdarmyndugleikarnar kannar arbeiðsvanlukkur, og endamálið við skaðanevndini er ikki at koma ístaðin fyri hetta kanningararbeiðið.

Meðan ein lögreglukanning vanligar miðar ímóti at upplýsa um mógulig revsiverd viðurskifti, verður uppgávan hjá skaðanevndini at avdúka, hví vanlukkan hendi. Harafturat fer nevndin at kortleggja hendingarrøðina, herundir atburð og avrik hjá loyvishava, fyrstøðufelagi, arbeiðstakarum o.ø. at hindra ella avmarka skaðan ella vandan. Harafturat verður tað setningur nevndarinnar at meta um og síggja hesi viðurskifti í heild við almenna trygdareftirlitið, regluskipanina, innaneftirlitsskipan loyvishavans v.m. og koma við uppskotum um móguligar ábøtur. Hinvegin tekur nevndin ikki støðu til móguliga revsiábyrgd.

Kanningarnar og niðurstøðurnar hjá skaðanevndini hava sostatt ikki bindandi próvvirði og ákærvald, dómsstólar, umsitingarvald o.o., ið brúka frágreiðingina frá skaðanevndini, gera tað bert í tann mun, hon er sannførandi. Tað er sostatt bert talan um eina tøkniliga/sakkøna uppfatan av eini hendingarrøð.

Tað hevur ikki verið hildið at vera skilagott at koma við uppskoti um at seta fasta skaðanevnd sum er. Tær álvarsligu vanlukkur og vandastøður, sum talan kann verða um, eru av sera ymiskum slag, eitt nú ótamt oljulop, eldsbruni, spreinging, byggibrek v.m. Neyðugur serkunnleiki at meta um viðurskiftini í sambandi við eina vanlukku ella vandastøðu, verður tí so ymiskur alt eftir slag og stødd av vanlukkunum. Sakkunnleiki um boritøkni, jarðfrøði, sigling og flúgvung verður tó helst umboðaður.

Skotið verður upp, at landsstýrið fær heimild at áseta gjøllari reglur fyri virkseminum nevndarinnar.

Sambært **stk. 2 og 3** kann skaðanevndin gera neyðugar kanningar, eitt nú av einari havstøð, og skipa fyri avhoyringum av øllum sum mugu haldast at hava upplýsingar av týðningi fyri kanninginina.

Stk. 4 loyvir nevndini at krevja avhoyringar í rættinum, av tí at tað verður hildið skilagott at nevndin kann fáa fólk avhoyrd innanrættar við vitnisábyrgd, jbr. § 1018 í rættargangslógini, hóast óformligar avhoyringar í nevndini helst verður tað vanligar.

---

§ 30. Landsstýrið kann áseta gjøllari reglur um virkseminum sambært loyvum eftir §§ 4, 6, 19, 20 og 21.

Viðmerkingar

Tað verður hildið at vera skilagott at hava heimild at áseta gjøllari fyriskipanir um kolvetnisvirkseminum eftir §§ 4, 6, 19, 20 og 21. Talan er her um eina reglu, sum kemur afturat øðrum serligum heimildum at áseta gjøllari reglur, sum t.d. § 5, stk. 2 og § 25, og § 30 er sostatt bert ætlað

sum ískoytisheimild til at áseta neyvari reglur um virksemini eftir lógini, t.d. reglur um tulking av fyriskipanum og øðrum reglum, ið kunngjörðar eru sambært serligu heimildunum.

---

§ 31. Landsstýrið savnar allar tøkjar upplýsingar um undirgrundina, ið fáast til vega í virksemini eftir hesi lóg

---

Viðmerkingar

Endamálið við hesi reglu er at tryggja, at allar upplýsingar um undirgrund Føroya, sum verða savnaðar í sambandi við virksemini eftir hesi lóg, jbr. m.a. § 12, verða latnar landsstýrinum við tí í hyggju at røkja og framhaldandi byggja upp ein upplýsingarbanka um undirgrundina. Eftir at ávís freist er farin, kann almenningurin vanliga fáa atgongd til upplýsingarnar í bankanum. Freistin er vanliga 5 ár eftir at upplýsingarnar eru latnar inn.

---

§ 32. Landsstýrið hevur eftirlit við, at lógin og reglur og treytir settar sambært lógini, verða hildnar. *Stk. 2:* Landsstýrið kann áseta nærri reglur um eftirlit, góðkenning av stakroyndum og øðrum prógvum fyri, at reglur um trygd, heilsu og umhvørvi eru hildnar.

Stk. 3: Landsstýrið kann heimila lands- og øðrum almennum stovnum at umsita heimildir, ið lógin gevur landsstýrinum.

Stk. 4: Loyvishavararnir rinda útreiðslurnar av viðgerð myndugleikanna av málum um loyvi og góðkenning v.m. til virksemini eftir hesi lóg, og av eftirlitinum eftir stk. 1 sambært reglum, ásettum av landsstýrinum.

Viðmerkingar

Eftirlit er týðandi partur av landsstýrisins arbeiðssetningi í sambandi við hesa lóg og við reglur og treytir, gjörðar eru sambært lógini. Arbeiðið hjá eftirlitinum er at fylgja við virkseminum hjá loyvishavanum og at síggja til, at bæði forkanningar, leiting og framleiðsla fara forsvarliga og skynsamiliga fram, jbr. § 14, ikki minst við atliti at trygd og arbeiðsumhvørvi. Harumframt skal verða ansað eftir, at loyvishavarnir halda treytir og ásetingar, settar eru í loyvunum.

At landsstýrið sambært **stk. 2** m.a. kann áseta reglur um góðkenning av stakroyndum og aðrari skjalfesting fyri, at fyriskipanir um trygd, heilsu og umhvørvi eru fylgdar, tryggjar at skjalfesting frá eitt nú klassafeløgum kann verða tikin við av eftirlitsmyndugleikunum í sambandi við viðgerð av umsóknum. Myndugleikarnir kunnu treyta góðkenning av, at nóg góð skjalfesting er útvegað av hesum feløgum til uppfylling av trygdarkrøvum.

Stk. 3 heimilar at lata øðrum almennum stovnum upp í hendur at standa fyri eftirlitinum.

Í **stk. 4** verður staðfest, at loyvishavarnir skulu gjalda útreiðslur hjá tí almenna, ið standast av málsviðgerðini viðvíkjandi loyvum og góðkenningum, og fremjan av eftirlitinum. Hesar útreiðslurnar kunnu verða kravdar endurgoldnar í tann mun tær kunnu skuldskrivast hvørjum loyvishava sær.

---

§ 33. Loyvishavarar, eigarar ella brúkarar av havstøðum skulu lata allar upplýsingar, landsstýrið heldur vera neyðugar til eftirlitið við virksemini teirra eftir hesi lóg

Stk. 2: At fremja eftirlitið kann landsstýrið áleggja loyvishavara at lata inn stakroyndir, rátilfar, viðgerðarúrslit, tulkningar og metingar umframt tøkniligar og búskaparligar upplýsingar.

Stk. 3: Har tað er neyðugt til eftirlits, hava starvsfólk eftirlitsmyndugleikans til hvørja tíð, uttan dómsúrskurð móti neyðugum samleikaprógvi atgongd til allar partar av fyrirøku, har virksesemi er eftir hesi lóg.

Stk. 4: Tað liggur á eigara ella brúkarar av havstøð eins og teimum, ið virka teirra vegna, at geva starvsfólki eftirlitsmyndugleikans alla neyðuga hjálp í kanningarvirksesemi teirra.

Stk. 5: Umboð fyri eftirlitsmyndugleikan hava rætt at taka lut sum eygleiðarar á fundum í samstarvsnevndum hjá loyvishavaram, sum í felag hava fingið loyvi eftir § 6.

Viðmerkingar

Grein 33 tryggjar, at eftirlitsmyndugleikin í verki kann hava umsjón við, at lógin og treytir ásettar í sambært lógini verða hildnar.

Sambært **stk. 2** kann eftirlitsmyndugleikin geva boð um, hvørjar upplýsingar skulu latast inn, nær og til hvønn. Verða tílk boð ikki fylgd, kann revsing áleggjast sum bót ella hefti, jbr. § 45, stk. 1, litra d.

Stk 3, sum er ískoyti til stk. 1. og 2, gevur eftirlitsmyndugleikanum atgongd til allar partar av fyrirøkuni, har virksesemi sambært hesi lóg gongur fyri seg, í tann mun tað er neyðugt til eftirlits, uttan at neyðugt er við dómsúrskurði. Endamálið er serliga at fáa atgongd til tann útbúnað, ið lógin fevnir um, at gera kanningar, har sum eftirlitið ikki kann verða framt bert við innsending av upplýsingum. Tað verður bert í undantaksførum neyðugt at krevja atgongd til umsitingarhøli o.l.

Stk. 4 ásetir á sama hátt sum § 14 stk. 4 í lóg um skipatrygd v.m., at eigari ella brúkarari av havstøð umframt einhvør, ið virkar teirra vegna, hevur skyldu at geva starvsfólki eftirlitsmyndugleikans alla neyðuga hjálp í kanningarvirksesemi teirra.

Endamálið við **stk. 5**, sum er eitt ískoyti til hinar reglurnar í § 33, er at tryggja alment innlit í leitingar- og framleiðsluvirksemið, umframt at fáa gott samband við loyvishavarnar. Við samstarvsnevndir verður m.a. hugsað um “joint operating committees“ í samarbeiðsfeløgnum (joint ventures) hjá oljufeløgnum.

---

§ 34. Eftirlitsmyndugleikin kann geva boð um, at viðurskifti, ið eru ímóti lógini ella reglum og avgerðum sambært lógini, verða fingin í rættlag beinanvegin ella innan nærri ásetta freist.

Stk. 2: Metir eftirlitsmyndugleikin, at tað er neyðugt til tess at forða hóttandi stórvanda fyri starvsfólksins ella annara trygd ella heilsu ella fyri umhvørvisdálking, kann hann geva boð um, at beinanvegin skal verða gingið ímóti vandanum, herundir at arbeiðið verður steðgað.

Viðmerkingar

Eftirlitsmyndugleikin kann geva boð um, at viðurskifti, sum eru ímóti lógini ella ímóti reglum ella avgerðum sambært lógini, verða fingin í rættlag beinan vegin, ella innan nærri ásetta freist. Tá vandarnir við leitingar- og framleiðsluvirkseminum verða havdir í huga, hevur tað harafturat verið hildið at vera skilagott, at eftirlitsmyndugleikin í teimum førum, nevnd eru í stk. 2, kann steðga arbeiðinum heilt. Verða boðini frá eftirlitsmyndugleikanum ikki fylgd, kann revsing verða áløgd sum bót ella hefti, jbr. § 45, stk. 1, litra d.

Kapittul 7

Endurgjald og serligar reglur um skaðabøtur til fiskimenn

Viðmerkingar

Í hesum kapitli eru bæði vanligar reglur um endurgjald, har tann, ið skaðan gjørði, skal rinda endurgjald um ábyrgdargrundarlag er, og reglur um skaðabøtur eftir meting.

Sambært § 35 er partleys (objektiv) ábyrgd fyri skaðum, veldir í virkseminum eftir loyvinum. Tað er møguligt at lækka endurgjaldið ella lata tað fella burtur, um hann, ið varð fyri skaða, medvirkaði tilætlað ella av grovum ósketni. Dálkingarskaðar eru, í teimum førum tá skaðavoldarin er kendur, eisini undir teirri strongu ábyrgdarregluni, men møguligt er at lækka endurgjaldið ella lata tað fella burtur, tá talan er um *force majeure*.

Semjast skaðavoldari og tann skaddi ikki um endurgjaldið, verða mál eftir § 35 avgjørd av vanligu dómstólunum.

Royndir vísa, at kolvetnisvirksemi kann elva til trupulleikar fyri fiskiskap, uttan at tað ber til at finna tann, ið skaðan völdi. Hetta kemur serliga fyri, tá skip fáa lutir, ið stava frá kolvetnisvirksemi, í fiskireiðskapin. Tað verður tí skotið upp í § 36, at loyvishavarnir hava samábyrgd fyri skaðabótum fyri tílíkan skaða á fiskireiðskap, fiskiskip umframt veiðimiss og mista fiskitíð. Tað er ein treyt fyri skaðabótum eftir hesi reglu, at tær upplýsingar, ið eru til taks tala fyri, at tapið stavar frá kolvetnisvirkseminum. Ein serlig skaðabótanevnd ásetir skaðabøtur eftir hesi reglu, jbr. § 38.

Kolvetnisvirksemið kann, umframt beinleiðis skaða og tap, verða fiskiskapinum til bága, av tí at roknast kann við, at leiðir, har vinnuligur fiskiskapur hevur verið rikin, fara at verða brúktar í oljuvirkseminum. Rætturin at reka fiskiskap er ikki vardur av vanligum endurgjaldsreglum í teimum førum, tá veiðumøguleikarnir á royndum leiðum verða skerdir. Tí verður skotið upp í § 37, at landsstýrið í sambandi við góðkenning av leiðbygging, legging av rørleiðing ella avrigging av oljuleið, *annaðhvørt* hevur tikið støðu til spurningin um skaðabøtur *ella* hevur sent skaðabótanevndini málið til avgerðar, jbr. § 38. Tá støða verður tikin til mál eftir § 37 skal dentur verða lagdur á, um kolvetnistiltøkini eru til hindurs ella tarn fyri vinnuligan fiskiskap, har á leiðini, og um inntøkumøguleikarnir hjá fiskimonnum verða skerdir.

Grein 38 sigur, hvussu skaðabótanevndin verður vald og heimilar landsstýrinum at gera reglur um skaðabótagjald, útreiðslurnar av skaðabótanevndini og um málsviðgerðina. Tað eru loyvishavarnir, ið gjalda bæði skaðabøtur og nevndarútreiðslur.

---

§ 35. Loyvishavarin skal endurgjalda tap, ið stendst av skaða, dálkingarskaði íroknaður, elvdur av virkseminum sambært loyvinum, hóast skaðin stendst av tilvild.

Stk. 2: Hevur tann, ið varð fyri skaða, tilætlað ella av grovum ósketni, medvirkað til skaðan, kann endurgjaldið verða lækkað ella fella burtur.

Stk. 3: Endurgjald fyri dálkingarskaða kann verða lækkað ella fella burtur, verður tað prógvað, at náttúruhending, ið ikki slappst undan, krígs- ella yvirgangsátgerð ella líkar tvingandi umstøður (*force majeure*) munandi hava medvirkað til ella økt um skaðan undir umstøðum, ið ikki kundi roknast við fóru at henda, og sum loyvishavarin ikki hevði ræði á.

Stk. 4: Við dálkingarskaða skilst í hesi lóg skaði ella tap orsakað av dálking, elvdari av kolvetnisfloymi ella -leka úr virki, borihol íroknað, og útreiðslur til rímlig tiltøk at forða ella avmarka tílíkan skaða ella tap, umframt skaða ella tap, ið standast av tílíkum tiltøkum. Skaði ella tap, sum eigarar, reiðarar og manning á fiskiskipum hava verið fyri orsakað av skerdum fiskimøguleikum, verða eisini mett at vera dálkingarskaði.

Viðmerkingar

Stk. 1 svarar til § 4, stk. 1 í forkanningarlógini, tó er skoytt uppí fyrri at eingin ivi skal vera, at dálkingarskaðar, jbr. stk. 4, koma undir regluna. Reglan ásetir, á sama hátt sum gjørt varð í § 10 í undirgrundarlógini frá 1950, partleysa ábyrgd (objektiva) fyrri skaðar voldir í virksemi eftir loyvum sambært lógini. Skotið verður upp, at ábyrgdin verður víðkað, soleiðis at ábyrgd bæði er fyrri skaða völdum uttanfyri standandi fólki og annanmans ogn og eisini fyrri skaða á fólk, sum ikki kunnu metast at vera uttanfyri standandi (starvssett, sáttmálapartar o.fl.).

Loyvishavari kann ikki í avtalum við arbeiðstakarar, útvegarar o.fl. fráleggja sær ábyrgd sína sambært hesi reglu. Ábyrgdarreglan tryggjar tí, ið varð fyrri skaða, soleiðis at hann kann halda seg til loyvishavan, eisini í fòrum har skaðin í roynd og veru er völdur av eitt nú einum undirarbeiðstakara. Tað fylgir við øðrum orðum av regluni, at loyvishavarin, í teimum fòrum hann ikki sjálvur hevur volt skaðan, hevur samábyrgd við sínum sáttmálapørtum v.m. Reglan tekur hinvegin ikki støðu til eina møguliga seinni aftursóknaruppgerð millum loyvishavan og veruliga skaðavoldaran. Ein tílík uppgerð skal tí verða gjørd samsvarandi tí, sum avtalað er partanna millum og/ella vanligum endurgjaldsreglum.

Partleysa og óavmarkaða ábyrgdin hjá loyvishavanum kann ikki avmarkast eftir reglunum í sjólógini um avmarking av ábyrgd í fòrum, har virkseimið stavar frá flytandi virki, sum sjólógin er galdandi fyrri, serliga flótandi borireiðum.

Endurgjaldsábyrgd sambært § 35 er treytað av, at vanligar endurgjaldstreytir í aðrarmáatar eru loknar, sum t.d. kravið um at tann skaddi skal prógva, hvør gjørdi skaðan. Reglan er eisini galdandi fyrri skaða á eitt nú fiskireiðskap og fiskiskip um so er, at viðkomandi hevur sannað, hvør skaðan gjørdi og prógva, at skaðin stóðst av virksemi eftir hesi lóg.

Stk. 2 svarar til § 4, stk. 2 í galdandi forkanningarlóg.

Sambært **stk. 3** kann endurgjaldið fyrri dálkingarskaða, jbr. stk. 4, lækkast ella møguliga falla burtur, er talan um *force majeure*. Vanligar endurgjaldsreglur høvdu helst viðfòrt, at endurgjaldið verður lækkað í tílíkum fòrum, men tá hugsað verður um, at talan er um partleysa ábyrgd og at dálkingarskaðar møguliga kunnu føra til stór endurgjaldskrøv, verður tað hildið best hóskandi við fyriliti fyrri loyvishavanum, at tað fylgir av sjálvari lógini um kolvetnisvirksemi, at endurgjaldsábyrgdin kann lækkast, tá talan er um hendingar, sum nevndar eru í regluni.

Við “náttúruhending, ið ikki slapst undan“ verður hugsað um eina hending ella handling, sum loyvishavarin (fyrstøðufelagið) als ikki hevði kunnað fyrribyrgt ella avmarkað fylgjurnar av, ella sum tað ikki var væntandi, at hann hevði fyrribyrgt ella avmarkað, sjálvt um hetta fyrri so vítt hevði verið gjørligt. Í hesum sambandi mugu strong krøv setast til tilbúgvartiltøk loyvishavans (fyrstøðufelagsins).

Við kríggj skilst eisini borgarakríggj, meðan yvirgangsátgerðir m.a. fevna um herverk og aðrar gerðir tilætlaðar at skaða loyvishavan og/ella útbúnað hansara. Líkar tvingandi umstøður fevna um aðrar ófyrribyrgjandi hendingar ella gerðir, ið kunna javnmetast við frammanfyri nevndu.

Reglan í stk. 3 kann verða brúkt, sjálvt um *force majeure* hendingin bert var ein av fleiri medvirkandi grundum til skaðan ella støddina av skaðanum. Tað er tó ein fortreyt, at hendingin hevur havt týðandi ávirkan á, at skaðin hendi og at loyvishavarin (fyrstøðufelagið) ikki hevði ræði á hendingini.

Í **stk. 4** er gjøllari lýst, hvørjir dálkingarskaðar koma undir regluna í stk. 1.

Dálkingarskaðar eru skaðar og tap, sum eftir vanligari hugsan um tað, ið roknast kann við, kunnu metast at vera fylgjur av floymi ella leka. Við virki skilst allur tann útbúnaður, ið nýttur verður í sambandi við framleiðslu av kolvetni, eitt nú havstøðir, jbr. § 2 litra b), rørleiðingar, jbr. § 19, og møguligur útbúnaður og virki á landi, jbr. § 15, stk. 2. Sum reglan er orðað, koma borihol eisini undir hugtakið virki, og floymur beinleiðis úr boriholi, er tí eisini dálkingarskaði. Við borihol skilst eisini brunnar, meðan teir verða boraðir.

Við kolvetni skilst í regluni það sama sum í § 2 litra a), t.v.s. at leki av eitt nú einum oljuúrdrátti sum bunkringarolju úr boriskipi er ekki dálkingarskaði í lógarinnar merking, men *vanligur* skaði við partleysari ábyrgd eftir stk. 1. Av hesum fylgir, at stk. 3 um lækking ella burturfall av endurgjaldi í *force majeure* førum ikki er galdandi fyri tílíkan leka. Møguligur leki av eitt nú bunkringarolju ella borievnum koma sum nevnt undir ta vanligu partleysu ábyrgdina eftir stk. 1 í tann mun lekin er úr skipi ella palli fevnd av skilmarkingini av havstøðum, jbr. § 2 litra b). Avmarkingarreglurnar í sjólógini hava tí ikki týdning, meðan skipið ella pallurin verða brúkt til fyrítakssemi, sum kemur undir hesa lóg.

Sermerktir dálkingarskaðar eru á dýra- og plantulív í sjógvi og á landi, umframt dálking av strond og fiskireiðskapi v.m. Vanliga er það ein fortreyt, at skaðin ella tapið koma undir vanligar endurgjaldsreglur um samanhag millum gerð og fylgju, um hvat vanliga kann roknast við (adækvans) umframt at áhugamál hins skadda eru vard av endurgjaldsreglum. Lagt skal tó verða afturat, at útreiðslur hjá tí almenna og øðrum (eitt nú privatum jarðeigarum) til reinsing av strondini koma undir regluna sjálvst um strandareinsing ikki hevur beinleiðis fíggarligt virði. Verja av náttúruumhvørvinum og endurskapan av umhvørvinum eftir at skaði er hendur munar meira í tílíkum førum enn vanligar endurgjaldsrættarligar metingar um, hvat kann skiljast sum fíggarligt tap.

Útreiðslur av tiltøkum til fyribyrging ella avmarking av einum dálkingarskaða verða endurgoldnar javnt við dálkingarskaðar. Tílíkar útreiðslur verða bert endurgoldnar í tann mun tiltøkini eru *rímilig*, t.e. at tey, sum støðan var, við vanligum hygni máttu haldast at vera hóskandi at fyribyrgja ella avmarka skaðan ella tapið. Harafturat mugu útreiðslurnar av tiltøkunum standa í rímligan mun til tey virði, sum ætlanin var at verja. Tað er ikki avgerandi um tiltøkini eydnaðust ella ikki. Tiltøk til tess at fyribyrgja ella avmarka dálking av fugli og tiltøk oljuplágaðum fugli til hjálpar koma eisini undir regluna.

Tap og skaðar, sum standast av omanfyri nevndu tiltøkum, koma eftir uppskotinum eisini undir regluna. T.d. er tað sostatt ikki eitt avgjørt krav, at skaðin ella tapið skal verða volt beinleiðs at kolvetnunum (olju ella gassi), men er tað nóg mikið, at skaðin er elvdur av evnum, ið verða brúkt at avmarka olju- ella gassdálking.

At enda verður ásett, at skaði ella tap, sum eigarar, reiðarar ella manning á fiskiskipum hava verið fyri orsakað av skerdum fiskimøguleikum eisini koma undir dálkingarskaða.

---

§ 36. Verða føroyskir eigarar, reiðarar og manning á fiskiførum fyri tapi, ið má metast at stava frá kolvetnisvirksemi til havs sambært hesi lóg, og ikki gerst av, hvør skaðan völdi, smb. § 35, skulu loyvishavararnir við samábyrgd veita skaðabøtur fyri skaða á fiskireiðskap, -skip, og -før umframt veiðumiss og mista fiskitíð. Sama er galdandi fyri mista fiskitíð í sambandi við merking, upptøku og uppskiping av lutum, ið stava frá virkseinum. Loyvishavarar kunnu stovna skaðabótagrunn við tí endamáli at gjalda krøv eftir hesi reglu, áðrenn farast kann eftir loyvishavarunum.

Viðmerkingar

Í vissan mun kann kolvetnisvirksemi darva fiskivinnuni ella volda henni trupulleikar, hóast tað ikki er gjørligt at finna hann, ið skaðan gjørdi. Her verður hugsað um, at fiskiskip fáa lutir, sum eingin kenst við, í fiskireiðskapin, men tað kortini reiðiliga vist kann verða sagt, at luturin stavar frá kolvetnisvirksemi.

Hildið verður rímligt, at lógin veitir móguleika at gjalda fyri slíkan miss, tó at tað ikki er gjørligt at halda seg til “skaðaelvaran“. Grannalond okkara hava skipanir, sum miða ímóti at endurgjalda fiskimonnum fyri tap, sum við stórari vissu kann sigast at verða elvdur av kolvetnisvirksemi, tó at

eingin veit, hvør ið skaðaelvarin er. Í Noregi eru reglurnar um skaðabøtur tiknar við í petroleumslógina, meðan viðurskiftini í Danmark og Noregi eru skipað í avtalum millum frálandsfeløgini og fiskimannafeløgini. Havandi týdningin, fiskiskapur hevur fyri Føroyar, í huga, verður tað hildið hóskaði, at hesar reglur koma við í kolvetnisvirksemislógina longu frá byrjan.

Grein 36 er um vinnuligan fiskiskap. Rætt at fáa skaðabøtur eftir hesi reglu hava tí eigarar/reiðarar av føroyskt skrásettum fiskiførum, sum hava loyvi frá landsstýrinum at reka vinnuligan fiskiskap (fiskiloyvi), og manningarnar. Roknað verður við at skaðabøturnar fyri mista veiðu og fiskitíð verða býttar millum eigara/reiðara og manning sambært sáttmálum millum reiðarfelagið og manningarfeløgini.

Av tí at § 36 ásetir, at skaðabøtur skulu veitast í førum, har skaðavoldarin sjálvur er ókendur, verður tað hildið at samsvara best við endamálið, at loyvishavarnir hava samábyrgd. Skotið verður eisini upp, at ábyrgdin samsvarandi regluni í § 35 er óavmarkað. Seinasta brotið í regluni ger tað tó møguligt, at loyvishavarnir á sama hátt sum í grannalondum okkara kunnu stovna ein grunn at gjalda skaðabøtur sambært § 36, t.v.s. at farast kann fyrst eftir grunninum. Grunnurin kann annaðhvørt verða stovnaður av loyvishavunum sjálvum, men kann eisini – eftir samráðingar við loyvishavarnar – hugsast at verða stovnaður sambært reglum, ið landsstýrið hevur lýst sambært § 38, stk. 2. Í hesum reglum kann verða ásett, at hann, ið krevur skaðabøtur, í fyrsta umfari skal venda sær til grunnin. Hóast grunnurin verður stovnaður hava loyvishavarnir framvegis samábyrgd og kann hann, ið krevur skaðabøtur, tí seta fram krav sítt beinleiðis móti einum ella fleiri av loyvishavunum, er ikki nóg mikið av peningi í grunninum.

Krav um skaðabøtur eftir § 36 kann ikki verða sett fram, um treytirnar at fáa endurgjald eftir § 35 eru til staðar. Skaðabótanevndin eigur tí at vísa honum, ið krevur skaðabøtur, til skaðavoldaran, er hann kendur. Verður hann, ið krevur skaðabøtur, vístur til skaðavoldaran, kann hann, hóast rættargangsfreistir í reglum givnum sambært § 38, stk. 2, seta krav sítt um skaðabøtur fram av nýggjum, hevur tað verið ógjørligt í samráðingum við skaðavoldaran ella undir rættarmáli við dómstólarnar at fáa endurgjald sambært endurgjaldsregluni eftir § 35. Tað er tó ein fortreyt, at kravánarin heldur seg kunna gera sannlíkt, at treytirnar fyri at veita endurgjald eftir § 36 eru loknar.

Undir regluna koma skaðabøtur fyri skaða og tap, sum er volt inni á føroyskum sjóøki og/ella innanfyri fiskimarkið, um tað má haldast, at skaðagripirnir stava frá kolvetnisvirksemi í gildisøki lógarinnar, jbr. § 1, stk. 1. Ikki kann verða roknað við skaðabótum í teimum førum, har skaðin ella tapið eru hend undir sigling ella fiskiskapi á bannaðum økjum, eitt nú trygdar- ella arbeiðsøkjum, á økjum, har ikki er loyvt at ankra upp ella á økjum, har ikki er loyvt at trola.

Sambært regluni kunnu skaðabøtur veitast fyri skaddan fiskireiðskap, skadd fiskiskip og -fór, umframt mista veiðu og fiskitíð. Sama er galdandi fyri mista fiskitíð í sambandi við merking, upptøku og uppskiping av lutum, ið stava frá kolvetnisvirkseminum.

Við veiðumiss skilst tann fiskur, sum fingin var, tá skaðin hendi, men sum fer fyri skeyti ella minskar í virði orsakað av skaðanum.

Mist fiskitíð er rímilig tíð, ið neyðug er at fáa skadda skipið ella skaddu útgerðina í brúkiligan stand ella eyka reiðskap kláran at brúka. Tá støddin av skaðabótum fyri mista veiðutíð verður ásett skal havast í huga, um tað er vanligt at hann, ið krevur, hevur eykaútgerð umborð ella í landi.

Við merking, upptøku og uppskiping skal hann, ið krevur endurgjald, gera sannlíkt, at hetta var neyðugt at fyrbyrgja hóttandi vanda fyri siglingartrygdina.

Landsstýrið kann við heimild í § 38, stk. 2 gera nærri reglur um mannagongd í sambandi við krav um skaðabøtur. Víst verður tí til viðmerkingarnar til § 38, stk. 2.

---

§ 37. Loyvi ella góðkenning eftir §§ 15, 19, 20 ella 21 til fyrítakssemi á sjóøkinum og landgrunninum, sum verður til hindurs ella ampa fyri fiskiskap, ið vanliga hevur verið rikin av

føroyskum fiskiførum har á leiðini, verða ikki givin uttan so, at landsstýrið samstundis tekur avgerð um, at loyvishavarin veitir eigarum, reiðarum og manning, hvørs inntøkumøguleikar verða skerdir av fyrítaksseminum, skaðabøtur, ella landsstýrið eftir § 38 hevur sent skaðabótanevndini málið til avgerðar.

Viðmerkingar

Henda reglan viðgerð spurningin um skaðabøtur til eigarar, reiðarar og manning á fiskiførum, hvørs inntøkumøguleikar verða skerdir orsakað av forðingum ella trupulleikum av einari leiðbygging, rørleiðing ella avrigging av oljuleið. Havstøðir kunnu troðka fiskiskapin av miðunum. Hetta fer neyvnan at ávirka mongdina av tí fiski, ið fæst, men kann fara at gera tað neyðugt at umleggja fiskiskapin. Ein tílík umlegging kann í ávísum førum føra til skerjing av veiðini ella gera fiskiskapin truplari og harav rakstrartyngri, og, tá ringast veit við, forða ávísu fiskiskapi heilt.

Grein 37 byggir á ta fortreyt, at hesar reglur eru neyðugar, av tí at rætturin at reka fiskiskap er ikki vardur av vanligum endurgjaldsreglum. Teir, ið reka fiskiskap, eiga ikki fiskin, sí § 2 í løgtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994 um vinnuligan fiskiskap. Harafturat kemur, at fiskivinna sambært altjóða rætti ongan framhjárætt hevur í mun til aðra lógliga troyting av tilfeinginum á landgrunninum. Gransking og gagnnýting av náttúruríkidøminum á landgrunninum mugu kortini ikki hava við sær óheimilaðar trupulleikar fyri sigling og fiskivinnu ella varðveitslu av heimsins livandi ríkidømi, jbr. landgrunssáttmálan grein 5(1).

Vanliga stendst ampin ella forðingin av, at havstøðir taka nógv pláss. Umframt plássið, sum støðin sjálv stendur á, má roknast við trygdarøkjum, jbr. § 28, stk. 1. Tílík trygdarøki eru ikki við rørleiðingar, men eisini í hesum førum kunnu ávísar avmarkingar verða gjørdar, jbr. § 28, stk. 2.

Sambært altjóða rætti eru trygdarøkini vanlig 500 metrar víð roknað frá útsíðuni av havstøðini. Harafturat kunnu avmarkingar uttanfyri trygdarøkini koma uppá tal, eitt nú bann móti fiskiskapi og uppankring ella á tann hátt, at fiskiskapur verður forðaður í royndum, t.d. orsakað av nógvari skipaferðslu til og frá støðunum ella tí at so stutt er millum trygdarøkini, at tað er ikki fiskandi.

Tey tiltøk, ið reglan vísir til, kunnu føra til, at tað ikki fiskast á einum øki í langar tíðir. Ein leiðbygging ger vanliga at framleiðslueindir, ið verða brúktar í áravís, krevja trygdarøki í tilsvarandi langa tíð. Hinvegin fara rørleiðingar í ávísu førum bert at føra til fyribils tarn ella trupulleikar hjá fiskiskapinum, av tí at rørleiðingarnar ikki vanlig forða fiskiskapinum. Sambært regluni kunnu ikki allir trupulleikar fyri fiskivinnuna fáa skaðabøtur. Treytirnar fyri at fáa skaðabøtur eru tvinnar:

- 1) tiltakið er til hindurs ella ampa fyri vinnuligan fiskiskap, ið vanlig hevur verið ríkin á leiðini,
- 2) inntøkumøguleikarnir verða skerdir orsakað av tiltøkunum.

Av hesum fylgir at tað skal vera ógjørligt at fiska á ávísu øki ella munandi truplari, kann talan verða um skaðabøtur. Fiskivinnan noyðist sostatt at tola, at fiskiskapurin verður ávirkaður av oljuvinnuni í ávísan mun, og har ikki er talan um munandi ávirkan, verður hildið, at fiskivinnan noyðist at laga seg eftir broyttum umstøðum.

Hvussu høg *gúttin* verður, sum fiskivinnan má fara uppum uttan skaðabøtur, má verða avgjørt í hvørjum føri sær av landsstýrinum ella skaðabótanevndini. Í tílíkum metingum mugu verða havd í huga viðurskifti sum, hvat fiskað hevur verið á leiðini, stødd og slag av oljuvinnuni, veður- og streymviðurskifti, móguleikin hjá fiskiflotanum at troyta aðrar leiðir og alternativir fiskimøguleikar í viðkomandi øki. Tað hevur ikki verið hildið at vera skilagott at seta fastar og avgjørdar reglur frammanundan fyri, um skaðabøtur eiga at verða veittar ella ei. Hesin spurningurin, eins og

spurningurinn um býtið av skaðabótunum millum ymiskar veiðuhættir og millum reiðari og manning, má verða svaraður í teimum avgerðum, sum nevndin tekur í tílíkum málum.

Roknað verður við, at sum høvuðsreglu verður talan um eina upphædd einferð, men eftir umstøðunum kunnu verða goldnar árligar upphæddir í eitt áramál. Tá gjaldshátturinn verður ásettur, kunnu m.a. móguleikarnir hjá fiskiflotanum at leggja um til alternativa veiðu verða havdir í huga.

Tað fylgir av regluni, at landsstýrið ikki kann loyva ella góðkenna nøkur av umrøddu tiltøkum, uttan at støða samstundis verður tikin til skaðabótaspurningin. Hetta kann verða gjørt, annaðhvørt soleiðis at landsstýrið tekur avgerð um skaðabøtur ella vísir málinum til skaðabótanevndina, jbr. § 38. Royndirnar í Danmark, har ein lík skipan finst í lógini um havfiskiskap, vísa, at málini vanligar verða víst til nevndina, m.a. av tí at spurningurinn um skaðabøtur ikki er nóg væl lýstur, tá loyvi ella góðkenningar skulu veitast. Verður málið víst til nevndina, kann loyvishavari fara undir ætlaða virkseimið, samstundis sum fiskimennirnir vita, at støða verður tikin til spurningin um skaðabøtur.

Reglan hindrar ikki loyvishavanum og avvarðandi fiskimonnum at gera avtalu sínar millum um skaðabøtur, og at fiskimennirnir í hesum viðfangi frásiga sær rættin til at seta fram meirkrav eftir § 38 í lógini.

Tað er ein fortreyt, at teir fiskimenn, ið seta fram krav, skulu prógva, at treytirnar fyri at fáa skaðabøtur eru loknar. Í hesum sambandi er tað ikki óhugsandi, at eitt yrkisfelag tekur sær av málinum fyri limirnar, men hóast krav verður sett fram undir einum, má tað prógvast fyri hvørt reiðari/skip sær, at treytirnar eru loknar.

---

§ 38. Ein skaðabótanevnd við 5 limum ger av, um tap er ella verður volt, og um skaðabøtur eiga at verða veittar eftir § 36 ella, tá landsstýrið hevur sent nevndini mál til viðgerðar, eftir § 37. Loyvishavararnir uppnevna í felag 2 limir, meðan felagsskapir umboðandi føroyskar skipaeigarar, reiðarar og manning á fiskiførum í felag uppnevna 2 limir. Partsumboðini í nevndini uppnevna í felag nevndarformannin, ið skal lúka treytirnar fyri at gerast landsdómari. Fæst ikki semja um formannin, verður hann uppnevndur av sorinskrivaranum.

Stk. 2: Loyvishavararnir rinda útreiðslurnar til skaðabøtur og rakstur av nevndini sambært reglum, ið landsstýrið ásetir. Landsstýrið kann gera av, at gjald skal rindast fyri viðgerð av málum í nevndini. Í aðrar mátar er gerðarrættarlógin galdandi. Landsstýrið kann harumframt áseta reglur um skaðabótagrunn, smb. § 36.

Viðmerkingar

Stk. 1 ásetir, at mál um skaðabøtur eftir § 36 verða avgjørd av einari skaðabótanevnd. Sama er galdandi fyri mál eftir § 37, um landsstýrið hevur víst tílíkum máli til nevndina. Harafturat verður ásett, hvussu nevndin verður vald.

Sambært uppskotinum verða 5 limir í nevndini, tveir valdir av loyvishavunum og tveir av fiskivinnufeløgnum. Við loyvishavar skilst teir, ið loyvi hava eftir hesi lóg, t.e. forkanningarloyvi, leitingar- og framleiðsluloyvi, rørleiðingarloyvi og avriggingarloyvi eftir § 21.

Tað skilst av lógartekstinum, at fiskivinnusíðan eigur at verða umboðað av bæði eigarunum og manningarfeløgnum. Nevndu felagsskapir noyðast tí – á sama hátt sum loyvishavararnir – at semjast um at velja sínar 2 limir í nevndina.

Formaðurinn í nevndini verður valdur av partsumboðunum í felag og skal hann lúka treytirnar í rættargangslógini fyri at verða útnevndur til landsdómara. Krøvini eru í høvuðsheitum, at hann skal hava verið býráttardómari, politimeistari, sakførari við rætti at møta fyri landsrætti ella vera lögfrøðingur, sum í 3 ár ella longri tíð hevur verið starvssettur í meginumsitingini sum fultrúi ella í hægri starvi. Semjast partarnir ikki um formannin, verður hann útnevndur av sorinskrivaranum.

Stk. 2 ásetir, at loyvishavarnir rinda útreiðslurnar til skaðabøtur og rakstur av skaðabótanevndini. Landsstýrið kann áseta gjøllari reglur um útreiðslurnar av nevndini, herundir eisini reglur um avgjöld fyri mál, viðgjørd av nevndini.

Gerðarættarlógin, t.v.s. lóg nr. 181 frá 24. mai 1972, sum er sett í gildi fyri Føroyar við fyriskipan nr. 460 frá 9. september 1975 er annars galdandi fyri tey mál, ið viðgjørd verða av nevndini.

Landsstýrið kann harumframt áseta gjøllari reglur um málsviðgerðina í sambandi við mál, ið avgjørd verða av nevndini, her verður m.a. hugsað um reglur um fráboðan til fiskiveiðueftirlitið um skræddan reiðskap, fráboðanarfreistir v.m.

---

§ 39. Loyvi eftir hesi lóg eru undantikin rættarsókn og kunnu hvørki beinleiðis ella óbeinleiðis avhendast uttan so, at landsstýrið gevur loyvi til tess og góðkennir treytirnar.

Viðmerkingar

At loyvi eftir hesi lóg eru undantikin rættarsókn merkir, at úttøka ikki kann verða gjørd í loyvinum, og at loyvið ikki kemur undir trotabúarviðgerð. Fer loyvishavari á húsagang, kann loyvið verða tikið aftur, jbr. § 40, stk. 1, litra c.

Endamálið við kravinum um góðkenning av avhendingum er at tryggja, at loyvið bert verður avhent til fyrirkomur, sum lúka krøvini eftir § 6 í lógini. At loyvið hvørki beinleiðis ella óbeinleiðis kunnu verða avhend uttan landsstýrisins samtykki merkir, at ikki bert avhendingar, ið formliga líkjast avhendingum krevja loyvi. Avhending kann verða gjørd óbeinleiðis sum avhending av partabrøvum, ið kunnu geva avgerandi ávirkan í felagnum ella sum avtalur, ið hava somu avleiðingar. Reglan er eisini galdandi fyri innanhýsis avhendingar millum fleiri, sum hava eitt loyvi í felag.

---

§ 40. Landsstýrið kann taka eitt loyvi aftur

- a) verða lógin, reglur ásettar sambært lógini, treytir og boð brotin grovliga ella ferð eftir ferð,
- b) verða í umsókn um loyvi givnar skeivar ella villeiðandi upplýsingar,
- c) boðar loyvishavarin frá gjaldsstedgi, biður um samráðingar um neyðskuldarsemju, fer á húsagang ella í likvidatiónum ella kemur í líka støðu.

Stk. 2: Fær loyvishavarin bøtt fyri sær, tekst loyvið ikki aftur eftir stk. 1, litra a, fyrr enn landsstýrið hevur givið boð um, at viðurskiftini skulu verða rættað innan ávísa freist, og boðini eru ikki fylgd.

Viðmerkingar

Sambært **stk. 1** kann landsstýrið m. a. taka loyvi aftur, um tær reglur, ásettar eru í lógini ella fyriskipanum sambært lógini, treytum ella boðum, ikki eru loknar. Í teimum førum, nevnd eru í stk. 1, litra a, kann eitt loyvi bert verða tikið aftur eftir stk. 2 um landsstýrið hevur givið boð um, at viðurskiftini skula vera rættað innan ávísa freist, og boðini eru ikki fylgd.

Er eitt loyvi givið fleiri feløgum, verður afturtøka galdandi fyri øll. Afturtøkan verður harafturat galdandi fyri alt økið, ið loyvið fevnir um.

Reglan í stk. 1 litra b hevur til endamáls at tryggja, at loyvi eftir lógini altíð verða veitt við grund í røttum upplýsingum.

---

§ 41. Í loyvi kann ásetast, at ósemja millum landsstýrið og loyvishavaran um, hvørt reglur ella treytir sambært hesi lóg ella í reglum, ásettum sambært lógini ella í loyvi ella góðkenning, eru loknar, kann verða lögð fyri gerðarrætt til endaliga avgerð.

Viðmerkingar

Sambært regluni er heimild at seta gerðarrættarreglur í tey loyvi, ið veitt verða sambært lógini.

Verður mál lagt fyri gerðarrætt fæst ofta skjótari avgerð og gerðarrætturin kann verða mannaður við serliga sakkønum. Nærri reglur um val av gerðarrættarlimum, myndugleika, málsviðgerð v.m. kunnu verða avtalaðar í hvørjum einkultum føri ella ásettar frammanundan í loyvunum.

---

§ 42. Tá ræður um reglurnar í sjólógini um avmarking av ábyrgd fyri flytandi havstøðir, ið sjólógin fatar um, ábyrgist reiðarin, um ábyrgd er avmarkað, við upp til 20 milliόνum SDR, sama hvussu stór havstøðin er. Ræður um fólkaskaða, verður hendan upphæddin hækkað við 12 milliόνum SDR.

Stk. 2: Endurgjald fyri dálkingarskaðar av kolvetnisvirksemi hevur ikki sjóveð eftir reglunum í sjólógini.

Stk. 3: Hevur reiðarin loyvi eftir § 6 til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum, galda reglurnar um avmarking av ábyrgd reiðarans ikki.

Viðmerkingar

Reglan, sum bert er galdandi fyri flytandi havstøðir, ásetir serligar avmarkingar av ábyrgd reiðarans fyri skaðar, ið henda í sambandi við leitingar- og framleiðsluvirksemi frá tílkum støðum, og ger harafturat av, at endurgjald fyri dálkingarskaðar orsakað av hesum virksemi ikki eru tryggjað við sjóveðrætti eftir reglunum í sjólógini. Hesar serligu reglur, ið galda fyri reiðaran av eini støð, avmarka ikki skyldur loyvishavans sambært reglunum í kolvetnisvirksemislógini. Tað verður sostatt ikki gjørligt hjá einum reiðara, ið er loyvishavari eftir hesi lóg, og hvørs virksemi verður rikið eftir leitingar- og framleiðsluloyvi, at avmarka sína ábyrgd eftir sjólógini. Tilsvarandi reglur eru at finna í § 20 í dansku lógini um havstøðir og í § 507 í norsku sjólógini.

Tær í **stk. 1** nevndu avmarkingarupphæddir eru ikki galdandi fyri havstøð undir sigling og sleiping ella í heila tikið, tá havstøðin ikki kemur undir gildisøki, jbr. § 1, stk. 1, ella kemur undir regluna í § 2 litra b). Í hesum førum galda vanligu avmarkingarupphæddirnar í sjólógini.

Við SDR skiljast tey serligu dráttarrættindini, ið brúkt verða av altjóða valutagrunninum IMF. Í lógaruppskotinum eru ongar serligar reglur ásettar um tíðarskeiðið fyri umrokning av SDR til danskan pening. Umrokningin má tí verða gjørd samsvarandi teimum til hvørja tí í sjólógini galdandi reglunum.

Tá skaðaevni hjá støðini í boriskeiðnum ikki kann haldast at broytast við tonsatalinum, hevur tað verið hildið skilagott, at avmarkingarupphæddin ikki verður ásett við grundarlagi í veruliga tonsatalinum. Ístaðin fyri verður tí skotin ein føst avmarkingarupphædd upp ljóðandi uppá 20 milliónir SDR, ein upphædd sum er næstan 50% størri enn mesta markið fyri ábyrgd eftir 1969-sáttmálanum fyri ábyrgd tangaskipa fyri oljuskaðum.

Er mannskaði hendur verður skotið upp, at upphæddin verður hækkað við 12 milliόνum SDR. Er serliga persónavmarkingarupphæddin á 12 milliónir SDR ikki nóg stór til at svara til krøvini orsakað av fólkaskaða, kann verða roynt at fáa tann ógoldna partin av mannskaðakrøvunum goldnar á jøvnum føti við tingsskaðakrøv av teimum 20 milliónunum SDR. Verða hjálpið, eitt nú sleipibátar, nýtt í leitingar- ella framleiðsluvirkseminum, kemur eigarin av havstøðini undir ábyrgd eftir § 233 í sjólógini fyri skaðar, sum tílk hjálpið veita.

Stk. 2 ásetir, at endurgjald fyri dálkingarskaðar orsakaðir av leitingar- ella framleiðsluvirksemi eru ikki tryggjaðir við sjóveðrætti. Við sjóveðrætt skilst lógásettur veðrættur í skipi ella last. Sjóveðrættur í skipi kann ikki verða skrásettur í skipaskránni og hevur ta rættarstöðu, sum ásett er í sjólógini, sjálvt uttan skráseting. Haldast má, at sjóveðrættur til trygd av dálkingarskaðum orsakað av leitingar- ella framleiðsluvirksemi hevði gjørt tað munandi torførari at tikið lán við trygd í havstøðir v.m.

Stk. 3 ásetir, at reiðarin ikki kann avmarka sína partleysu (objektivu) og óavmarkaðu ábyrgd sambært § 35 í hesari lóg, um hann sambært hesi lógini hevur loyvi til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum, og viðkomandi arbeiðir harafturat eru umfatað av loyvunum. Í hesum fylgir eitt nú, at ein loyvishavari, hvørs skip veldir skaða við arbeiði umfatað av lógini, ikki kann avmarka sína ábyrgd eftir reglunum í sjólógini um ábyrgdaravmarking.

---

§ 43. Landsstýrið kann, sum neyðugt er, loyva, at føst ogn verður ognartikin til virksemi eftir hesi lóg.

Stk. 2: Kanningar, ið ikki taka langa tíð, og sum hava til endamáls at fremja fyrirkomandi eftir hesi lóg, kann landsstýrið loyva á annansmans ogn, hóast tað kann hava við sær skaða ella ampa, ið fult endurgjald verður at veita fyri.

Stk. 3: Ognartøka eftir stk. 1 verður framd sambært reglunum í lóg nr. 69 frá 7. mai 1881 um skyldu at lata lendi til almennar vegir, havnir og lendingar umframt almennar skúlar í Føroyum. Sama er galdandi fyri avgerðir eftir stk. 2, fæst ikki semja um endurgjaldið.

Viðmerkingar

Reglan í **stk. 2** hevur til endamáls at gera tað møguligt gera neyðugar tekniskar kanningar í førum, eitt nú sum við seismiskum kanningum, har ikki er neyðugt at taka lendið ella áleggja varðandi ræðisavmarkingar.

---

§ 44. Landsstýrið skal í minsta lagi annað hvørt ár leggja fram fyri tingið frágreiðing, sum skal verða grundarlag fyri einum oljupolitiskum orðaskifti sambært ásetingunum í Tingskipan Føroya Løgtings, fyrstu ferð í 1999.

Viðmerkingar

NB: Nýggj grein 44: Ásetingin skal styrkja um leitlutin hjá tinginum í førda oljupolitikkinum. (sí almennu viðmerkingarnar)

Sí álit í løtingsmáli nr. 31/1997. Uppskot til løgtingslóg um kolvetnisvirksemi

---

§ 45. Við bót ella hefti verður hann revsaður, sum

- rekur virksemi, nevnt í §§ 4, 6, 19 og 20, uttan loyvi landsstýrisins,
- riggar virkið av uttan góðkenning landsstýrisins eftir § 21, stk. 1, ella letur ikki rættstundis inn nøktandi avriggingarætlan eftir § 21, stk. 3,
- brýtur §§ 24, 26 ella 27, ella letur ikki inn stakroyndir og aðrar upplýsingar eftir § 12, ella forðar fyri kanning, nevndar í § 29, stk. 2,
- aktar ikki boð, givin eftir hesi lóg, ella fyriskipanir, ásettar við heimild í lógini.

Stk. 2: Verður § 24 brotin, kann arbeiðsgevari bøta, sjálvst um brotið ikki er framt tillætlað ella av ósketni.

Stk. 3: Í fyriskipanum, ásettum við heimild í lógini, kann ásetast revsing, sum bót ella hefti fyri brot av reglunum í fyriskipanunum. Eisini kann ásetast, at arbeiðsgevari, sum brýtur reglurnar, boð ella forboð, sum ásett, kann bøta, sjálvst um brotið ikki er framt tillætlað ella av ósketni. Umskiftisrevsing verður ikki ásett fyri bót.

Stk. 4: Verður brotið framt av partafelagi, smápartafelagi, lutafelagi ella tílíkum feløgum, kann bóttin verða kravd av felagnum sjálvum.

Viðmerkingar

Stk 3 loyvir, at revsireglur verða ásettar í reglum lýstar sambært lógini. Stk. 3, 2. pkt. ger tað møguligt, eins og í § 21, stk. 2 í donsku lógini um havstöðir, at áleggja bót, men ikki hefti ella fongsul fyri brot móti reglum, sum eru lýstar sambært lógini, hóast arbeiðsgevarin ikki hevur borið seg óforsvarliga at (partleys ábyrgd). Tað er ein fortreyt, at henda ábyrgd bert verður áløgd í sambandi við ásetingar av reglum sambært tær reglur í lógini, sum hava stórstan týðningin fyri trygd og heilsuviðurskifti á havstöðum.

Stk. 4 ger tað møguligt at áleggja ábyrgdina, eisini í teimum førum har eitt felag (løgfrøðiligur persónur) er við í lógarbrotinum.

---

§ 46. Avgjöld og ágávur sambært hesi lóg kunnu krevjast inn við panting.

---

§ 47. Henda lóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Stk. 2: Løgtinglóg nr. 179 frá 21. oktober 1993 um forkanningar o.a.m. av undirgrund Føroya verður sett úr gildi.

Viðmerkingar

Roknað verður við at kunngerð nr. 10 frá 15. februar 1996, sum broytt við kunngerð nr. 50 frá 9. mei 1997, ið er lýst við heimild í forkanningarlógini, verður verandi í gildi inntil hon verður broytt ella avtikin við nýggjari kunngerð.

Harumframt verða loyvi latin við heimild í forkanningarlógini og omanfyri nevndu kunngerð verandi í gildi, inntil tey ganga út eftir teimum reglum, sum standa í loyvunum. Galdandi forkanningarloyni eru í gildi í eitt ár, roknað frá tí degi, tey vórðu latin, og loyvini, sum í løtuni eru í gildi, fara í flestu førum úr gildi tíðliga í 1998.